
STENOGRAFISCHE NOTULEN VAN DE PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN

---

9 DECEMBER 2020

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN 9 DECEMBER 2020

De vergadering wordt geopend te 14.00 uur.

De heer Provinciegriffier is aanwezig.

Tekenden de aanwezigheidslijst:

De heer	ANCIAUX Koen
Mevrouw	BAKELANTS Ann
De heer	BELLENS Peter (*)
De heer	CALUWÉ Ludwig
De heer	CLAESSEN Jan
Mevrouw	COLSON Mireille
Mevrouw	COTTENIE Christ'I (*)
Mevrouw	CUYLAERTS Nathalie
De heer	DE HAES Jan
De heer	DE QUICK Erik (*)
De heer	DE WINTER Stefan
De heer	DILLEN Koen (*)
Mevrouw	FRANÇOIS Catherine (*)
De heer	GEYSEN Kris
De heer	GYS Seppe (*)
Mevrouw	HELSEN Katleen
Mevrouw	JACQUES Ilse (*)
Mevrouw	LAUWERS Linda (*)
De heer	LEMMENS Luk
De heer	PALINCKX Koen (*)
De heer	SCHOOFVS Louis
De heer	SOHIER Rudy
Mevrouw	STEVENS Lili
Mevrouw	TALHAOUI Fauzaya
De heer	VALKENIERS Bruno
De heer	VAN BUEREN Hugo (*)
Mevrouw	VAN DIENDEREN Ilse
Mevrouw	VAN GORP Valery (*)
Mevrouw	VAN HAUTEGHEM Marleen (*)
Mevrouw	VAN OLMEN Mien (*)
De heer	VAN RANSBEECK Brend
De heer	VANDENDRIESSCHE Diederik
Mevrouw	VERHAERT Inga (*)
De heer	VERHAEVEN Eddy (*)
Mevrouw	WECKHUYSEN Wendy

Verontschuldigd: Mevrouw de Gouverneur, de heer Tobias Daneels

(*) Zij waren tijdens de raadsvergadering fysiek niet aanwezig in het provinciehuis, maar namen van thuis uit digitaal deel aan de vergadering (inclusief de stemmingen).

De raad is bijeen in openbare vergadering.

OPENBARE VERGADERING

VOORZITTER.- Goedemiddag allemaal, allemaal welkom bij ons vervolg van de provincieraad van 4 december. Voor de mensen thuis of hier in de zaal, als er nog mensen zijn die een PowerPoint hebben, ter ondersteuning van hun tussenkomst, vraag is om die nu nog door te sturen naar Tom Scheefhals, zodat ze die al kunnen klaarzetten op de presentatie op de computer. En dan moet ik ook nog mevrouw Jacques feliciteren, want die is vandaag jarig. Proficiat, Ilse.

Mevrouw JACQUES.- Dank u wel.

Er wordt verder gegaan met Ruimtelijke ordening

VOORZITTER.- Als het goed is, maar dan kijk ik eventjes naar de Groen-fractie, Diederik, moeten we eigenlijk aan mevrouw Van Dienderen vragen, mevrouw Colson heeft twee tussenkomsten van omgevingsvergunning en de omgevingsberoepen. Mag ze die ineens achtereen doen? Want normaal moet Ilse Van Dienderen daartussen? Goed, dan kan mevrouw Colson deze twee tussenkomsten ineens doen.

Dank je wel. Mevrouw Colson heeft het woord.

Mevrouw COLSON.- Goedemiddag allemaal. Geachte voorzitters, geachte leden van deputatie, collega's. Het zal u niet ontgaan zijn dat er recent in de media heel wat te doen is geweest rond de problematiek van grootschalige industriële landbouwbedrijven. Het is dan ook een problematiek die in heel Vlaanderen speelt. In de provincie Antwerpen vinden we dergelijke bedrijven vooral terug in de Kempen. Lokale landbouwers staan inderdaad onder constante druk van hun leveranciers, afnemers, om steeds maar verder hun bedrijven uit te breiden. Uit de sector hoor ik ook een duidelijke kreet, of zelfs noodkreet, dat overleven in die landbouwsector vandaag alleen nog maar mogelijk is wanneer men aan schaalvergroting gaat doen. Het aantal landbouwers daalt dan ook jaarlijks maar het aantal dieren stijgt, en de bedrijven worden steeds groter. Landbouwers zijn ondernemers en ze verdienen absoluut onze steun. Maar de roep om oplossingen is ook hoog vanuit de gemeentes, en vanuit de omwonenden. De huidige situatie wordt voor iedereen moeilijk.

Gevolgen in de Kempen zijn niet te overzien. Gebieden die bestemd zijn voor landbouw komen vol te staan met grote industriële loodsen voor intensieve veeteelt, waar tegenwoordig veel slachtkippen worden gekweekt. Onze open ruimte raakt zo verder versnipperd. Bedrijven zijn vaak grote loodsen met daarin industriële installaties op een grote betonnen fundering. In veel gemeentes verdwijnt dan ook het lokale draagvlak bij de omwonenden voor dergelijke grootschalige projecten. Want velen onder ons hebben misschien wel eens graag een stukje kip op hun bord, maar duidelijk niet de stal in hun achtertuin. Is dat terecht?

De uitstoot van ammoniak van deze stallen draagt sterk bij aan de stikstofdepositie. Grote aanvoer van stikstof via de lucht verzuurt en vermest onze bodem. De geurhinder van een

kippenstal kan dan ook groot zijn. Impact op mens en milieu is ook groot. Uit een recente studie van de VMM uit 2019 blijkt dat in Vlaanderen de hoogste ammoniak-concentraties te vinden zijn in het centrale deel van West-Vlaanderen, het noorden van de provincie Antwerpen en het noordoosten van Limburg. In de provincie West-Vlaanderen is de problematiek veruit het grootst. Zeer recent werd daar een studie besteld door de provincie om een duidelijker beeld te krijgen van de effectieve geurimpact op de omgeving van vleeskippenstallen. Men was ervan overtuigd dat de gehanteerde geurcijfers en modellen niet meer voldoende waren om een omgevingsvergunningsdossier voor een vleeskippenstal te beoordelen. Conclusie van deze geurstudie wijst erop dat de geurimpact van vleeskippen in de praktijk wel eens afwijkt van wat er theoretisch berekend wordt, volgens door Vlaanderen gehanteerde cijfers.

Ik begrijp dat de provincie in het beoordelen van omgevingsvergunningsaanvragen gebonden is aan wat Vlaanderen decretaal vastlegt. Maar hier blijkt dat er wel wat parameters aan herziening toe zijn, en dat er een duidelijk hiaat zit in de bestaande reglementering. Vandaar mijn vragen. Bent u op de hoogte van deze studie rond de geurhinder die uitgevoerd werd door de provincie West-Vlaanderen en de resultaten hiervan? En kan een dergelijke studie in de provincie Antwerpen ook iets betekenen voor de problematiek die we kennen in de Kempen? In onze provincie zien we vooral dat de druk op de Noorderkempen vandaag zeer groot is. Het protest vanuit de bevolking en de lokale besturen groeit. En uiteraard blijft bij onze boeren de nood om uit te breiden om te kunnen overleven. Het is dus mee onze taak om te zoeken naar oplossingen, zowel voor deze ondernemers als voor onze inwoners. Bedankt alvast.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel. Dan mag u in deze volgende tussenkomst ook nog doen.

Mevrouw COLSON.- Ik had er nog eentje over onze werking tijdens de corona. Het was, zoals gisteren ook al een aantal keer aangehaald, niet evident voor gemeentebestuur en voor provincie om in volle coronatijd en tijdens de lockdown eenzelfde service naar onze burgers te blijven garanderen. Dat zal voor de provincie dus niet anders zijn geweest. Een omgevingsvergunning die bij de gemeente wordt ingediend vraagt vaak het nodige vooroverleg. Vraagt aftoetsing en contact met lokale politici en ambtenaren alvorens men tot een gedragen verhaal kan komen. Het was ook moeilijker om burgers op een snelle en persoonlijke manier te informeren over dossiers, want niet iedereen is al even vertrouwd met die digitale wereld. Ook gemeentes hebben hiervoor een aardig tandje moeten bijsteken. Bovendien merken we ook dat er een bijkomende complexiteit is voor omgevingsvergunningen. Vele kleinere gemeentes moeten dan ook vaak beroep doen op externe adviesinstanties om dossiers te kunnen behandelen.

En zo'n vergunning blijft voor vele burgers vaak een persoonlijk verhaal, waarmee men een eigen kleine droom wil realiseren. Het bouwen of verbouwen van een woning, het ontwikkelen van een bouwgrond als appeltje voor de dorst, of het uitbreiden van een bedrijf. Het zijn vaak herkenbare verhalen die mensen direct raken, zowel emotioneel als in hun portemonnee. De huidige coronacrisis heeft het dus niet makkelijker gemaakt. Ik vroeg mij dan ook af welke invloed de coronacrisis heeft gehad op de vergunningverlening? Net een van die essentiële taken van onze provincie. Zoals u al zei, is de provincie een zeer belangrijke vergunningverlenende overheid, zowel in eerste aanleg als in de

beroepsprocedure. Vandaar onze vragen. In uw uiteenzetting leerden we dat er een bijkomend jurist zal worden aangeworven. Had de coronacrisis hiermee te maken? En heeft dit een wijziging gekend in de hoeveelheid beroepsdossiers tijdens de crisis?

Dank u wel.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel, mevrouw Colson. Mevrouw Van Dienderen heeft het woord.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Goedemiddag, collega's. Vergunningenbeleid en de SDG's is de titel van mijn tussenkomst. Dus ik verwijs eerst naar de ambitie van deze deputatie om die SDG's te betrekken in haar beleid en in al haar beleidsbeslissingen. Ik heb gisteren van de gedeputeerde ook gehoord dat dat geconcretiseerd gaat worden volgend jaar. In ieder besluit van de deputatie en van de provincieraad zal men refereren naar de SDG's. Dat is prima. En dan kom ik nu tot, hoe gaat dat in vorm gebracht worden met betrekking tot de omgevingsvergunningen? Vorige sprekers hebben er al op gewezen, een belangrijke bevoegdheid ook van de deputatie, het afleveren van omgevingsvergunningen. En dan stelt zich dus de vraag, gaat ook voor dat aspect van de besluitvorming binnen de raad, binnen de deputatie, die SDG's het kader vormen voor beslissingen?

Ik refereer hier ook graag naar de toelichting die we hebben gehad in de commissie. In de commissie zijn de Meerjarenplannen, of het Jaarplan 2021 toegelicht geweest van de verschillende onderdelen van de administratie, en zo ook de Dienst van de Omgevingsvergunningen heeft daar een toelichting gegeven. En tot mijn groot jolijt, zat ook al in die presentatie een refereren naar de SDG's. Ik heb daar opgemerkt in die presentatie, dat er toch naar zes verschillende SDG's gerefereerd werd. Goede gezondheid en welzijn was er een, schoon water, eerlijk werk was er ook een, industrie, innovatie infrastructuur, verantwoorde consumptie en productie, en dan vrede, veiligheid en sterke publieke diensten. Dus dat zijn de zes SDG's die door de administratie alvast vermeld werden. Ik vermoed dan dat dat een kader vormt voor de vergunningverlening.

En het geeft natuurlijk ook aan dat dat een belangrijke evenwichtsoefening is ook. Want je moet die verschillende SDG's ook met elkaar kunnen verbinden. En het kan een moeilijke keuze vergen tussen verantwoorde productie versus eerlijk werk, of industrie versus schoon water, of sterke publieke diensten versus economische groei. Dus dat kunnen wij zeker erkennen, dat dat een evenwichtsoefening is. En een belangrijke casus om zo'n evenwichtsoefening op toe te passen, is dan ook dat dossier van die megastallen. Recent inderdaad volop in de publiciteit gekomen.

De artikelenreeks toont aan dat heel die sector toch vervlochten is gaande van veevoederbedrijven, investeerders, investeringsmaatschappijen, en zelfs de grootwarenhuizen die een lage prijs voor voedsel willen. En eigenlijk is daar de landbouwer een beetje de dupe van. Die bevindt zich in een grote schuldenberg. En het milieu is ook een slachtoffer van deze neerwaartse spiraal in die vergunningverlening. Dus ik vroeg mij dan ook af, wat de deputatie dan nog van plan is? Hoe worden die SDG's verder uitgewerkt als kader voor vergunningverlening, om die evenwichtsoefening te kunnen doen?

Ik vroeg mij ook af welk monitoringsysteem dat de deputatie zou opzetten, om haar beslissingen te toetsen aan de effecten van die schaalvergroting in de landbouw? Je kan je inbeelden dat extra dieren, extra verharding, negatieve effecten heeft op milieu. En ik vroeg mij tenslotte ook af of er al een terugkoppeling over geweest is met het Vlaamse niveau? Ik verwijs ook naar een interpellatie twee raden geleden. Heeft de minister al duidelijker instructies gegeven aan dit bestuursniveau om haar opdracht in het kader van de omgevingsvergunningverlening te kunnen uitvoeren?

Ik dank u.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel, mevrouw Van Dienderen. Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Dank u wel, voorzitter. Mevrouw de ondervoorzitter, Griffier, collega's. Ik zal als volgt antwoorden. We hebben de twee vragen in verband met vergunningenbeleid, van mevrouw Colson en mevrouw Van Dienderen. En ik zal dan als laatste terugkomen op de juridische ondersteuning, de vraag van mevrouw Mireille Colson.

Mevrouw Colson, bedankt voor uw vraag. De problematiek die u aanhaalt is ons natuurlijk goed gekend. Reeds heel wat gemeentebesturen en burgers zijn ons hierover komen vinden. Collega Caluwé voert zelfs al enige tijd overleg hierover met de gemeentebesturen in de Noorderkempen. En u moet er De Standaard van de laatste weken maar op nalezen, dan zal u zien dat deze problematiek inderdaad enorm in de picture staat. De provincie krijgt vaak het verwijt dat wij op grote schaal vergunningen afleveren voor megastallen. Bij het beoordelen van een omgevingsvergunning zijn we natuurlijk steeds gebonden aan de decretaal bepaalde kaders die Vlaanderen ons aanreikt. Wij kunnen zelf geen kaders aanpassen. Het is dan ook zo dat veel vergunningen die gebruik maken van de nieuwste technologieën, aan het einde van een vergunningsprocedure gunstig worden beoordeeld. Omdat zij nu eenmaal in overeenstemming zijn met wat wettelijk is bepaald. En dan wordt het voor ons als bestuur soms moeilijk om een vergunning te weigeren. Landbouwers, en dat heeft u terecht aangehaald mevrouw Colson, zijn ook ondernemers. En hebben natuurlijk ook dezelfde rechten, net zoals iedereen die bij ons een vergunning komt aanvragen. De regels en het speelveld zijn nu eenmaal voor iedereen gelijk.

De deputatie heeft natuurlijk een zekere beoordelingsvrijheid waarbinnen wij een afweging kunnen maken. Maar voor het beoordelen van een omgevingsvergunning voor een kippenstal wordt het milieulijk getoetst aan VLAREM II, dus het Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning. De VLAREM II bevat echter geen decretaal geurkader of concrete Vlaamse geurkwaliteitsnormen. Dit is inderdaad een lacune in de wetgeving. Deze decretale kaders kan de provincie zelf niet aanpassen, zoals ik al heb gezegd, maar wij kunnen natuurlijk wel nadenken over onze onderzoeksmethoden bij de beoordeling van vergunningen. Bij gebrek aan een geurkader gebruiken we momenteel de methodiek die beschreven staat in de MER-richtlijnenboeken, RLB Lucht en RLB Landbouwdieren. De daarbij horende geuremissiefactoren voor vleeskuikens variëren van, en nu worden we technisch natuurlijk, 0,26 tot 0,3 odour units per dier en per seconde, en afhankelijk van het gekozen stalsysteem. Nu, in afwachting van verder onderzoek op Vlaamse besluitvorming hanteren we deze emissiecijfers. Ook andere provincies werken zo.

Er bestaat inderdaad het vermoeden dat die cijfers eigenlijk te laag liggen. De studie van de provincie West-Vlaanderen waar u naar verwijst, is ons nog maar zeer recent bezorgd. Wij moeten daar als deputatie ook nog kennis van nemen. De provincie West-Vlaanderen, dat brengt u toch onder de aandacht, kent een problematiek die nog groter is dan deze in de provincie Antwerpen. Wanneer zij toetsen aan de bestaande regelgeving, stelden we vast dat de aanvragen voldoen. Toch bleven de klachten van omwonenden en gemeentebesturen komen. Ze hebben met deze studie voor hun provincie die cijfers uit de Richtlijnenboeken opnieuw onderzocht. De West-Vlaamse studie gebruikt iets andere meeteenheden, maar stelt dat het gemiddelde geuremissiecijfer, 1,22 snuffeleenheid per seconde, per dierplaats met 1,84 normaal kubieke meter en per dierplaats bedraagt.

Nu samengevat is de conclusie van de West-Vlamingen dat de impact van bestaande stallen op de omgeving meer dan tweeënhalve keer groter zou zijn dan het Vlaamse kader. Maar, ik zeg het, wij hebben de studie nog niet gezien, we hebben wel die conclusies al even bekeken. Er is nog niet genoeg onderzoek gedaan om te kunnen stellen dat deze cijfers ook zouden gelden voor de provincie Antwerpen. Maar ik ben natuurlijk zeer bereid om in de deputatie te bekijken in hoeverre we een degelijke studie ook in onze provincie zouden kunnen bestellen. Maar best natuurlijk denk ik dat dit op Vlaams niveau zal gebeuren. We zouden dan aan de hand van de resultaten de dossierindieners kunnen vragen om geuremissiestudies bij te brengen aan de hand van de resultaten uit onze eigen studie of vanuit die Vlaamse studie. We moeten die bekijken natuurlijk.

Ik heb zeer veel begrip voor de impact die de intensieve veeteelt met zich kan meebrengen op mens en milieu. Het draagvlak onder de bevolking en bij lokale besturen gaat spijtig genoeg de weg op zoals we vandaag zien bij de windmolendossiers. Dat draagvlak verdwijnt echt in snel tempo, en dat merken we op de provincie dagelijks. U moet weten dat wij in Vlaanderen eigenlijk zeer efficiënte, intensieve landbouwmethoden hanteren, met grote opbrengsten op kleine oppervlaktes. Maar natuurlijk ten koste van wat gaat dat? De sector is zeer sterk geïndustrialiseerd en gericht op schaalvergroting. Er spelen hier ook zeer grote belangen bij. Nadenken over oplossingen, dat is meer dan nodig. Misschien moet er bekeken worden of degelijke industriële landbouwactiviteiten niet kunnen worden ondergebracht op een soort agrarisch bedrijventerrein. Wie weet... Waar intensieve pluimvee- en varkensbedrijven dan terecht kunnen met hun zware trafiek en geur- en geluidshinder, men zou dit toch eens moeten bekijken.

Helaas zijn dit discussies die wij hier op dit niveau niet kunnen voeren. Finaal zal het niet alleen de bevoegde Vlaamse minister zijn maar de voltallige Vlaamse regering die de sleutel in handen heeft om hier haar verantwoordelijkheid op te nemen. En louter naar de provincies wijzen, dat zal het probleem alleen niet oplossen. Zoals gezegd, de provincie kan haar methode wel aanpassen, maar niet de decreten. Het komt op het einde altijd op hetzelfde neer, onze oppervlakte in Vlaanderen is klein. Onze open ruimte is versnipperd. De ruimte om iets te ondernemen is beperkt. Maar moeten we dan gaan stellen, collega's, dat de landbouwsector in Vlaanderen geen toekomst meer heeft? Is dat waar dat we naartoe willen? Ik denk van niet. De weg naar een duurzaam geurbeleid is volgens mij nog lang maar wij willen hier in elk geval graag aan meewerken.

De volgende vraag was van collega Van Dienderen. Welk kader heeft de deputatie uitgewerkt om haar beslissingen over vergunningen te toetsen aan de SDG's? Nu, collega Van Dienderen, de SDG's zijn zoals u weet gebaseerd op de 5 P's, people, planet, prosperity, peace en partnership. Ecologie, economie en welvaart moeten dus steeds hand in hand gaan. Zoals al eerder aangehaald in deze provincieraad worden omgevingsvergunningen door de provincie afgeleverd, conform de geldende milieuwetgeving in Vlaanderen. Deze is decretaal bepaald en vormen tot op heden nog steeds ons kader om vergunningsaanvragen te toetsen. Onze diensten nemen de SDG's al mee in de opmaak van hun adviezen, zoals u terecht hebt gezegd aan de deputatie, gezien wij trachten om het gebruik van de SDG's van onderuit in onze organisatie te integreren. Ik heb dat gisteren ook nog eens heel duidelijk gemaakt. De vergunningsprocedure garandeert eigenlijk op zich al dat alle regelgeving betreffende milieu, klimaat en energie worden nageleefd. Er wordt door ons als provincie steeds ingezet op het gebruik van de best beschikbare techniek om de uitstoot maximaal te beperken. In de omgevingsvergunningsprocedure vragen we ook adviezen van de bevoegde instanties, en toetsen we af aan de geldende wetgeving voor alle relevante thema's. Dat gaat onder meer over water, geluid, lucht, geur, natuur, behoud van open ruimte, en zo verder.

De omgevingsvergunning is voor ons een heel krachtig uitvoeringsinstrument dat aanzet tot innovatief en duurzaam ondernemen. We hebben dan ook rechtstreeks impact op de uitstoot van broeikasgassen en de inzet van klimaatvriendelijke technieken. De SDG's, mevrouw Van Dienderen, vragen om een geïntegreerde benadering van de verschillende dimensies aangaande duurzame ontwikkeling, waarbij maar liefst 17 doelstellingen en 169 subdoelstellingen naar voren worden geschoven. Doelstellingen die bovendien met elkaar gelinkt zijn. Innovatief en duurzaam ondernemen maar ook reductie van verontreiniging. Dat betekent voor ons geen vergunningenstop maar vraagt het zoeken naar een juiste balans tussen ecologie en economie.

Welke monitoringsystemen dat we gaan inzetten of opzetten is uw vraag? Wel, omgevingsvergunningen gaan veel verder dan enkel de landbouwsector natuurlijk. En horen bij allerlei soorten activiteiten zoals recreatie, een manege, zwembad, landbouw, veehouderij, glastuinbouw of industrie van allerlei aard, voeding, petrochemie, chemie, kunststoffen, op- en overslagformaties, steenbakkerijen enzovoort. De omgevingsvergunning bekijkt voor vergunningaanvragen de impact van diverse types installaties op vlak van hinder, impact op de gezondheid, omgeving, milieu en natuur. Nagenoeg alle milieuthema's worden gevat in één procedure, wat natuurlijk zo'n dossier enorm complex maakt.

Het opzetten van monitoringsystemen en het kiezen van indicatoren is gezien de veelheid van thema's en de complexiteit een zeer moeilijke oefening. De Dienst Omgevingsvergunningen heeft daarom de hulp ingeroepen van de Universiteit Antwerpen om een klimaatplan uit te werken zodat we naar een uitgebreide monitoring kunnen gaan. In dit klimaatplan zullen ook een aantal indicatoren opgenomen worden zoals bijvoorbeeld het aantal evaluaties en bijstellingen in herhaling van de evaluaties in het kader van de omzetting van een BREF in de VLAREM. Dergelijke bijstellingen hebben immers impact op de emissies van de GPBV-installatie. Het is niet onze bedoeling om een monitoringsysteem met rapportering te gaan opzetten, zoals de VMM dit bijvoorbeeld doet voor het opvolgen van de milieukwaliteit water en lucht.

U vraagt naar cijfers rond verharding en aantal dieren. Er is een enorme veelheid van cijfers en thema's die kunnen bevroegd worden, maar het Vlaamse Omgevingsloket en het provinciale dossierbehandelingssysteem is gericht op het behandelen van de vergunningaanvragen. Beleidsmatig kunnen we vandaaruit rapporteren, rapporten halen voor bepaalde thema's die relevant zijn voor ons vergunningenbeleid. De zaken die u nog naar voren schuift vragen om nog een bijkomende aanpassing van deze systemen en van de rapportering. Ik geef u een voorbeeld. In het Vlaamse Omgevingsloket zijn er data beschikbaar over de hoeveelheid verharding, maar het gaat dan enkel over de vergunningsplichtige oppervlaktes, verspreid over de verschillende stedenbouwkundige aanvragen en zonder onderscheid tussen water doorlatend of niet water doorlatend. De data over bijvoorbeeld ontharding zitten dus versnipperd over een dossier, verspreid in het loket en zijn onvolledig. De oppervlakte van verharding en ontharding opvolgen vraagt een aanpassing van de IT-systemen, in de eerste plaats het Vlaamse. Intussen hebben wij onze mensen nodig om de vergunningverlening in goede banen te leiden.

Dan hebt u nog gevraagd van, heeft de deputatie van het Vlaamse niveau al instructies gehad over de toepassing? En over de toepassing van de Vlaamse beleidsregels rond milieu bij de vergunningverlening van megastallen? Nee, we hebben tot op heden niets vernomen van enig initiatief dat de minister zou nemen. Er was recent in de media sprake van een omzendbrief maar ook daar hebben wij niets van vernomen.

Dan, mevrouw Colson, de juridische ondersteuning. Uw vraag lijkt mij tweeledig, laat me beginnen bij de eerste. De noodzaak aan bijkomende juridische ondersteuning heeft diverse oorzaken. We hebben ook een zeer goed uitgebouwd team dat zich bezighoudt met de omgevingsberoepen. De correcte beoordeling en besluitvorming hiervan blijft inderdaad een belangrijke taakstelling van de provincie, dat heb ik gisteren ook al duidelijk gezegd. We merkten echter dat bijkomende ondersteuning noodzakelijk was voor de behandeling van vergunningsdossiers en ook om ons ruimtelijk beleid verder te ondersteunen. De toename van beslissingen in beroepsdossiers leidt eveneens tot een toename van het aantal procedures bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen tegen de beslissing van de deputatie. De beroepsdossiers worden ook steeds juridischer, waardoor een juridische bijstand van onze stedenbouwkundige echt nodig bleek.

De omgevingsvergunning is complexer geworden omdat ze eigenlijk een integratie is geworden van vier oude vergunningstelsels, de stedenbouwkundige, de socio-economische, de natuurvergunning en de milieuvergunning. Daarbovenop heb je tegenwoordig als aanvrager de mogelijkheid om tijdens de beroepsprocedure wijzigingsverzoeken in te dienen en termijnverlening aan te vragen, wat ook nog eens bijkomende beoordelingen vraagt. Daarnaast is er de toenemende juridische complexiteit van de ruimtelijke planning met langere en ingewikkelde procedures. De behandeling van een dossier moet snel en correct kunnen gebeuren. De afstand tot de burger willen we als deputatie zo kort mogelijk houden. Om de ondersteuning en kwaliteit van onze besluitvorming te kunnen blijven garanderen, was het noodzakelijk dat we naar bijkomende versterking zochten.

Voor wat betreft uw vraag rond wijziging in het aantal dossiers tijdens Covid, kan ik u het volgende meegeven. Totaal aantal omgevingsberoepen dat ingediend werd in 2020 ligt in de lijn van die van 2019, namelijk, 1019 in 2020, 1018 dossiers in 2019. Een echte wijziging in

het aantal ingediende beroepsdossiers heeft zich dus niet echt voorgedaan tijdens de coronacrisis. Maar er is wel een stijging als we vergelijken met het jaar 2018. Dat was een overgangsjaar van de stedenbouwkundige beroepen naar de omgevingsberoepen. Totaal aantal ingediende stedenbouwkundige beroepen en omgevingsberoepen waren toen samen goed voor 930 dossiers. Een stijging die veroorzaakt werd door de invoering van de omgevingsvergunning, dus duidelijk. Als we nog verder teruggaan in de tijd dan zien we dat er in 2016 en 2017 in totaal respectievelijk 742 en 749 stedenbouwkundige beroepen werden ingediend. Tussen de jaren 2019 en 2020 moeten we ook het verschil maken tussen het aantal ingediende en het aantal behandelde beroepsschriften.

Niet alle ingediende beroepen resulteren namelijk in een beslissing van de deputatie. Een aantal dossiers worden onvolledig of onontvankelijk verklaard door de provinciaal omgevingsambtenaar. Er is wel een toename geweest van het aantal dossiers waarin een inhoudelijk oordeel werd genomen door onze deputatie. In 2019 waren dat er 753 en voor 2020 zitten we nu al op 931 beslissingen. Dat is een stijging van 23 procent. Er werden dus minder dossiers onvolledig of onontvankelijk verklaard. En tenslotte, het klopt wat u zegt, collega, omgevingsberoepen zijn dossiers die vaak gaan over heel persoonlijke verhalen van mensen die proberen te ondernemen of te realiseren of mensen die vrezen dat hun rust verstoord zal worden. Onze wekelijks gekende hoorzitting van de omgevingsberoepen is naar mijn gevoel langer geworden en moet door de lockdowns dan ook steeds vaker digitaal worden georganiseerd. Niet evident allemaal, maar wij maken er in elk geval het beste van. Ik hoop dat ik hier op deze manier heb geantwoord op de drie vragen.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel, gedeputeerde. Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Mijnheer Lemmens, mag ik even op iets terugkomen op, u verwijst naar dat artikel in De Standaard van dit weekend. Ik pak het nu dit weekend omdat volgens mij er nog een andere problematiek ontstaat die ook belangrijk is en ik heb daar een informatieve vraag. Ik weet niet of ik dat nu mag stellen? Maar het artikel verwijst eigenlijk dat je eigenlijk familiale ondernemingen hebt die van één generatie op de andere verdergaan, wat belangrijk is denk ik. En van een andere kant heb je de investeerders, industriële investeerders. En iedereen heeft het recht om te investeren, dat is duidelijk. Maar dat is wel de problematiek die los van heel het milieuvraagstuk, een andere problematiek is.

En mijn vraag is, in die omgevingsvergunningen, zijn daar ook criteria die hiermee rekening houden? En ook heel specifiek, als men een vergunning geeft, want ik kan aannemen dat je soms zegt, dit is voor drie, vier jaren, dat landbouwbedrijf dat stopt dan, zijn die vergunningen ook overdraagbaar? En dan krijgen die natuurlijk een grote verkoopwaarde voor die industriële... Dat is een andere problematiek die, denk ik, zich in het landschap speelt dan enkel dat milieuvraagstuk.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Dat is een moeilijke vraag. Ik heb verwezen hier naar de artikelenreeks in De Standaard, die over een aantal dagen nu al loopt, en die toch wel interessant is om te volgen. Het grote verschil is natuurlijk, de familiale ondernemer en

dan de megastallen die op ons afkomen. En het is daar, ik heb ernaar verwezen, waar collega Caluwé ook in het noorden van onze provincie in overleg is met de gemeentebesturen van, hoe gaan wij daar inderdaad mee om? En ik heb ook verwezen in mijn tussenkomst zojuist, dat tal van gemeentebesturen, tal van burgers het meer en meer moeilijk hebben met die grote megastallen en dat het draagvlak meer en meer aan het wegebben is, natuurlijk. Maar in elk geval, wij moeten elke zaak op zich bekijken. Dat is toch wel de belangrijkheid van een omgevingsvergunning.

Wanneer een dossier bij ons binnenkomt, dan moeten wij die bekijken zoals ze is aangevraagd. Heel veel advocaten komen altijd natuurlijk af met wat er zich in de omgeving al heeft voorgedaan, maar onze taakstelling is natuurlijk om de vergunning die is aangevraagd te bekijken. En om op uw vraag te antwoorden, inderdaad, zijn die overdraagbaar? Ja, die vergunningen zijn overdraagbaar. Dat is zo. Maar ik zeg het nog, als wij een vergunning moeten bekijken, al is het voor een familiaal bedrijf of wij moeten een vergunning bekijken voor een megastal, we moeten die echt op zich bekijken en beoordelen. De ruimte om elke zaak op zich te bekijken, die is er zeker en vast. Dat is ook de logica van hoe wij omgaan met een omgevingsvergunning.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Dienderen heeft het woord.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor het uitvoerige antwoord, gedeputeerde. Ik had toch een aantal punten van reactie.

Een eerste is dan, Vlaanderen is wel de koepel en moet het decretale kader bepalen voor de vergunningverlening. Maar ik hoop toch, of ik durf toch te hopen dat u dat niet als excuus, argument gaat gebruiken om niks te moeten doen. Dus ik hoop dat u, gezien de problematiek heel erg leeft, en gezien ook die studie die in West-Vlaanderen is uitgevoerd, wat denk ik een belangrijke toegevoegde waarde geeft en onderbouwing, dat eigenlijk bepaalde milieunormen die Vlaams vastliggen met betrekking tot geuroverlast en dergelijke, dat die eigenlijk wat te soepel zijn, dat u toch een proactieve houding gaat aannemen ten aanzien van dat Vlaams bestuur. Dus ik zou toch durven hopen dat u de minister op dat punt meer duidelijkheid zou durven vragen, temeer omdat de uitspraken die zij dan doet is in de stijl van, kom, mensen, er is hier een grens bereikt, we moeten toch eens heel grondig nadenken of dat we niet verkeerd bezig zijn. Dus ik hoop dat daar een interactief spel tussen de provincie en Vlaanderen kan ontstaan over die problematiek.

En dan nog een punt, als reactie, het opvolgingssysteem. Het stemt me altijd treurig als een bestuursniveau eigenlijk haar eigen beleidsdaden moeilijk kan monitoren. Dus u zegt, er is een opvolgingssysteem, het Omgevingsloket. Als we daar elementen willen uithalen van, komen daardoor door de vergunningverlening extra dieren in Vlaanderen eraan te pas of minder open ruimte, dan kunnen die gegevens blijkbaar niet uit het systeem gehaald worden en dat is toch een serieuze tekortkoming. Een beleid zou zich niet te veel moeten laten leiden door de systemen. Dus ik hoor dat er in het kader van het klimaatplan en de ondersteuning die u hebt gezocht bij de UA, dat daar wel een aantal opvolgbare indicatoren uitkomen. En dat voor een stuk die tekortkomingen die er nu in dat systeem zitten, dat die toch kunnen verholpen worden.

En dan nog een laatste punt van reactie, gaat over de aanpak van de vergunningverlening. U hebt al eens eerder verwezen naar de mogelijkheid dat partijen kunnen gehoord worden. Ik stel stevast wel vast dat dat gaat over de initiatiefnemer, over de advocaat die kan gehoord worden. Maar dat, stel dat er bijzonder veel bezwaarschriften zijn ingediend tijdens een openbaar onderzoek, dat daar nooit een geste komt van het bestuur om ook naar die bezwaren te luisteren en om daar een "hoorformule" of zo op los te laten. Ik denk dat dat het maatschappelijk draagvlak voor bepaalde vergunningen ook zou kunnen doen toenemen.

Dank u.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde .- Dank u wel, mevrouw Van Dienderen. Nu, niks doen, dat ligt natuurlijk niet in mijn aard, en ook niet in de aard van onze deputatie. Er zijn al tal van initiatieven geweest naar de minister toe, ook met de Vereniging van Vlaamse Provincies zullen wij binnenkort, of hebben wij al overleg gehad. Zullen we binnenkort terug overleg hebben rond heel de problematiek van de AEA-stallen. En dat is ook natuurlijk enorm belangrijk om daar de aandacht op te vestigen. Dus wij nemen wel initiatieven.

Maar natuurlijk, ik denk mevrouw Van Dienderen, dat u de eerste zal zijn, moesten wij hier zelf zomaar wat zaken gaan interpreteren in de wetgeving, u zal de eerste zijn om hier te zeggen, deputatie, dit kan niet. Dus wij moeten wel de wet respecteren, wij moeten decreten respecteren, wij moeten de VCRO respecteren, wij moeten de VLAREM respecteren, en dat doen we. Dat is wat ik ook heb trachten te zeggen daarjuist, mevrouw Van Dienderen, dat is dat er een regelgeving is waar wij naar moeten kijken. En die regelgeving die is inderdaad toch wel heel duidelijk, maar ze is wat ze is. En wij zullen aan de hand van studies ook misschien moeten gaan aantonen aan de minister van, kijk wat er nu in Vlaanderen voorligt, dat is ook niet meer hanteerbaar voor ons. Dat zullen we inderdaad moeten gaan doen. En dat is wat ik ook heb gezegd door de studie van West-Vlaanderen, misschien moeten wij, maar we zullen dat binnen deputatie bespreken, eens bekijken of dat wij ook zulk initiatief moeten nemen. Of dat er misschien een initiatief zal moeten komen vanuit Vlaanderen zelf, en dan kunnen wij natuurlijk zaken beter gaan monitoren. En dat willen we graag doen.

Ons opvolgingssysteem, dat is natuurlijk, de info om te monitoren is wat dat is, daar moeten wij mee omgaan. Maar ik denk eerlijk gezegd dat wij zo goed mogelijk trachten afwegingen te maken. En ik zeg nogmaals, landbouwers dat zijn natuurlijk ook ondernemers. En die mensen trachten natuurlijk ook hun kost te verdienen. En economisch, proberen wij afwegingen te maken maar we moeten ons altijd aan de wetgeving, de decreetgeving houden wat betreft de omgevingsvergunningen.

Nu, wat u ook nog zegt over de beroepende partij en dat wij alleen oog zouden hebben voor de aandragers. Wel, ik zal u in mijn agenda laten zien hoeveel mensen ik ook ontvang, beroepende partijen. Mensen die wij zien, dat doen wij ook. En ook al is dat niet binnen een structuur, maar zeker en vast wat de hoorzittingen betreft, daar zien we ze allemaal. In de grotere dossiers van de megastallen en zo, ontvangen wij ook die mensen en zullen wij er

ook naar luisteren. Dat is nu eenmaal het gegeven. Ook al is dat niet voorzien binnen de POVC, toch denk ik dat het onze taak is als deputatie om individueel of op andere manieren die mensen ook wel te zien en te horen, en dat doen we dan ook.

Mobiliteit

VOORZITTER.- Goed, dank u wel. Als er geen vragen meer zijn, dan gaan we verder met de tussenkomsten van mobiliteit, en dan geef ik graag het woord aan mevrouw Cuylaerts.

Mevrouw CUYLAERTS.- Goedemiddag, allemaal. De provincie Antwerpen is bekend om zijn velen fietsostrades die ons op een veilige, comfortabele en snelle manier van de ene kant van de provincie naar de ander brengen, en zelfs tot over de provinciegrenzen heen. Een mooi voorbeeld hiervan is de F1, die straks na voltooiing van het stuk tussen het station Nekkerspoel en de grens met Zemst doorloopt van Antwerpen tot in Brussel. Momenteel is tussen station Nekkerspoel en station Mechelen dus nog geen goede fietsverbinding maar hier loopt een stationsproject, "Mechelen in beweging". En onder andere ook voor de fietsverbinding zou men moeten zorgen.

Hiervan zijn we dus in blijde verwachting. Het traject van de F1 loopt langsheen de spoorweg Berchem tot Mechelen Nekkerspoel en het jaagpad van de Zenne. Eens voltooit spreken we over een 45 kilometer veilige en vlotte fietsverbinding. De lokale fietspaden die aansluiten op de fietsostrade brengen je verder naar je eindbestemming. Nog enkele voorbeelden, de F12, die van Antwerpen zelfs over de landsgrenzen heen gaat, tot in het Nederlandse Bergen op Zoom. Deze sluit er dan ook weer aan op de F14, Antwerpen-Essen, en zo kan ik er nog vlot enkele vernoemen die reeds of gedeeltelijk voltooid zijn en enkelen die nog in de ontwikkelingsfase zitten. Allemaal zijn ze met elkaar verweven.

Maar één ding staat vast, het zijn of worden allemaal één voor één snelle, veilige en rechtlijnige verbindingen die lopen langs kanalen, spoorlijnen en autosnelwegen. Samen met een elektrische fiets of, voor de sportievelingen onder ons een niet gemotoriseerde fiets, zorgen zij ervoor dat je je op een vlotte manier kan verplaatsen naar je werk. Je kan ze benutten om in je vrije tijd een stukje van onze mooie provincie te verkennen, of gewoon als je gezond en veilig wil bewegen. Voor de verbinding tussen Herentals en Turnhout kiest de provincie echter voor een alternatieve autoluwe fietsroute. Mijn vraag: is ook hier de veiligheid van onze fietsers gegarandeerd? En waarom wordt er ook hier niet voor een fietsostrade gekozen, want deze route loopt toch ook langsheen een spoorweg?

VOORZITTER.- Goed, dank u wel, mevrouw Cuylaerts. Dan heeft mevrouw Van Dienderen het woord.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Goedemiddag, collega's. In aansluiting op wat de vorige spreker met veel enthousiasme bracht, wil ik er nog een laagje bovenop doen. Want inderdaad, ook wij fietsen graag op de fietsostrades in onze provincie en ook die autoluwe fietsroute lijkt ons een geweldig goed idee. Ik vernam gisteren ook dat die raamovereenkomst, die in de raad van november denk ik voorlag, dat die inmiddels gaat toegepast worden en wel op de F1 en die autoluwe fietsroute tussen Herentals en Turnhout. En mijn betoog gaat erover, neem de ecologie mee en maak daar groene linten

van in het landschap. Ik denk dat dat een serieuze meerwaarde nog zou kunnen zijn. We weten dat het met onze biodiversiteit slecht gesteld is, en dat planten en diersoorten netwerken nodig hebben om zich te kunnen bewegen, om zich te kunnen vermenigvuldigen, om in stand gehouden te worden. Dus er zijn zeker ecologische meerwaarden te ontdekken van groene linten in het landschap. Daarnaast is het ook een voordeel voor de fietser, die door een haagbegroeiing of door een boom in de zomer beschermd kan worden door weer en wind. Dus mij lijkt het een goed idee om tegelijkertijd met die investeringen in snellere fietsverbindingen ook ineens daar groene corridors aan te koppelen. Dus op naar groene klimaatassen in onze provincie, gekoppeld aan die fietsostrades. De stad Gent heeft daar al een onderzoek naar gedaan en die hebben de ambitie om acht groene klimaatassen vanuit de rand naar het centrum aan te leggen. Dus het kan.

En vandaar leg ik dit nu ook vandaag op tafel, en voeg ik daar een aantal vragen aan toe. Een eerste vraag gaat over die autoluwe fietsroutes, zijn er nog anderen gepland buiten die van Turnhout-Herentals? Daar hebt u nog geen tipje van de sluier opgelicht. En dan vroeg ik mij ook af, zijn er effectief initiatieven gepland om van die fietsostrades groene klimaatassen te maken? U propageert zelf het gebruik in de toepassing van bermbeheerplannen, u ondersteunt gemeenten om dat te doen. Hebt u er weet van dat er langs fietsostrades bermbeheerplannen bestaan? Want ik heb u al lyrisch horen doen, mijnheer de gedeputeerde, over wat je allemaal ziet groeien en bloeien in een berm. Dus misschien hebt u daar toch een idee over? En dus vraag ik mij af of dat we effectief deze legislatuur een eerste groene klimaat as gekoppeld aan onze fietsostrade kunnen verwelkomen? Ik kijk uit naar uw antwoord.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel, mevrouw Van Dienderen. Mevrouw Bakelants heeft het woord.

Mevrouw BAKELANTS.- Goedemiddag, collega's. Ik zou ook graag willen tussenkomen over de fietsostrades. Meer bepaald over de aanleg van de fietsostrade 11 Antwerpen-Lier, de missing link in Berchem en de stand van zaken van de renovatie van de fietsostrade Antwerpen- Mechelen. Nu het voorbije jaar was een moeilijk jaar en we werden met ons sportgebeuren beperkt. Gelukkig mocht fietsen wel en het verheugt me dan ook dat we met de provincie een belangrijke voortrekkersrol nemen wat betreft de aanleg van fietsostrades. We beseffen ook hoe belangrijk het is om goede fietsostrades te hebben. De provincie wenst voor deze legislatuur een verdubbeling van het budget voor de aanleg van fietsostrades en bovenlokale fietsinfrastructuur a rato van 1 miljoen EUR per jaar. De bedoeling is om meer mensen te verleiden van de auto tot meer duurzame verplaatsingen. Spijtig genoeg was er dit jaar geen aparte verenigde raadscommissie, als ik mij niet vergis, over de mobiliteit. Vorig jaar wel. Dus misschien ook een suggestie voor volgend jaar, om terug nog eens een uitgebreide stand van zaken te hebben over de aanleg van de diverse fietsostrades. Gisteren hebben we wel een korte toelichting gehad, maar misschien is het wel nuttig om volgend jaar er nog eens uitgebreid op terug te komen.

Nu, ik kom nog graag terug op twee dossiers, dus enerzijds de fietsostrades F11 Antwerpen-Lier. In Lier zijn er heel mooie vorderingen gemaakt, maar dat is nog altijd de missing link in Berchem. Onder andere aan het gedeelte vanaf de luchthaven, namelijk de Saffierstraat tot Antwerpen. Daar stopt dus de fietsostrade, daar aan de luchthaven in

Deurne. En dat dossier dat sleept al een tijdje aan. Via gedeputeerde Luk Lemmens vernamen we dat de stad Antwerpen dit dossier ging opnemen en een subsidie zal aanvragen via het Fietsfonds. Mijn vraag is ook of er een samenwerkingsovereenkomst met de stad is of eerder met het district Berchem? En waarom de provincie nu de regie van de werken overdraagt aan de stad? En voor welke budgetten de provincie nu nog zal tussenkomen? In het voorjaar vernamen we ook dat er de intentie was van de NMBS om de gronden te koop te stellen, wat ook dus de prijs zal verhogen van het project. En mijn vraag: heeft de NMBS effectief dan die gronden te koop gezet? Nu, wat de fietsostrade daar zelf betreft, dat zal een fietsostrade zijn op hoogte, vlak naast de spoorweg, met hopelijk voldoende aansluitingen voor de buurt en daarnaast een park. Nu, dat is natuurlijk een grote kost dat park, district Berchem heeft beperkte middelen, dus ja, wie gaat dat hier ook betalen? Ecologische linten, zijn we ook vragende partij van. Nu, in een latere fase zou er ook een brug komen over de ring, wat is daar de stand van zaken van? Wat is daar de timing van?

En dan ook ten tweede, wil ik ook nog graag een update over de renovatie van de fietsostrade Antwerpen-Mechelen. Die fietsostrade is daar dringend aan een renovatie toe. Sommige stukken zijn daar veel te smal en moeten dringend aangepakt worden, bijvoorbeeld het gedeelte in Mortsel tussen de Roderveldlaan en Deurnestraat en in de Amadeus Stockmanslei. Ik heb wel begrepen dat er toch vorderingen zijn gemaakt, er zijn wat vertragingen in het dossier gekomen, van afwezigheid van rooilijnplannen, archeologische werkzaamheden. En als ik goed geïnformeerd ben, zou dan toch begin volgend jaar die vernieuwing daar starten. In dat kader zou ik ook gewoon in het algemeen de stand van zaken willen betreffende renovatie van heel die fietsostrade. Er zou een studiebureau aangesteld zijn en met dus een actieplan en ook graag dus een stand van zaken van dit actieplan. Ik hoop dat daar allerzins, dat er spoedig werk van gemaakt wordt. Zo, tot hier mijn tussenkomst.

Dank u.

VOORZITTER.- Goed, dank je wel. Dan geef ik het woord aan gedeputeerde Lemmens.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Goed, collega's. Ik kijk aan naar een ganse namiddag zitten, dus ik wil het hier toch ook eventjes al rechtstaand doen, dat is altijd aangenaam.

Mevrouw Cuylaerts, de fietsostrades in de Kempen. Dank u wel voor de zeer positieve woorden, maar u had het in uw vraag ook specifiek over de fietsostrade F102 Turnhout-Herentals. Nu reeds in 2011, collega's, deed de provincie Antwerpen in overleg met de gemeenten en de Vlaamse overheid een tracé-onderzoek voor de fietsostrade F102 Turnhout-Herentals. Zowel ANB als Defensie, want we moeten daar door een gebied van Defensie, formuleerde een negatief advies voor de realisatie van de fietsostrade langs de spoorlijn. En dat zou natuurlijk onze voorkeur wegdragen. Een fietsostrade aanleggen we doen dat inderdaad graag recht op recht naast de spoorlijn. Nu, dat kan niet, ANB en Defensie hebben daar negatief over geadviseerd. De herziening van het fietsostradenetwerk in 2015, bleken twaalf belangrijke fietsverbindingen niet langs een lijninfrastructuur te lopen zoals bijvoorbeeld een spoorlijn of waterweg. Of was de

realisatie op korte termijn niet mogelijk door ruimtelijke aspecten zoals het doorkruisen van een natuurgebied.

Daarom zijn we hier ook in dit geval op zoek gegaan naar een alternatief. En een evenwaardig alternatief waar we dus op korte termijn een vlotte, comfortabele fietsverbinding, we noemen dit dan een autoluwe fietsroute, zouden kunnen gaan bouwen. Dat is een nieuw concept in Vlaanderen. Een autoluwe fietsroute, is een fietsroute die zoveel mogelijk gebruik maakt van bestaande lokale wegen, ook buurtwegen en trage wegen. Om op die manier met zo weinig mogelijk ingrepen en kosten toch een vlotte, veilige en comfortabele fietsverbinding te realiseren. Daar waar nodig worden infrastructurele ingrepen uitgevoerd die de route autoluw, veiliger en comfortabeler maken voor het verkeer. Dat is wat dat we daar doen.

Op vraag van de vier betrokken gemeenten, Lille, Kasterlee, Herentals en Turnhout, heeft in september 2020 opnieuw een overleg met ANB en met Defensie plaatsgevonden, in een poging om hun standpunt over de fietsostrade vlak naast de spoorlijn, om dat toch positiever te bekijken. Beide actoren hebben evenwel hun eerder ingenomen standpunt bevestigd. Een fietsostrade is niet vergunbaar in dit militair domein of dit natuurgebied. Goed, daar moeten wij dan mee omgaan en samen met de gemeente hebben we dan beslist om toch dit verder te zetten en die autoluwe fietsroute daar te bouwen. De provincie Antwerpen voorziet de concrete realisatie van deze autoluwe fietsroute in de periode 2021-2022, wat natuurlijk veel sneller is dan wanneer dat we daar de fietsostrade zouden aanleggen. Maar goed, we gaan officieel van start met het ontwerpen begin 2021, van zodra dus een extern ontwerper is aangeduid. Voor de provincie is deze autoluwe fietsroute dan ook een voorlopig alternatief voor de fietsostrade F102.

Ik weet dat er vanuit een aantal mensen van een actiecomité contact is geweest met verschillende provincieraadsleden. Die mensen die ijveren voor de aanleg van de fietsostrade. Ik begrijp die mensen, maar ik heb juist uitgelegd dat wij natuurlijk daar met de problematiek zitten van Defensie en ANB. Weet in elk geval, en als jullie die mensen horen of zien, weet in elk geval dat wij blijven ijveren om op termijn daar een volwaardige fietsostrade aan te leggen, naast het spoor. Maar ondertussen willen wij inzetten op die autoluwe fietsroute om de mensen toch op een goede manier van Herentals naar Turnhout te brengen. Maar ik denk, mevrouw Cuylaerts, dat ik op die manier op uw vragen hebt geantwoord.

Mevrouw Van Dienderen. De autoluwe fietsroutes, welke plannen we nog? Wel, enkel deze autoluwe fietsroute zit momenteel in de plannen. Ik heb zojuist gezegd, hoe we dat bekijken. En we hopen die dus inderdaad zo snel als mogelijk aan te leggen. De kostprijs van deze fietsostrade is, het is een autoluwe fietsroute, die is natuurlijk veel minder dan wanneer wij een fietsostrade aanleggen, dat kost 2 miljoen. Natuurlijk, de algemene prioriteit, dat moet u weten, die blijft liggen bij het aanleggen van fietsostrades, omdat dat de meest veilige manier is natuurlijk.

En dan uw vraag over de vergroeningen. In feite zijn wij het eens. Ik wil dat ook. Ik heb dat ook al gezegd en in vorige legislatuur hebben wij ook al een bezoek gehad, de griffier was daarbij, van onze sympathieke weervrouw, waarvan ik nu de naam vergeten ben. Jill Peeters, en die heeft ook toen dat idee naar voren gebracht in onze deputatie. En ik geloof

daar ook inderdaad wel in. En ik denk dat het enorm belangrijk is om daar een vergroening te doen. Maar zoals u weet, wanneer ik ga fietsen op onze fietsostrade, zie ik ook al die vergroening vanzelf groeien, mevrouw. Maar ik ga er niet verder over tussenkomen, mevrouw Van Dienderen. Maar in elk geval, we gaan initiatief nemen.

En binnen het Europees LIFE-programma werkt de provincie aan het projectvoorstel genaamd "Bees, bikes and bats". Het projectvoorstel omvat onder andere de opmaak van een tool voor de aanleg van biodiverse en fietsvriendelijke bermen. Hiermee willen we een kader creëren voor een ecologische invulling van de bermen. Dat gaan we doen. Komend jaar zal de provincie ook werk maken van het opmaken van een piloot, gemeentegrensoverschrijdend bermbeheerplan voor een nog nader te bepalen fietsostrade. Dus we gaan dat doen. We gaan daar zeker nog op tussenkomen. En als ik er niet op tussenkomen, zal u er zeker over tussenkomen, maar weet in elk geval, mevrouw Van Dienderen, dat wij hier echt, echt, willen werk van maken. Voilà, dus dat LIFE-project, dan ook de opmaak van het piloot bermbeheerplan voor een fietsostrade. En ik denk op die manier dat we echt stappen zetten om verder werk te maken van een mooie vergroening en dat we die fietsostrades ook in het groen zullen zien liggen in onze provincie. Absoluut, u mag mij daarover verder aanspreken, we gaan er werk van maken.

Mevrouw Bakelants, ik heb, denk ik, in mijn uiteenzetting gisteren van mijn beleid al duidelijk op een aantal van uw vragen geantwoord. Maar ik wil nog gerust zeggen dan van, kijk, de F11 Antwerpen-Lier, hoe is de stand van zaken? De fietstunnel onder de ring van Lier is afgewerkt, de berekeningen voor de aansluitende fietsbrug zijn in afronding en de werken voor de aansluiting van de fietsbrug naar het station zijn volop aan de gang. Dus het deel Groenenhoek in Berchem, dat u de Saffierstraat noemt, bij de Groenenhoek, dat wordt overgedragen aan de stad Antwerpen en wordt voor de provincie een Fietsfondsdossier. Dat is zo afgesproken, het is op het grondgebied van de stad. We hebben alles in gang gezet, de stad zal nu het dossier afronden en snel werk maken van een realisatie. De F14 Antwerpen-Essen, goed, dat heb ik u gisteren al gezegd, de vergunning, ik hoop op 12 januari dat we goed nieuws krijgen. Dan Herentals-Balen, de fietsbruggen in Herentals zijn afgewerkt. Dat waren er toch wel wat. De fietsweg Geel-Mol, 5 kilometer, is in gebruik genomen. De fietswegen in Herentals, Olen en Geel daar zijn de werken bezig. En een deel Mol-Balen, voorbereidende werken zijn bezig. Dan de F12 Antwerpen-Bergen op Zoom, de havenverbinding. De fietsweg Ekerse Put-Ekersedijk tot en met aansluiting Noorderlaan, de aanvraag van de omgevingsvergunning volgt begin 2021. En de kruising A12 en de afrit Leugenberg, de projectnota is in opmaak. De Groenenhoek, dat heb ik u daar juist al gezegd, mevrouw Bakelants. En dan de optimalisatie van de F1, Antwerpen-Mechelen. Wel, Mortsel is begin november gestart met de werken ter voorbereiding van de verbreding van de fietsostrade tussen de Roderveldlaan en Deurnestraat. De werken aan het fietspad zelf zouden volgens de planning op 4 januari starten. Mortsel krijgt voor dit dossier een Fietsfondssubsidie van 100 procent.

De rest van de F1 dus, de deputatie, en ik heb daar gisteren ook naar verwezen, heeft een opdracht toegewezen aan drie firma's als raamovereenkomst voor het ontwerpen en opvolgen van de fietsinfrastructuur. Op dit moment loopt de standstill-periode. Vanaf januari 2021 kunnen wij dus met de deputatie concrete projecten afroepen. Het ontwerpen van de optimalisatie van de fietsostrade F1 Antwerpen-Mechelen is een van de eerste projecten op onze lijst. En zo zullen we die ook inderdaad op een niveau brengen zoals de

fietsostrade Antwerpen-Lier, de F11, 4,5 meter breed, daar waar mogelijk nog meer fietscomfort, dat is alleszins de bedoeling.

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde. Ik weet niet of er nog vragen zijn? Als er geen vragen meer zijn, dan kunnen we overgaan naar de tussenkomst van onderwijs en educatie. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Bakelants.

Onderwijs en educatie

Mevrouw BAKELANTS.- Goedemiddag, collega's. Mijn tussenkomst gaat over het Provinciaal Onderwijs. Onze fractie kan zich vinden in de drie ambities van het Provinciaal Onderwijs Antwerpen, jullie weten die: de planlast voor de leerkracht te verlagen, het verhogen van de gekwalificeerde uitstroom en gemotiveerde vakmensen vormen.

De dotatie die de provincie voorziet voor het onderwijs, wordt voornamelijk besteed aan personeel. Voor 2020 is de provinciale dotatie 5,5 procent minder dan in 2019. En voor 2021 is die dotatie 2,82 procent minder in vergelijking met 2020. Nu mijn vraag is, waarom is er een daling?

Positief is wel dat er sinds dit jaar meer personeel ingezet wordt voor pedagogische ondersteuning. Mijn vraag is of die trend kan verdergezet worden gelet op de achterstand die wellicht een aanzienlijk aantal leerlingen hebben door de moeilijke coronaperiode. De pedagogische cel is ook een hele kleine cel vernam ik. Ze is wel recent van 2 naar 3 VTE's uitgebreid. Maar in deze moeilijke tijden denk ik dat er toch nog meer ondersteuning nodig is.

Bij de toelichtingen over het Meerjarenplan en de kredieten voor '21 las ik ook nog dat er grotere personeelskosten zijn ten gevolge van het Joods thuisonderwijs. En ik wou vragen of de gedeputeerde daar iets meer over kan vertellen? Heeft dit te maken met de overname van de Joodse school op het einde van vorige legislatuur?

Onze fractie is zeker enthousiast over de investering in het onderwijs. Dit jaar werd er 500.000 EUR aangewend voor het inrichten van een STEMgebouw. Ook eenzelfde bedrag is voorzien voor de renovatie van een beschermd gebouw. En ook volgend jaar zijn er investeringen gepland voor de uitbouw van het leercentrum. Toch zijn er ook financiële risico's, bijvoorbeeld de onzekere toekomst van het onderwijs binnen de provincies. Hoe gaan jullie ermee om? Er zijn ook wanbetalers, faillissementen, wat kan hiertegen ondernomen worden? En dan is er ook nog de onzekerheid over de nieuwe financiering van de centra van volwassenenonderwijs en de besparingen op onderwijssubsidies.

Wij kregen onlangs tijdens een commissie een toelichting over de werking van het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen door de directeur Griet Mahieu. Ik heb begrepen dat er bij de onderwijsinspectie een achterstand is ontstaan. Mijn vraag is, wat is de reden daarvoor? En deze achterstand probeert men wel weg te werken, heb ik begrepen, via verkorte doorlichtingen. Nu, in dit kader is recent een proefdoorlichting geweest bij het APB Provinciaal Onderwijs Antwerpen. Deze is wel goed verlopen, heb ik begrepen. Kunnen

we de resultaten hiervan ontvangen? En welke scholen hebben een doorlichting gekregen, en om de hoeveel jaar gemiddeld is er zo'n doorlichting?

In de pers in juni las ik hier nog alarmerende berichten over. Onderwijsinspectie buist twee op drie middelbare scholen. De kwaliteit van ons middelbaar onderwijs is in twee op drie scholen dus ondermaats. Bijna allemaal krijgen ze wel een gunstig advies, maar moeten ze hun grote tekorten wegwerken. Tot die ongemakkelijke conclusie komt de onderwijsinspectie in haar laatste jaarverslag. Het secundair onderwijs wordt geconfronteerd met serieuze uitdagingen zoals een groeiende diversiteit en de uitrol van grote hervormingen. Bij 30 procent loopt het wel heel goed, maar ook vele andere scholen botsen op hun grenzen.

Tot hier mijn tussenkomst, dank u.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel, mevrouw Bakelants. En dan geef ik graag het woord aan mevrouw Verhaert.

Mevrouw VERHAERT.- Ik ben de eerste inbeller van de dag, denk ik? Het voelt zo'n beetje als het Songfestival, this is the Kalmthout jury calling.

VOORZITTER.- En u mag uw tussenkomsten in één keer achter elkaar doen, dat is makkelijk.

Mevrouw VERHAERT.- Collega's, het provinciaal CLB, dat heeft de handen meer dan vol en dat is vandaag wellicht meer dan ooit het geval. De directeur die trok nog tijdens de voorbije commissievergadering aan de alarmbel. En op mijn vraag hoe het takenpakket zal moeten gemanaged worden bij een eventuele uitbreiding met vaccinaties tegen Covid-19, was het heel eerlijke antwoord, geen flauw idee.

Geen idee, omdat uiteraard nog altijd niet duidelijk is welke groepen van leerlingen eventueel moeten gevaccineerd worden en wanneer en in welke volgorde. Geen idee ook, omdat nog niet geweten is of CLB's überhaupt een opdracht zullen krijgen. Maar het ligt toch wel eerder voor de hand, collega's, dat de CLB's wel degelijk een opdracht gaan krijgen, want ook vandaag hebben ze die. Ze vaccineren kinderen volgens afgesproken leeftijdsindelingen, volgen hen op, medisch en schools. En ons CLB heeft nog een heel bijzondere taak. Op verzoek van de ruime Joodse gemeenschap in Antwerpen, verzorgt het provinciale CLB de begeleiding van de Joodse kinderen, zowel in Joodse scholen als kinderen die thuisonderwijs volgen. En die laatste groep is behoorlijk groot.

Op een eerdere schriftelijke vraag over dit thema, kreeg ik te horen dat er wel een beperkte aanvulling is gekomen vanuit de Vlaamse overheid nadat in een vorige legislatuur ik de opmerking had gemaakt dat kabouters niet voor die vaccinaties zorgen. Maar intussen is die extra betoelaging niet langer afdoende. De directeur die jongleert met haar kleine budget om die winkel draaiende te houden, maar het publiek van kinderen in thuisonderwijs is, en dat is misschien een beetje contra-intuïtief, dat is een moeilijk te capteren publiek. Dat vergt een veel aanklampender aanpak dan bij scholieren die met de bus netjes tot aan het CLB worden gebracht. En ik citeer even uit het antwoord dat ik in maart dit jaar

ontvang van de deputatie. De specifieke werkingsmiddelen die het CLB ontvangt volstaan niet om de minimale wettelijk opdracht, uitvoeren van systematische contacten, te verzorgen. Laat staan de extra inspanningen die het CLB doet om, bijvoorbeeld bij gevaar voor de volksgezondheid, extra te vaccineren.

Het CLB moet dus uit de algemene werkingsmiddelen, en diegene die het van de provincie krijgt, onder meer personeel inkopen voor kleinere deelopdrachten, waarvoor dan jongere, goedkopere personeelsmedewerkers worden ingezet. Jonger en goedkoper dan de arts en paramedisch werker, die de systematische contacten uitvoeren. Rekening houdend met de tijdbesteding voor de systematische contacten, de loonkosten daarvoor en de voorziene betoelaging, is er een tekort van 9 243 EUR op jaarbasis, enkel voor de inzet van medisch personeel. Daarnaast betaalt het CLB vanuit zijn andere werkingsmiddelen en de werkingsmiddelen van de provincie, het gebruikte materiaal en de kosten voor administratie.

De directeur verwees er in de commissie opnieuw naar. Het heeft voeten in de aarde om het publiek op te volgen. Soms volstaan twee bezoeken niet en moet een derde en zelfs vierde contact gemaakt worden om de nodige zorgen te verstrekken. Dat was dus al een redelijk moeilijke zaak. En vandaag, collega's, zegt de directeur met zoveel woorden dat de aanklappende aanpak erbij inschiet. Te veel werk, te weinig handen, te veel Covid, te weinig tijd voor de andere zorg, medisch laat staan schools. En nu hoor ik u denken dat geeft misschien niet zoveel, we halen dat ooit wel in. Wel, ik maak mij grote zorgen, en mijn fractie met mij, want vaccinatiepolicy, die is er om een goede reden, dat weten we intussen. En wat geldt voor Covid, geldt net zo goed voor pakweg mazelen. Wie de laatste jaren de berichtgeving rond mazelen-outbreaks wat gevolgd heeft, die weet dat die zich in Noordwest Europa altijd op dezelfde plaatsen voordoen.

In de zogenaamde "Biblebelt" in Nederland, in Londen en hier in Antwerpen, en de Joodse gemeenschap is steevast getroffen. Als we nu dus al weten dat die vaccinatiepolicy niet voldoende kan worden gevolgd, wat wordt het dan straks als er nog extra werk komt? Gaan we dan vaccineren tegen Covid en stilletjes hopen dat de mazelen ons niet langer weten te vinden? Gaan we reguliere scholieren inenten en hopen dat de jongeren in thuisonderwijs niet getroffen worden? En ik heb het nu voor alle duidelijkheid niet eens over de schoolse begeleiding die ook, en aanzienlijk, te lijden heeft onder de extra werkdruk. Mijn vraag is dus eenvoudig, wat doet het provinciebestuur om zich hierop voor te bereiden? Wat gaat u doen om het CLB van de nodige man/vrouwkracht te voorzien?

Tot daar mijn eerste vraag.

VOORZITTER.- Goed, dank je wel. Dan mag u ineens uw tweede uiteenzetting ook geven.

Mevrouw VERHAERT.- In het bestuursakkoord stond te lezen, wij investeren in een grondige renovatie en volledig nieuw interactief museumparcours in het Suske en Wiske-kindermuseum in Kalmthout. De uitbating zelf zien we in de toekomst niet langer als een taak van de provincie. Hiervoor willen we samenwerken met de privésector. Het Ruienhuis in Antwerpen bewijst dat dit succesvol kan zijn.

Collega's, onze fractie is geen voorstander van dit idee, dat hebben we al bij herhaling gezegd. Toen we voor het eerst de passage in het bestuursakkoord bespraken, dan verwees de deputatie nog naar een mogelijke samenwerking met Sociale Economie, en dat is op zich een lovenswaardig idee. Nu wil de weerbarstige werkelijkheid wel dat de jonge mensen die in Kalmthout bij Suske en Wiske op bezoek gaan, daar voor een educatieve beleving zijn. En heel vaak, niet altijd, maar toch vooral zijn het schoolbezoeken, die al maanden, soms zelfs meer dan een jaar op voorhand al zijn ingepland. De educatieve medewerkers nemen de kinderen van aan de poort al onder hun vleugels. En die mensen hebben een opleiding en/of ervaring die hen heeft voorbereid op dat educatieve werk. Ze lopen het hele museumparcours met de kinderen mee en ze geven opdrachten en ze stimuleren creativiteit, ze prikkelen de verbeelding en ze leiden het groepsbezoek in goede banen. Dat is natuurlijk heel wat anders dan laarzen uitdelen, zoals in het Ruienhuis gebeurt. Wij zijn dus heel erg benieuwd naar hoe het nu staat met het idee van de deputatie om de uitbating aan de private sector over te dragen.

In de vorige legislatuur vond de huidige voorzitter van het Vlaams Parlement, toen, als ik het mij goed herinner, minister van Binnenlandse Aangelegenheden, dat het een evidentie was dat de gemeente Kalmthout het museum zou overnemen. Dat paste volgens haar in het plaatje van de interne staatshervorming. Net zoals ze De Warande vanzelfsprekend zag terugkeren naar Turnhout. Onze fractie heeft toen al gezegd dat dat niet zou gebeuren. Niet in Kalmthout en niet in Turnhout. En toen ik in de commissie kort vroeg naar de stand van zaken, dan kreeg ik een beetje een ontwijkend antwoord, had ik de indruk. Het heette toen dat er ook naar extern geld werd gezocht en dat er hier en daar al wat gevonden was.

En voor alle duidelijkheid, dat initiatief, dat is zeker oké, maar nieuw is het hoegenaamd niet. Want dat liep vorige legislatuur ook al en zelfs de legislatuur daarvoor. En het is met name die ervaring, en de bestuurlijke wetenschap dat een kleine gemeente als Kalmthout er nog niet aan denkt om een dergelijk museum over te nemen, die maken dat we met de sp.a-fractie met een gezond scepticisme kijken naar het voornemen van de deputatie. Maar, misschien heeft die toch ergens een wilde weldoener gevonden om de uitbating over te nemen. Wij horen het graag.

Dank u.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel, mevrouw Verhaert. En dan geef ik graag het woord aan mevrouw Talhaoui. Mevrouw Talhaoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Dank je wel, voorzitter, mevrouw de ondervoorzitter, griffier, beste collega's. Ik had graag een vraag gesteld in verband met onze provinciale infrastructuur, en meer bepaald, de professionele infrastructuur die we ter beschikking hebben gesteld in het kader van geweld binnen het gezin.

Collega's, verschillende wetenschappelijke studies en talloze krantenberichten vertellen ons dat de eerste lockdown en de verstrengde maatregelen de laatste maanden het aantal gevallen van geweld binnen het gezin exponentieel is gestegen. En dat de coronastress hier en daar wel tot noodlottige drama's heeft geleid. De welzijnsinstanties zitten vaak met plaats tekorten en gezien de delicate situatie om vrouwen en kinderen een veilige en

geborgen opvang te bieden, is niet elke plaats of omgeving geschikt. We hebben dan ook de deputatie volmondig gesteund toen zij de provinciale infrastructuur voor deze personen in nood ter beschikking stelden.

Ik heb enkele vragen aan gedeputeerde Lemmens daaromtrent. Wordt onze infrastructuur tot op heden gebruikt waarvoor ze is uitgeleend, en is ze voldoende uitgebreid om haar taak te vervullen? Kunnen we meer en een meer gedetailleerd inzicht krijgen in de opvangcijfers en de gemiddelde opvangduur? Heeft de provincie de vraag gekregen voor meer opvang en meer infrastructuur? En een laatste vraag, ik ga hem toch ook stellen, kan de provincie in de toekomst misschien niet-gebruikte infrastructuur eventueel ter beschikking stellen van welzijnsinstellingen voor een beperkte periode?

Tot zover mijn tussenkomst en ik dank u bij voorbaat voor uw antwoord.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel. Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Dank u wel, collega's voor al die interessante vragen. Mevrouw Bakelants, ik zal met u beginnen. U verwijst naar de dotatie die de provincie voorziet voor het Provinciaal Onderwijs, en waar er volgens u een daling is. U geeft aan een daling van 5,5 % en 2,82. Ik verneem dat het gaat over 4,22 en 1,07%. Maar hoe dan ook, die dotatie, mevrouw Bakelants, die fluctueert. En ik zal u zeggen waarom. Dit heeft een aantal verklaringen.

In de eerste plaats is er een lichte daling van het aantal VTE's bij het niet-gesubsidieerd personeel van 128 in 2019 naar 122 in 2022. Er is ook een verjonging van het personeelbestand, wat wil zeggen, een lagere anciënniteit betekent doorgaans ook een lagere loonkost. En bovendien worden niet- gesubsidieerde statutaire personeelsleden vervangen door contractuele medewerkers, wat ook leidt tot een daling van de personeelskosten. Tot slot worden ook de pensioenbijdragen voor de statutaire medewerkers van de APB's vanaf 2020 door een afzonderlijke dotatie van de provincie aan de OFP's, het organisme voor de financiering van de pensioenen van de statutaire personeelsleden, geregeld. Dus de verlaging hangt voor een stuk vast aan het aantal personeelsleden. En ook aan de loonkosten zoals ik u heb toegelicht.

U vindt het positief, dank daarvoor, dat er meer personeel wordt ingezet voor de pedagogische ondersteuning. Nu, de nood aan pedagogische ondersteuning, mevrouw Bakelants, is inderdaad groot. We hebben als bestuur er dan ook voor gekozen om de pedagogische cel van het APB POA uit te breiden. Afgelopen jaar was er reeds een uitbreiding met 1 VTE, vanaf 1 januari 2021 wordt de cel nogmaals aangevuld, ditmaal met een vierde pedagogische adviseur. We kozen er bewust voor om een technisch profiel aan te trekken zodat deze adviseur zich kan focussen op het begeleiden van leerkrachten van de technische vakken en praktijkvakken. Zo zal er tevens een brug zijn naar de bedrijfswereld en de sectoren.

U vraagt ook nog, of u zegt ook, er zijn toch financiële risico's bij het niet realiseren van de ontvangsten, de onzekere toekomst van het onderwijs binnen de provincies. Ik weet niet waar u dat haalt, maar goed, wij blijven in elk geval geloven in het provinciaal onderwijs. En

in verband met de wanbetalers: naast de werkingsmiddelen van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming zijn de grootste inkomsten van onze scholen, de leerlingenfacturen. Het APB POA heeft al zeer veel inspanningen geleverd om enerzijds deze kosten zo laag mogelijk te houden, en anderzijds, alle mogelijkheden aan te bieden voor gespreide betalingen. Het APB POA heeft ook een systeem van strikte opvolging en gaat zo nodig over tot gedwongen invordering. Voor ouders die betalingsmoeilijkheden hebben, zijn individuele afbetalingsplannen natuurlijk altijd mogelijk.

In verband met de financiering van de CVO's: het nieuwe financieringsmodel op zich heeft weinig financiële consequenties voor ons CVO Vitant aangezien het maatschappelijk relevante en diplomagerichte opleidingen aanbiedt, onder meer Nederlands voor anderstaligen, tweedekansonderwijs, onderwijskwalificerende opleidingstrajecten met VDAB. Deze opleidingen hebben bij het financieringsmodel de minst negatieve consequenties.

En dan verwijst u naar de onderwijsinspectie, en dat er een achterstand zou ontstaan zijn. Wel, ik zou eerst en vooral willen zeggen, mevrouw Bakelants, dat dit geen bevoegdheid is van het provinciaal onderwijs. Niettegenstaande wil ik u graag te woord staan. De onderwijsinspectie heeft er volgens minister Weyts bewust voor gekozen om zowel tijdens de lockdown vorig schooljaar, als tijdens de huidige tweede golf, geen scholen door te lichten. Enkel in deze tussenperiode werden verkorte doorlichtingen georganiseerd. Deze focusten zich alleen op de mate waarin de school de kwetsbare leerlingen op het vlak van leren begeleidt. Wanneer er geen doorlichtingen werden georganiseerd, zoals op heden, blijven de inspecteurs wel aan het werk, ze worden ondersteuners voor de scholen. Elke school kreeg een inspecteur toegewezen die kan worden gecontacteerd voor ondersteuning.

In dit kader is er recent een proefdoorlichting geweest bij het APB. Wel, dat klopt. PTS Boom heeft in oktober tussen de twee coronagolven door een verkorte doorlichting gehad, het resultaat van deze doorlichting was positief. De school scoorde op geen enkel aspect onder de verwachting. In het recente verleden werd PTS Mechelen als proefschool bij de uitrol van inspectie 2.0 doorgelicht. Echter zonder consequenties, aangezien het om een proefdoorlichting ging, om de methodiek uit te proberen en te evalueren. PIVA heeft na de uitrol van deze inspectie 2.0 een volledige doorlichting gehad. Deze was positief. Ook de doorlichtingen van avAnt provinciaal onderwijs en avAnt provinciale middenschool waren positief. Indien u de verslagen wilt consulteren, kan u terecht op de website van Onderwijs Vlaanderen. Alle verslagen van de doorlichting worden daar openbaar gebracht.

Voilà, en nu de punten voor Kalmthout. Dat gaat dan toch zo? Goed, collega Inga Verhaert, u kan mij horen? Het Covid-vaccinatiebeleid en de impact op het CLB, collega, en hoe wij ons als bestuur voorbereiden. Wel, het is momenteel nog niet bekend in het algemeen of het CLB een taak zal krijgen in het Covid-vaccinatiebeleid. Natuurlijk als dat zo is, zal het CLB dat graag op zich nemen. Nu, het CLB heeft immers ook de vorige opdracht vanuit Vlaanderen, het doen van de contacttracing in het onderwijs op zich genomen. Zij hebben zich toen heel snel georganiseerd en daarvoor zijn medewerkers van de medische equipe ingeschakeld: CLB-artsen en -verpleegkundigen. Nu onze verantwoordelijke van het CLB, Kim Van Steen, is een fantastische dame die dat ook geweldig heeft gedaan. En ook, ik moet zeggen, in moeilijke omstandigheden.

Nu om het CLB in staat te stellen alvast te beginnen met de opdracht, voor de extra financiële ondersteuning vanuit Vlaanderen gestort werd, hebben wij vanuit het bestuur bijkomende steun verleend. Een extra verpleegkundige hulp bleek niet makkelijk te vinden, maar we hebben wel ingezet op de administratieve ondersteuning, zowel vanuit de stafdienst van POA, 1 VTE, als vanuit de stafdienst van DOE, 0,5 VTE. Dus wij hebben onmiddellijk wel ingezet op de vragen die vanuit CLB kwamen. Ondertussen, collega, heeft de Vlaamse overheid de extra middelen ter beschikking gesteld van de CLB's voor 2 VTE's. En zouden er ook voor de komende maanden extra middelen volgen, om de inspanning ook de komende maanden te kunnen voortzetten.

Wij hopen dan ook dat indien het CLB het Covid-19 vaccin zal moeten toedienen, er vanuit Vlaanderen ook deze keer substantiële extra middelen worden toegekend die het vaccineren mogelijk zal maken. Al zullen we vanuit het bestuur natuurlijk ook ditmaal het CLB ondersteunen, waar mogelijk. En u weet als geen ander, collega Verhaert, dat, en u hebt het ook gezegd, dat het CLB natuurlijk naar de Joodse scholen met een toch wel zeer moeilijk publiek zit. Waar men toch moet omgaan met religie en met toch wel een eigen manier van werken in die scholen. Maar ik denk dat we er tot hiertoe toch op een goede manier in geslaagd zijn vanuit het CLB om op een goede manier om te gaan met deze scholen.

Ik hoop dat ik hier toch u van antwoord heb kunnen dienen.

VOORZITTER.- Gedeputeerde, mag ik heel eventjes, ondertussen, vragen aan iedereen om het ABM te openen om de stemming strakjes zeker te starten, op punt 1/1. Sorry voor het onderbreken, maar dan kan iedereen nu rustig verder zoeken op ABM. Dank u.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Goed, dan Suske en Wiske Museum, De Wilde Weldoener. Goed, ik lees voor, u hebt het ook al zelf gezegd, collega Verhaert. In het bestuursakkoord staat heel duidelijk, we investeren in een grondige renovatie en volledig nieuw interactief museumparcours, in het Suske en Wiske Kindermuseum in Kalmthout. De uitbating zelf zien we in de toekomst niet langer als een taak van de provincie, hiervoor willen we samenwerking met de privésector. Dit lijkt me duidelijk. In een eerste fase investeren we in het museum, de uitbating bekijken we in de toekomst. Sowieso had het Departement Ontwikkeling en Educatie dit jaar al meer dan genoeg brood op de plank met de overdracht van het PVI en Inovant naar de AP Hogeschool, met de hervormingen binnen het Provinciaal Onderwijs en Campus Vesta. Om nog maar te zwijgen over de impact van corona op onze scholen, op ons Vormingscentrum Malle, op ons CLB. Ik zal dan ook de laatste zijn om mijn Departement wat dan ook te verwijten, integendeel.

Ondanks het feit dat ze meerdere maanden verplicht gesloten waren, is het museum ook niet bij de pakken blijven zitten. Het aanbod naar gezinnen werd fors uitgebreid. Meer beleving en openingsuren op maat van gezinnen. Er werd een aanbod naar bedrijven uitgewerkt, formules, personeelsfeestjes, productlanceringen. De samenwerking werd opgestart met de UiTPAS, "Ribbedebie", Davidsfonds en met het Arboretum. Er komt extra bewegwijzering langs de fietsostrade en de aanwezigheid op het internet werd opgedreven. Zonder corona zou het museum records gebroken hebben, zowel wat het aantal bezoekers als wat de eigen inkomsten betreft. Maar uitstel is geen afstel. Blijft die

intentie om de uitbating in de toekomst in samenwerking met een privépartner te doen? Ja. Hoe leuk en waardevol een kindermuseum ook is, het is geen prioritaire taak voor de provincie. Dus als we een kwaliteitsvolle partner vinden, die wil samenwerken, dan gaan we dat niet laten passeren.

Dan mevrouw Talhaoui, antwoord over de provinciale infrastructuur voor slachtoffers van huiselijk geweld. Tijdens de eerste lockdown, collega, was er inderdaad een dringende behoefte aan extra opvangplaatsen voor slachtoffers van huiselijk geweld. De provincie heeft toen in alle discretie, u weet wel welke plek ter beschikking gesteld. Het "Family Justice Center" heeft samen met de Centra Algemeen Welzijnswerk de opvang georganiseerd en dit van 6 april tot 30 juni. Uit de reactie van zowel de verblijvers als de verwijzers en de betrokken medewerkers bleek een grote tevredenheid over wat er gerealiseerd is kunnen worden. Er hebben in totaal zestien vrouwen en twintig kinderen in Malle verbleven. Gemiddeld gedurende veertig dagen. De kortste verblijfsduur was slechts enkele uren, de langste twee maanden en drie weken, de ganse periode dus.

Of we nu nog de vraag hebben gekregen voor meer opvang? Nee, voor zover we weten niet. De sluiting van de tijdelijke opvang is eind juni in goed overleg en met de instemming van het Family Justice Center afgesproken. Begin juli waren er voor de opgevangen vrouwen en kinderen elders terug voldoende plaatsen voorhanden.

Dan hebt u nog de vraag, kan in de toekomst niet-gebruikte infrastructuur eventueel ter bespreking worden gesteld? Wel, de provincie is sinds 2018 niet meer bevoegd voor het beleidsdomein Welzijn. Dus structureel kunnen we hierrond geen beleid voeren. Maar in uitzonderlijke omstandigheden en in geval van een dwingende maatschappelijke nood zal de deputatie steeds haar verantwoordelijkheid nemen en bekijken wat ze kan doen. We hebben dat in dit geval ook onmiddellijk gedaan, en ik denk tot tevredenheid van heel wat mensen.

Ik denk dat ik hier op alle vragen heb geantwoord, dank u.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel, gedeputeerde Lemmens. Mevrouw Verhaert, u wou nog reageren? U heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT.- Ja, Kalmthout jury, hè. Dank u wel voor het antwoord op het CLB. Want het blijft een bekommernis. Covid dat overheerst nu alles, en begrijpelijk. Maar die andere vaccinatiepolicy, die moet natuurlijk ook van heel dichtbij blijven gevolgd worden. Dus ik ben heel erg blij te horen dat er ook vanuit de APB POA mensen zijn afgevaardigd, dat zal vast goed zijn. Maar ik denk dat het ook belangrijk is om bij de bevoegde Vlaamse ministers te blijven hameren op de noodzaak aan een treffelijke ondersteuning voor dit heel bijzondere CLB. Een CLB dat ook te kampen heeft met eigenlijk een onderfinanciering, gezien het zo sterk gegroeid is.

Ik heb in dezelfde schriftelijke vraag die ik stelde in maart, het antwoord gekregen dat de voorbije tijd dat CLB zelfs met 11 procent is gegroeid. En dat spreekt voor dat CLB, want dat betekent dat scholen die vroeger door andere CLB's bediend werden, toch een keuze maken om naar het CLB van het provinciebestuur te komen. Maar wat daar problematisch is, is dat de middelen die normaal gezien met die scholen zouden meekomen, dat die dan

gewoon bij de oorspronkelijke CLB's blijven zitten, bij de grote CLB's zeg maar, om toch vooral maar een status quo in dat landschap overeind te houden. Dat is zorgwekkend. En ik hoop dat u daar ook met het nodige gezag op tafel zal gaan kloppen in Brussel. Want als er wat fout loopt met bijvoorbeeld vaccinatiepolicy, dan gaat men niet in eerste instantie kijken naar, hebben de ministers in Brussel hun taak naar behoren opgenomen? Dan gaat men kijken naar, wie is de inrichtende macht? En dat zijn wij als provinciebestuur.

Wat Suske en Wiske betreft, ik heb ook geen enkel verwijt te geven aan de mensen van de Dienst Onderwijs, die zich bezighouden met het Suske en Wiske-Kindermuseum. Ik weet dat ze dat erg goed doen, dat doen ze al jaren. Ze zijn in Kalmthout ook graag gezien. Maar dat neemt niet weg dat we het nog altijd een onzalig idee vinden om die werking over te hevelen naar een private sector. En, collega Lemmens, ik denk dat het ook geen schande is om toe te geven dat dat kindermuseum gewoon op een hele goede plaats zit, namelijk bij de provincie.

Dank u wel.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Zoals collega Verhaert naar voren brengt, de problematiek van het CLB is ons beiden goed bekend. En natuurlijk de problematiek is dat de middelen, wanneer scholen naar het CLB komen, dat al die middelen niet altijd mee komen. We hebben dat ook al aangekaart bij de minister. En ik hoop dat daar toekomstgericht ook initiatieven rond kunnen komen. Want het is inderdaad niet correct dat scholen die overkomen en die dan bij een ander CLB zaten, dat het andere CLB die dan minder dienstverlening moeten doen, daar dan meer geld aan overhouden. Dat is iets dat totaal niet klopt. Maar goed, we hebben dat aangekaart en ik hoop dat daar toch toekomstgericht oplossingen voor kunnen komen. In elk geval, er komen extra middelen naar het CLB, dat heb ik u gezegd. En ik hoop in alle gevallen dat de vaccinaties die moeten gebeuren, dat we die ook snel terug zullen kunnen opnemen. Maar in elk geval, dat is toch de bedoeling.

Het Suske en Wiske Museum, collega, ik denk dat we daar zullen van mening over blijven verschillen. Ik heb gezegd wat ik er over te zeggen heb. En wij zullen als deputatie daar onze verantwoordelijkheid in nemen.

Ik dank u.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel. Mevrouw Bakelants heeft het woord.

Mevrouw BAKELANTS.- Ik had nog een kleine vraag daarjuist ook gesteld, over de grotere personeelskosten ten gevolge van Joods thuisonderwijs. Kan u daar iets over vertellen? Heeft dit te maken met de overname van de Joodse school op het einde van vorige legislatuur?

VOORZITTER.- Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Mevrouw Bakelants, dat moet ik u nog even schuldig blijven, maar ik zal dat schriftelijke beantwoorden. Maar SOPRO is de school die is overgenomen in vorige legislatuur, maar die is ondertussen gefusioneerd. In elk geval, ik zal u dat schriftelijk meedelen.

Mevrouw BAKELANTS.- Dank je wel.

VOORZITTER.- Goed, Als er geen tussenkomsten meer zijn. Mevrouw Verhaert, heeft ook nog een opmerking. Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT.- Ik wou aan collega Bakelants maar zeggen dat dat in alle waarschijnlijkheid refereert naar de extra middelen die nodig zijn voor het CLB omdat thuis, omdat u het specifiek hebt over het thuisonderwijs. Dat gaat daarover. Het kost wat extra om ons CLB daarvoor te laten rondlopen. Dat gaat over ongeveer een 230 kinderen, die uiteraard op heel uiteenlopende plaatsen moeten bezocht worden. En daar is dus die extra betoelaging voor gevraagd en vorige legislatuur in eerste instantie ook bekomen. Maar dus na verloop van tijd niet voldoende gebleken. Over thuisonderwijs, dat gaat daarover.

1. Ruimte, Onderwijs en Mobiliteit

Nr. 1/1 van de agenda

APB Provinciaal Vormingscentrum Malle. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht: "Voor vormingsactiviteiten, voornamelijk in de non-profitsector en het onderwijs, willen we voldoende, betaalbare en kwalitatieve infrastructuur en materiaal ter beschikking stellen."

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 44,1 VTE voorzien. Het organogram wordt als bijlage toegevoegd.

Tevens bevatten de kredieten 2021, naast de reguliere en vaste kosten, de nodige middelen voor een begin van renovatie van de accommodatie met onder meer de vernieuwing van de vloeren in de gangen, diverse schilderwerken en aandacht voor de lokalen in de D-gang.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 2.217.106 EUR
- 2022 : 2.267.284 EUR
- 2023 : 2.318.466 EUR
- 2024 : 2.370.670 EUR
- 2025 : 2.423.920 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 26 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 september 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf PVM;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf PVM;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020 -2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB PVM in zitting van 26 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf PVM.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf PVM voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 2.217.106 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Goed. Dan kunnen we overgaan naar een aantal stemmingen. En ik hoop dat iedereen nu in ABM ... Mijnheer Sohier heeft het woord.

De heer SOHIER.- Voorzitter, bedankt voor het woord. Vorig jaar hebben we bij de stemmingen over Meerjarenplannen voor de APB's en de EVAP's ons onthouden, omdat we dat een stap vinden in de richting van de privatiseringen. We gaan ons dit jaar ook onthouden op al die Meerjarenplannen en Kredieten van 2021. Voilà, als dat kan genoteerd worden voor elke stemming daarvoor, onthouden wij ons.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel. Mijnheer Anciaux heeft het woord.

De heer ANCIAUX.- Ik wil voor de duidelijkheid zeggen, als wij ons onthouden, dat dat niets te maken heeft met de angst voor privatisering. Dank u.

VOORZITTER.- Goed. Mijnheer Valkeniers heeft het woord.

De heer VALKENIERS.- Hetzelfde geldt voor ons, dat inderdaad heeft niks te maken met de angst tot privatisering.

VOORZITTER.- Goed. Mevrouw Talhaoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Bij ons zal het afhangen van APB tot APB.

VOORZITTER.- Goed. Mijnheer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Daar zal ik ook inderdaad nog aan toevoegen, dat wij inderdaad beoordelen op basis van APB of we voor stemmen of niet.

VOORZITTER.- Goed, de deputatie gaat akkoord, dat is in orde. Dank u wel. Dan kunnen we overgaan tot de stemming van punt 1/1 van de agenda.

De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

35 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

26 leden hebben ja gestemd;

9 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 26 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Nr. 1/2 van de agenda

APB Provinciaal Onderwijs Antwerpen. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht: "Binnen de grenzen van de provinciale mogelijkheden en de maximumcapaciteit hebben alle leerlingen en cursisten die dat willen de kans om kwalitatief sterk provinciaal onderwijs te volgen, met de nadruk op technisch en beroepsonderwijs en gericht op levenslang en levensbreed leren."

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 126,10 VTE voorzien.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 7.627.455 EUR
- 2022 : 7.778.383 EUR
- 2023 : 7.932.330 EUR
- 2024 : 8.089.358 EUR
- 2025 : 8.249.525 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 26 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 september 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf POA;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf POA;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020 -2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB POA in zitting van 26 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf POA.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf POA voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 7.627.455 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- *Geen tussenkomsten? Nee.*

De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

33 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

22 leden hebben ja gestemd;

11 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 22 stemmen ja, bij 11 onthoudingen.

Nr. 1/3 van de agenda

**Provinciaal Onderwijs Vlaanderen vzw. Jaarverslag en -rekening 2019.
Kennisname.**

Verslag van de deputatie

Overeenkomstig de omzendbrief van 21 april 1993 van de Minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden dienen para-provinciale vzw's die voor meer dan 100.000 BEF betoelaagd worden hun begroting en rekening ter goedkeuring voor te leggen aan de provincieraad.

In zitting van 23 september 1993 nam uw raad kennis van deze omzendbrief. In het betrokken verslag aan uw raad werd door de deputatie voorgesteld dat, om tegemoet te komen aan de geest van de omzendbrief, zij zich engageert om jaarlijks het werkingsverslag en het financieel verslag van de overige vzw's, waarin provinciale vertegenwoordigers aan het beleid deelnemen en die van een provinciale toelage van minimum 100.000 BEF genieten, eveneens aan uw raad ter kennisgeving voor te leggen.

De vzw Provinciaal Onderwijs Vlaanderen verkeert in dit geval. Aan deze vzw wordt jaarlijks een subsidie toegekend. In het budget 2021 van het APB Provinciaal Onderwijs Antwerpen is hiervoor 100.000 EUR ingeschreven en de provincie is vertegenwoordigd in de bestuursorganen.

Betreffende subsidiëring van vzw Provinciaal Onderwijs Vlaanderen, koepelorganisatie voor het Vlaams provinciaal onderwijs, werd tussen de provincies volgende regeling afgesproken:

'De provinciale subsidie bestaat uit een vast bedrag van 2.500 EUR, te vermeerderen met 1,25% van de door de Vlaamse Gemeenschap aan de provincie effectief toegekende wedden- en werkingsubsidies.' Deze berekeningswijze blijft ongewijzigd. Vanaf 2008 wordt het resultaat van de berekening wel telkens verminderd met het bedrag dat wordt voorzien als aandeel van de vzw Provinciaal Onderwijs Vlaanderen in de aflossingslast voor het kantoorgebouw van de Vereniging van Vlaamse Provincies.'

Daarnaast betalen de provincies sinds 2017 ook een bijkomende subsidie als tussenkomst in de loonkost voor een provinciale belangenbehartiger. Daar bovenop wordt sinds 2019 een bijkomende werkingsbijdrage betaald naar aanleiding van extra taken bij de hervorming secundair onderwijs en belangenbehartiging rond dual leren.

Deze werkingstoelage bedraagt in 2020 98.944,04 EUR en bestaat dus uit vier delen:

1. Werkingsmiddelen ten bedrage van 28.316,68 EUR.
Voorheen werd dit betaald door SOE, stafdienst van het Departement Ontwikkeling en Educatie. Vanaf 2020 komt ook deze kost ten laste van het APB POA.
2. Bijdrage leningslast ten bedrage van 22.021,17 EUR.
Deze kost wordt gedragen door het APB POA.
3. Loonkosten belangenbehartiger ten bedrage van 22.45370 EUR.
Deze kost wordt gedragen door het APB POA.
4. Extra werkingsbijdrage 2020 ten bedrage van 26.152,50 EUR.
Deze kost wordt gedragen door het APB POA.

Aan uw raad wordt bijgevolg het jaarverslag en de rekening voor 2019 van deze vzw ter kennisneming voorgelegd.

De rekening en het jaarverslag zijn toegevoegd.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 19 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de omzendbrief van 21 april 1993 van de Minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, waarbij wordt opgelegd dat de begroting en rekening van de para-provinciale vzw's die voor meer dan 100.000 BEF betoelaagd worden, ter goedkeuring moeten voorgelegd worden aan de provincieraad;

Gelet op het deputatiebesluit, waarvan in provincieraadszitting van 23 september 1993 kennis werd genomen en waarbij de deputatie, om tegemoet te komen aan de geest van de omzendbrief, zich engageerde om jaarlijks het werkingsverslag en het financieel verslag van de overige vzw's, waarin provinciale vertegenwoordigers aan het beleid deelnemen en die van een provinciale toelage van minimum 100.000 BEF of 2.478,94 EUR genieten, aan uw raad ter kennisgeving voor te leggen;

Overwegende dat aan deze vzw jaarlijks een provinciale subsidie wordt toegekend, die in 2020 98.944,04 EUR bedraagt en dat de provincie vertegenwoordigd is in de bestuursorganen;

Gelet op het provinciedecreet;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Enig artikel:

De provincieraad neemt kennis van het jaarverslag 2019 en de jaarrekening 2019 van de vzw Provinciaal Onderwijs Vlaanderen.

Bijlage:

- jaarverslag 2019 POV
- jaarrekening 2019 POV

VOORZITTER.- Dit is een kennisname. Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Kennis wordt genomen.

Erediensten

VOORZITTER.- En dan zijn we aan het punt van erediensden en dan geef ik graag het woord aan mijnheer De Winter

De heer DE WINTER.- Dank u, voorzitter. Ik wil met deze vragen de discussie niet aangaan of alle geloofsovertuigingen al dan niet gesubsidieerd hoeven te worden, ons standpunt is daarover bekend. Maar voor alle duidelijkheid, wij komen in de verplichtingen van onze provincie tegenover erkende erediensden en vice versa. Nu, gedeputeerde Lemmens heeft er gisteren al naar verwezen, hiervoor is er een wettelijk kader. Dus samengevat heeft de provincie de verplichting om de tekorten bij te passen van de exploitatie, investeringstoelages uit te betalen, eventueel een secretariaatsvergoeding en een woonstvergoeding aan de geloofsbedienaar. Maar toch even ter herinnering dat bijvoorbeeld moskeeën meer zijn dan gebedshuizen, maar ook gemeenschapshuizen, scholen, enzovoorts, zijn. Ook heeft de provincie de verplichting om de Meerjarenplannen goed te keuren en advies te geven over de jaarrekeningen en de erkenning. Daarnaast oefent de provincie een algemeen administratief toezicht uit en vindt er minstens tweemaal per jaar overleg plaats met de desbetreffende erediensden.

Nu, wat gebeurt er indien de provincie merkt als er zaken niet in orde zijn? Inhoudelijke dossiers bespreken we het best op de raadscommissie, maar in een van de budgetten 2020 in Meerjarenplannen 2020-2025, staat er bijvoorbeeld te lezen, "de brandblussers in onze

kerk hebben ook een tweejaarlijkse keuring nodig, eigenlijk had dit in 2019 moeten gebeuren maar we hebben het uitgesteld vanwege de financiële beperkingen". Nu mijn vraag hierbij is, wat doet de provincie met deze informatie? Worden tekortkomingen steeds doorgegeven aan een boven- of onderliggend niveau? Bijvoorbeeld aan Vlaanderen in verband met de erkenning, en aan de gemeente in dit voorbeeld in verband met de brandveiligheid van een publiek toegankelijk gebouw? Worden de tekorten van de exploitatie zomaar bijgepast en wat is de rol van de gouverneur in de rapportering en de opvolging in de dossiers van de erediensten? In 2021 gaat Vlaanderen opnieuw lokale geloofsgemeenschappen erkennen. Dat wil zeggen dat voor onze provincie er islamitische, protestantse en orthodoxe geloofsgemeenschappen zullen bijkomen. Nieuwe erkenningen gaan ongetwijfeld zwaar wegen op het provinciale budget. Heeft de deputatie zicht op het aantal dossiers die klaarliggen om erkend te worden? En voorzien we niet best een stijging van de uitgaven aan de erediensten nu al in het meerjarenbudget?

Dank u wel.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel. Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Dank u wel, collega, voor uw vragen. Wat gebeurt er indien de provincie merkt dat de zaken niet in orde zijn? En u verwijst dan ook naar de brandbeveiliging. Nu wat de brandbeveiliging betreft, is het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 zeer duidelijk, de verantwoordelijkheid ligt bij het desbetreffende kerkbestuur. Niemand, noch de financierende overheid, noch de diensten van het administratief toezicht, noch de stadsdiensten, kunnen zich in de plaats stellen van, of optreden namens de desbetreffende kerkfabriek of comité. Maar het spreekt voor zich dat we zulke zaken natuurlijk bespreken op het halfjaarlijks overleg tussen provincie en kerkbestuur. Waarbij we het kerkbestuur wijzen op zijn verantwoordelijkheid. Dus we spreken er wel over.

Worden tekorten van de exploitatie zomaar bijgepast? Nee, het is niet zomaar een bijpassing, maar de mogelijkheden zijn wel beperkt. Zo heeft de provincie enkel inspraak bij de goedkeuring van de Meerjarenplanning. Dan kijkt onze administratie na of de kerkbesturen geen kosten opnemen waarvoor de provincie geen verplichting tot tussenkomst heeft. Enkel uitgaven in functie van de eredienst zelf worden aanvaard. Geen kosten voor bijvoorbeeld de organisatie van sociale of culturele activiteiten. Ook worden er afspraken gemaakt qua timing van bepaalde aankopen of werken. Als de budgetten binnen het goedgekeurde Meerjarenplan van de eredienst vallen, is er juridisch geen verdere inspraak meer mogelijk. Wat is de rol van de gouverneur? Wel, de rol van de gouverneur is dubbel, enerzijds is de gouverneur voorzitter van de deputatie, anderzijds is zij commissaris van zowel de federale als gewestregering. In die zin is ze betrokken bij zowel het administratief toezicht als het eventuele beroep tegen beslissingen van de provincieraad.

Het aantal dossiers die klaarliggen om erkend te worden. Collega De Winter, in totaal zijn er 58 dossiers voor erkenning ingediend voor 1 juli 2019. Waarvan twintig uit de provincie Antwerpen, achttien voor de islamitische en twee voor de orthodoxe eredienst. In het voorontwerp van decreet inzake de erkenningen dat de Vlaamse regering onlangs goedkeurde, zouden deze wel nog een procedure moeten doorlopen die minimaal één en

maximaal twee jaar en één maand in beslag zal nemen. Het is ook niet zeker of al deze lokale geloofsgemeenschappen zich willen inschrijven in de nieuwe verstrengde regels, en ook effectief een hernieuwde aanvraag gaan indienen. Zouden we dan een stijging van het budget moeten voorzien, voor de uitgaven? Het nieuwe decreet zou in werking treden op 1 september 2021. De budgettaire impact voor de provincie is er ten vroegste vanaf budget 2023. Die impact zal hoe dan ook aanzienlijk zijn. Als alle twintig dossiers hernieuwd en erkend worden, spreken we over bijkomend een jaarlijkse kost van om en nabij, 700.000 EUR. Dit lijkt ons onrealistisch, zowel qua budget als qua timing. Een dergelijk bedrag ophoesten midden in de legislatuur, dit zou ook niet correct zijn. Het spreekt voor zich dat we hierover in gesprek gaan met de Vlaamse regering. Vanuit de VVP is er ook een initiatief genomen en hebben we binnenkort een overleg met de Vlaamse regering hierrond. Maar inderdaad, mijn mening is, als je ziet dat wij enorm veel parochies binnenkrijgen die voor erkenning in aanmerking komen vanuit de islamitische erediensten, dan zie je dat er dus een verschil aan het komen is. Die zouden dan misschien veel beter bij de gemeentebesturen komen te vallen, daar waar de orthodoxe natuurlijk meer provinciaal georganiseerd zijn. Maar goed, dat is een debat dat we moeten aangaan en we zullen moeten zien in hoeverre dat we in het gesprek met de Vlaamse regering hier nog verder bericht over kunnen geven. Maar ik hou u er zeker van op de hoogte.

VOORZITTER.- Dank u wel. Mijnheer De Winter heeft het woord.

De heer DE WINTER.- Ik wil mijnheer Lemmens bedanken voor de toelichting. De vraagtekens zijn ingevuld en dat was de bedoeling van deze vraag, dus dank u wel.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel. En dan zou ik nu graag het woord geven aan gedeputeerde Helsen, maar we gaan toch eventjes een kleine pauze van een tiental minuutjes doorvoeren zodat wij onze beentjes kunnen strekken. Dus ik verwacht u ten laatste terug om 15:58 uur.

De zitting wordt geschorst om 15:48.

De zitting wordt heropend om 15:58 uur

VOORZITTER.- Dan gaan we terug van start met onze provincieraad. En dan geef ik graag het woord aan gedeputeerde Helsen. Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Dank u wel, voorzitter, beste ondervoorzitter, collega's. Ik ga proberen om binnen de tijd die mij is toegemeten, een toelichting te geven bij de acties die wij in het vooruitzicht stellen naar volgend jaar toe. Maar laat mij beginnen met de situatie waarin dat wij ons dit jaar nog altijd bevinden, Corona. Het heeft een impact gehad op het functioneren van de voorbije maanden, en onze inschatting is dat ook het volgende jaar een jaar zal zijn waarin dat wij besturen in tijden van Corona.

En dat betekent dat er toch wel meer flexibiliteit gevraagd wordt van onze mensen om nieuwe uitdagingen aan te gaan en om ook toch wel die knelpunten die nu duidelijk tot uiting komen in onze samenleving, om daar op in te spelen. En wij zijn tot de vaststelling gekomen

dat wij met het beleid juiste keuzes gemaakt hebben. Maar dat we naar aanleiding van deze situatie waarin we ons bevinden, nog meer kunnen focussen om meer nog in te spelen op de problematiek. Ik wil, vooraleer dat ik dieper inga op de concrete acties, toch een woord van dank richten aan onze personeelsleden. Wij hebben mogen vaststellen dat zij de voorbije maanden echt wel in zeer moeilijke tijden hun uiterste best gedaan hebben om ieder vanuit hun eigen vakgebied in te spelen op die moeilijke crisissituatie waarin dat wij ons bevonden. En wij zijn erin geslaagd om de werkzaamheden die we vooropgesteld hadden dit jaar, om die toch te realiseren. De subsidie-oproepen hebben wij allemaal kunnen afronden, daar zijn nieuwe beleidsnota's ontwikkeld in die moeilijke periode. De Warande heeft zich vier keer geherprogrammeerd. We hebben een triagepunt opgericht. De korte ketenpiek is opgevangen en noem maar op, en noem maar op. Onze mensen hebben dat zeer goed gedaan, vandaar toch wel een bijzondere dank daarvoor.

Wij hebben ook getracht om de voorbije maanden in te spelen op die knelpunten die tot uiting kwamen. En daar wil ik ook nu in de verschillende acties naar het volgende jaar, dat voor ons staat, wil ik daar dieper op ingaan. Het eerste waar wij werk willen van maken, is uiteraard het flankerend onderwijs en arbeidsmarktbeleid, waar wij een verscherpte uitdagingen willen vooropstellen. Wij stellen vast, en de pers heeft in november daar nog uitgebreid over gecommuniceerd, dat vandaag de leerachterstand nog groter is dan vorig jaar. We hebben toen al gesteld dat de leerachterstand moet aangepakt worden en dat op die manier de ongekwalificeerde uitstroom kan teruggedrongen worden. Wel, één op de twee leerlingen heeft vandaag te kampen met leerachterstand, dus wij moeten daar nog sterker op inzetten. De arbeidsmarkt, daar hebben wij ook heel wat uitdagingen. Met deze coronacrisis is het nog koffiedik kijken hoe dat onze arbeidsmarkt zich de volgende maanden precies gaat zetten. Maar de mismatch op de arbeidsmarkt zal er alleen maar groter op worden. Kwetsbare doelgroepen worden duidelijker, de digitalisering daagt ons allemaal uit. En dan, onze zorgsector is onder grote druk komen te staan. De knelpunten die zich daar voordoen, dagen ons vandaag nog des te meer uit om er morgen nog een beter antwoord op te bieden. En de duidelijke behoefte aan het uitrollen van een concept van Zorgzame Dorpen is in deze situatie duidelijk naar voren gekomen.

Dat brengt mij tot de plannen die wij volgend jaar hebben, dat is ten eerste de zomerscholen die wij heel snel als eerste in Vlaanderen hebben op de rails gezet hier in onze provincie, zullen wij ook het volgende jaar aanbieden omwille van de grotere nood die er op dat vlak is. Wij hebben lessen kunnen trekken uit het voorbije jaar en dat biedt ons de mogelijkheid om volgend jaar nog te verdiepen en nog te verbreden. We zullen met die voorbereiding niet wachten tot maart, april zoals volgend jaar, maar wij zullen nu meteen in januari reeds van start gaan. Wij denken eraan om dus te blijven samenwerken met "Schoolmakers" maar om ook voor het spelend leren te kijken met welke partner dat wij ons kunnen versterken en de samenwerking met DocAtlas en ons talentencentrum zullen wij ook dit jaar nog versterken.

Het tweede project dat inspeelt op het wegwerken of tegengaan van ongekwalificeerde uitstroom is "Trampoline". Wij zijn daar gelukkig vorig jaar wel mee van start kunnen gaan want het gaat voornamelijk over het verbinden van organisaties en mensen om te doen datgene wat belangrijk en nodig is voor kinderen van 0 tot 6 jaar. Dat was niet eenvoudig om dat in coronatijden opgestart te krijgen. Onze mensen zijn daar wel in geslaagd op een alternatieve manier, en wij zullen dus ook volgend jaar, en deze week is er al een moment

gepland om opnieuw samen te komen. Maar volgend jaar zullen wij echt tot de concrete acties overgaan en daar een verdere uitrol doen.

Een volgend project waar wij volgend jaar zullen op inzetten is het creëren van hybride leeromgevingen in de bouwsector, de zorgsector en de logistiek. Deze voormiddag heeft het comité van toezicht, het Interreg programma van Vlaanderen-Nederland, daar is ons project, dat wij daarvoor ingediend hebben, goedgekeurd. Dus wij werken daarvoor samen met Nederland. En wij zullen dus in het Gouverneur Kinsbergencentrum, Kamp C en het Havencentrum hybride leeromgevingen creëren. Wij zullen leergemeenschappen van opleidingsprofessionals uit het onderwijs en de bedrijfswereld samenbrengen en wij zullen dat proces en dat vormingsproces begeleiden. Lerende netwerken zullen wij opstarten met strategische partners die daar een geweldige meerwaarde in kunnen bieden.

Dan zullen wij volgend jaar inzetten op levenslang leren. Vlaanderen zal in haar relancebeleid, dat aan het einde van deze week op de Vlaamse regering zal voorgelegd worden, dat plan. Vlaanderen zal inzetten op drie speerpunten, en dat is leren, leren, leren. Wij zullen daar als provincie Antwerpen complementair ook onze inzet aan toevoegen. En daarvoor hebben wij het Fonds Levenslang Leren opgericht. Het volgende jaar zullen wij uitwerken op welke manier dat wij in samenwerking met onderwijsinstellingen en bedrijven dat verder concretiseren, zodanig dat wij tot betere resultaten kunnen komen in Vlaanderen en in onze provincie als het gaat over levenslang leren.

Als wij kijken naar onze zorgsector, dan zullen wij volgend jaar inzetten op het concept van Zorgzame Dorpen. Wij hebben in deze coronatijd gemerkt hoe belangrijk dat nabijheid is, hoe belangrijk dat het zorgen voor elkaar is op wijk- en buurtniveau. Wij hebben voorgaande jaar al ingezet op het ontwikkelen van het concept zorgzame dorpen. De eerste stappen zijn daarin gezet in samenwerking met Thomas Moore. Het volgende jaar zullen wij dat verder op de rails zetten want het is duidelijk dat we niet langer kunnen wachten om dat in de praktijk heel concreet uit te rollen. Momenteel hebben we dat gedaan in tien gemeenten. We hebben daar heel wat lessen uit getrokken, we kunnen dus het concept nog verfijnen, nog wat bijsturen op basis van deze ervaringen. En ook met de lessen die wij kunnen trekken uit het project Empowercare, wat gaat over het creëren van veerkrachtige gemeenschappen, zullen wij dat verder uitrollen.

Daarnaast zullen wij ook inzetten op het anders werken in de zorg. Het is duidelijk gebleken ook in deze tijd, we wisten dat al eerder, hoe belangrijk dat het is om interprofessioneel samen te werken. Om dus het lerend netwerk voor onderwijs- en zorginstellingen te creëren, om daar verder op in te zetten, om instrumenten en pilootprojecten rond interprofessioneel samenwerken aan te bieden en om een ondersteunings- en opleidingsaanbod voor de eerstelijns zorgprofessionals te ontwikkelen. Wij hebben momenteel een project "ZORO" lopende, dat zal nog verder lopen volgend jaar en dat gaat over competentieontwikkeling voor mensen in de zorg, nieuwe competenties waar sterker moet op ingezet worden, omdat het vandaag niet voldoende is om daarmee aan de slag te gaan in de zorgsector.

En dan kom ik bij onze inclusieve economie, we hebben het voorbije jaar veertien projecten goedgekeurd in de sector van de inclusieve economie. En de bedoeling is om via deze concrete projecten toch te bekijken hoe dat wij die sector kunnen versterken. De

projecten gaan over het uitbouwen van netwerken rond mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zodanig dat we die mensen versterken. Het gaat over het inzetten op leren op die werkplek, niet enkel en alleen voor degenen die reeds hoogopgeleid zijn. Maar ook voor mensen actief in de inclusieve economie, vinden wij het belangrijk om leren ook heel centraal te plaatsen op die werkplek. En een samenwerking die tussen de reguliere en de sociale economie tot stand komt, willen wij in die projecten versterken. En wij zullen dus die projecten vanuit de provincie ondersteunen en daar de lessen uit trekken en anderen inspireren om er verder ook mee aan de slag te gaan. Volgend jaar zullen wij ook inzetten op sterker maatwerkpartners provinciebreed samenbrengen, om te bekijken hoe dat er beter kan samengewerkt worden op verschillende vlakken binnen die inclusieve economie.

Dan kom ik toe aan het woonbeleid, wij hebben in deze crisis ook mogen vaststellen hoe belangrijk dat het is om te kunnen wonen in een kwaliteitsvolle woning, maar ook in een gezonde woonomgeving. En we hebben ook in deze coronacrisis de vraagtekens bij heel wat mensen gezien die de vraag stelden van, op welke manier vinden wij het belangrijk dat senioren in onze samenleving een plek krijgen om te wonen? Op welke manier kunnen wij toch werk maken van intergenerationeel wonen, en op welke manier kunnen wij toch beter zorgdragen voor kwetsbare doelgroepen in onze samenleving? We hebben ook kunnen vaststellen hoe groot de nood is aan betaalbaar wonen. Vandaar dat wij ook als provincie tot de conclusie komen dat de richtinggevende pijlers die wij in ons beleid vooropstellen in het nieuwe provinciale woonbeleid, de juiste pijlers zijn. En dat wij met de concrete projecten die wij aan het einde van dit jaar hebben goedgekeurd, in de mogelijkheid zijn om die richtinggevende principes in de praktijk om te zetten, om die projecten te ondersteunen, om lerende netwerken daarrond te ontwikkelen, om de instrumenten die nodig zijn, om dat beleid verder te zetten op andere plaatsen waar momenteel nog geen initiatieven zijn, om die ook te ontwikkelen en lokale besturen daarin te ondersteunen.

De vier richtinggevende principes hebben we reeds besproken in de beleidsnota wonen. En wij hebben nu enkele concrete projecten die in het vooruitzicht worden gezet. Wij gaan in Neteland aan de slag, verschillende gemeenten die willen inzetten op het doorbreken van oude gewoonten op het vlak van woonbeleid, en om meer in te zetten op veerkracht en een gezonde woonomgeving. En daar gaan wij als provincie met die verschillende gemeenten aan de slag, om te bekijken hoe dat zij dat in de praktijk kunnen doen, in hun gemeente. Ook het GielsBos zal bekijken hoe dat zij niet meer de instelling, de zorginstelling is naar de toekomst toe, helemaal alleen verstopt in het bos, maar hoe dat zij verbonden kan zijn met de samenleving en ook een veerkrachtige woonomgeving kan zijn. Op vlak van mobiliteit en diversiteit, hebben wij het doortrekkersterrein in Lille, dat volgend jaar zal opengaan. Maar hebben wij ook een vernieuwd concept rond mobiel zorgwonen, dat is goedgekeurd. Het decretale kader zal daar ook komen te liggen, zodanig dat wij in onze provincie op enkele plaatsen daarmee kunnen experimenteren en de juiste conclusies daaruit kunnen trekken. Wij zetten in op betaalbaarheid en beschikbaarheid door het project van "Het Pandschap", die heel concreet kijkt hoe dat ze met het verbeteren van private woningen, het betaalbaar woonaanbod kan versterken in onze provincie. En op vlak van duurzaamheid en circulariteit lanceren wij het Duurzaam Bouwloket, en werken wij ook verder in een aantal mooie projecten vanuit Kamp C. En dat brengt mij bij Kamp C, we hebben het voorbije jaar de 3D woning geprint, en het volgende jaar zullen wij het circulaire kantoorgebouw op de campus van Kamp C zetten. Opnieuw een mooie stap in de

verduurzaming van onze samenleving, en dan heel specifiek bekeken vanuit wonen en bouwen.

En dan tot slot ons plattelandsbeleid, daar is het belangrijk om ons heel sterk te richten op drie verschillende elementen. Eén: de veerkrachtige dorpen. Platteland bestaat uit dorpen en een open ruimte, dus het is belangrijk om te kijken hoe dat wij de dorpen veerkrachtig kunnen maken, op welke manier dat wij de open ruimte kunnen bewaren en versterken, en op welke manier dat wij de korte keten ook in onze provincie nog kracht kunnen bijzetten. Wij zullen het volgende jaar in twaalf dorpen aan de slag zijn. En wij zullen ons volk daar, dat zal nieuw zijn, niet enkel en alleen beperken tot de analyse, participatietraject en een visie. Maar wij zullen ook overgaan tot de actie en de begeleiding van de dorpen, de lokale besturen in die actiefase om concreet aan de slag te gaan met die elementen die naar voren gekomen zijn in de analyse, het participatietraject en vertaald zijn in die visienota. Dus van visie gaan wij over tot actie.

Dan zullen wij volgend jaar ook naar deze provincieraad komen met onze beleidsvisie rond het kerkenbeleid. Dat is in volle voorbereiding en ik hoop om in januari, ten laatste februari, dat hier op de tafel te leggen hoe dat wij volgend jaar daar ook de eerste stappen kunnen rond zetten, methodieke ontwikkeling, uitvoering van die methodiek. En dan de korte keten, wij hebben in Corona ook gezien hoe dat de korte keten gepiekt heeft. Wij hebben vorige jaren een week van de korte keten gehad, dit jaar hadden we een zomer van de korte keten. Ik zou naar de toekomst toe echt graag hebben dat elke week de week van de korte keten is. Maar dat zal toch wel serieuze inspanningen vragen van ieder van ons. Maar ik vind dat we deze uitdaging moeten aangaan en dat betekent dat wij volgend jaar ook zullen bekijken op welke manier dat we toch stappen vooruit kunnen zetten op dat vlak. Want we zien dat eigenlijk er op dit moment reeds een terugval is van de piek in de korte keten. En dat is heel jammer. We merken dat elk jaar, dat na die week of na die zomer er een terugval is en dat moeten we toch wel bekijken hoe dat we dat na het volgende jaar toch beter kunnen.

Uiteraard zullen wij ook bekijken hoe dat wij de open ruimte in onze provincie kunnen vrijwaren en waar mogelijk versterken. En volgende provincieraad komt de plattelandsnota hier op de agenda, en dan kunnen we daar dieper op ingaan, op welke manier dat we dat zullen doen. Maar we zullen volgend jaar ook het instrument van de plattelandssubsidies inzetten om te werken aan zowel dat dorpenbeleid, aan die open ruimte die we moeten versterken, initiatieven rond de streekidentiteit, maar ook rond de korte keten. Wij hebben nog maar pas in 31 gemeenten in onze provincie, 23 nieuwe projecten goedgekeurd, om een plattelandsbeleid te voeren. Wij zullen ook volgend jaar middelen blijven inzetten om voorstellen van onderuit te laten groeien. We zullen dat vanuit de provincie mee ondersteunen met de inzichten cijfermateriaal, zodanig dat we een sterk plattelandsbeleid kunnen voeren. Tot daar de toelichting kort bij de verschillende elementen met betrekking tot de bevoegdheden die ik opvolg.

Flankerend onderwijsbeleid

VOORZITTER.- Goed, dank je wel, gedeputeerde Helsen. En dan geef ik graag het woord aan mevrouw Stevens.

Mevrouw STEVENS.- Beste voorzitter, griffier, gedeputeerde, collega's en medewerkers. In het voorjaar riep de minister op om tijdens de zomervakantie zomerscholen in te richten. Veel leerlingen werden onder andere via de digitale lessen niet bereikt. En heel wat leerlingen stevenden af op een leerachterstand, wat nu ook is gebleken. Een financiële ondersteuning werd voorzien en wetende dat het nodig was, groeide op vele plaatsen het idee om zomerscholen op te starten. Maar het moment, de situatie, was niet ideaal voor leerkrachten op dat moment. Het was niet zo direct het plan om hen te engageren, om naast het vele flexibele werk ook nog op dat moment na te denken over de zomerscholen en ze op te starten. De leerkrachten waren reeds overbevraagd. Aangemoedigd door, en samen met de lokale besturen, werden dan toch heel wat zomerschoolinitiatieven genomen. Gelukkig.

Maar nog meer gelukkig kwam er toen al snel het aanbod vanuit de provincie, onze provincie, om de opstart en de organisatie van die scholen mee uit te bouwen. Ik startte zelf in Duffel ook een zomerschool op voor het lager en secundair onderwijs, en sloot me onmiddellijk aan op het provinciale digitale platform. We kregen dan ook zeer adequate ondersteuning die we echt nodig hadden. Webinars met info, lijsten met vrijwillige leerkrachten en studenten, een aanbod van materialen en lessen, we konden terecht met vragen over de richtlijnen en hoe het corona-proof kon. De coördinatoren waren terecht blij dat ze ergens met hun vragen terecht konden. Onze zomerscholen waren dan ook een succes. Onze school had maar één probleem, we hadden enorme wachtlijsten. De nood was op dat moment ook al heel groot. En we weten nu al dat volgende zomer de ouders en de kinderen ook zullen vragen om in te schrijven in zomerscholen. Want ook dit schooljaar loopt niet zoals het gewenst is. En we lezen het dagelijks, die leerachterstand wordt steeds maar groter.

Vandaar mijn vragen, hoe liep het in de andere gemeenten, liep het daar ook zo vlot en waren er ook wachtlijsten? Gaan die gemeenten ook terug zomerscholen willen inrichten? En zeer belangrijk, kunnen we volgend jaar nog op het pakket aan ondersteuning rekenen? Wat echt nodig is. Ik dank u alvast voor uw antwoord en ik dank jullie voor jullie aandacht.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel. En dan geef ik graag terug het woord aan mevrouw Talhaoui.

Mevrouw TALHAOUI.- Dank je wel, collega's, en ook de medewerkers. Rebonjour, zoals men het in het Frans zegt. Ik had ook een vraag in verband met de evaluatie van de zomerscholen. En zoals gedeputeerde Helsen daarnet ook heeft gezegd, Covid heeft ook onze schoolgaande jeugd en onze studenten op hogeschoolniveau niet gespaard. En we zijn verheugd dat de provincie mee heeft getrokken aan het concept aan de organisatie van zomerscholen, zoals grote steden als Antwerpen en Gent dat eerder hadden gedaan. En de sluiting van de scholen tijdens de eerste golf en het overschakelen naar onderwijs op afstand, op digitale wijze, was, zoals daarnet door collega Stevens werd gezegd, voor veel leerlingen en ook voor leerkrachten een zware beproeving. Vooral leerlingen uit sociaal zwakkere milieus bouwden een ongezonde leerachterstand op die hen waarschijnlijk de volgende schooljaren nog zal achtervolgen. We spreken daar niet over het gebrek aan digitale tools in sommige gezinnen, om op gelijke voet les te krijgen als hun medeleerlingen,

en de psychologische gevolgen van het schoolgemis worden en zullen nog meer in de literatuur worden beschreven.

Ik ga direct naar mijn vragen. Mevrouw de gedeputeerde, u had aangekondigd dat er een evaluatie of een deel van een evaluatie ging binnenkomen nu naar het eind van het jaar toe. Is die al binnen of is er al een deel binnen? Hoeveel gemeentebesturen of scholen hebben deelgenomen aan het project om zomerscholen te organiseren? Hoeveel leerlingen hebben hiervan kunnen genieten en hoe lang hebben ze ook de nodige inhaallessen kunnen genieten? Was er een verhouding tussen de lagere en de middelbare scholen? Dat is misschien ook altijd interessant als meter. Is er een verschil te onderkennen in de verschillende netten? Gaan de inhaallessen ook tijdens deze kerstvakantie kunnen doorgaan? U hebt daarnet over januari gesproken, ik weet niet hoe dat dat zich zal verhouden? En in de stad Antwerpen, maar ik heb ook gelezen in Gent, zijn die zomerscholen of die inhaalscholen, om het zo te zeggen, of inhaalklassen, zeer succesvol geweest. Collega Stevens heeft het daar net ook nog eens herhaald, dit is een must to continue, kunnen we daar ook op rekenen binnen het kader van onze provincie?

Dank u.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel. En dan geef ik graag terug het woord aan gedeputeerde Helsen.

Mevrouw HELSEN gedeputeerde.- Dank u wel, voorzitter, collega's. Dank u wel voor de vragen. En ik zal trachten om in mijn antwoord in te gaan op de verschillende vragen die jullie gesteld hebben. Ja, wij hebben gegevens over de evaluatie. En ik zal vertellen op welke manier dat er een evaluatie gebeurd is. We hebben zelf een aantal dingen geëvalueerd, vooral kwalitatief, maar Vlaanderen heeft van in het begin gevraagd dat er ook een kwantitatieve evaluatie zou komen over gans Vlaanderen. We hebben altijd in contact gestaan met Thomas More, de hogeschool in onze provincie die voor gans Vlaanderen de evaluatie gedaan heeft. Het rapport is klaar en wij hebben speciaal, en ik denk dat ik Thomas More daarvoor moet bedanken, zij hebben speciaal voor ons de cijfers voor onze provincie eruit getrokken, daar waar dat voor de andere provincies ze globaal opgegaan zijn in de cijfers van Vlaanderen.

Maar dat biedt ons toch wel de mogelijkheid om goed te kijken naar de resultaten van de zomerscholen en hoe dat we daar de volgende periode verder kunnen naar kijken. Ik kan beginnen met te stellen dat daar waar dat in het verleden de zomerscholen beperkt bleven tot een aanbod in de grootstad, dat we het voorbije jaar een aanbod gehad hebben met een zeer goede spreiding in gans de provincie. Als we naar de kaart kijken, dan zie je dus dat in gans onze provincie er een aanbod geweest is, zowel in de kleine gemeente dan in de stedelijke gebieden.

Dan op de vraag, voor wie doen we dat nu? Nu kan ik zeggen dat in Vlaanderen, dat net de helft van de aanvragers een lokaal bestuur waren, om zomerscholen in te richten, 50 procent. In onze provincie Antwerpen schitteren wij op dat vlak en is het aandeel van de lokale besturen die initiatief genomen hebben veel groter, en wij bereiken daar een percentage van 66 procent. Wat dus toch wel mooi is, wat onze lokale besturen hier

hebben neergezet. Daar zijn ook 21 lokale besturen die erin geslaagd zijn om Vlaamse middelen daarvoor te genereren, 26 hebben een aanvraag ingediend. Maar vijf hebben de subsidies niet verkregen, maar dat heeft hen niet belemmerd om toch over te gaan tot organisatie. En daar zijn nog een aantal lokale besturen die zonder de middelen van Vlaanderen initiatief genomen hebben. Het gaat dan als we kijken naar lokale besturen die een initiatief genomen hebben tot het inrichten van zomerscholen, gaat het over 72 procent heeft een aanbod op lager onderwijs ingericht, 82 procent heeft een aanbod lager en secundair onderwijs ingericht, en 16,7 procent een aanbod secundair onderwijs. Dat zijn de cijfers op dat vlak. Naast de lokale besturen zijn er ook schoolbesturen die in onze provincie een aanbod gerealiseerd hebben, in totaal zijn er elf schoolbesturen die een aanbod gerealiseerd hebben, vijf hebben een aanbod in het lager onderwijs, één in lager en secundair onderwijs, en vijf zomerscholen hebben een aanbod gerealiseerd binnen het secundair onderwijs.

U hebt ook gevraagd, collega Talhaoui, of dat ik over informatie beschik wat de spreiding over de onderwijsnetten betreft. Daar moet ik u teleurstellen, daar is geen informatie over. Dus het onderzoek dat op Vlaams niveau gebeurd is, heeft daar geen opsplitsing gemaakt. En wij hebben dat zelf vanuit onze provincie ook niet gedaan omdat wij vanuit de lokale besturen de informatie verkregen hebben. Als we kijken naar de grootte van de zomerscholen in onze provincie, dan zijn er negen kleine zomerscholen met 160 leerlingen, en vijftien middelgrote zomerscholen met 817 leerlingen, en er zijn acht grote zomerscholen met in totaal 1377 leerlingen. In Vlaanderen werden er in totaal 7421 leerlingen bereikt in de zomerscholen. Wij als provincie Antwerpen hebben van die 7421 leerlingen, 2354 leerlingen bereikt, dat is 31,3 procent. En als je kijkt naar het aandeel leerlingen dat wij vanuit Vlaanderen hebben als provincie, dan is 28 %, dus dat betekent dat wij in die zomerscholen een groter bereik behaald hebben in vergelijking met de andere provincies. Dus dat is een mooie prestatie die alle initiatiefnemers hebben neergezet. Maar ik kan daar nog geen uitsplitsing over geven wat de verdeling over de verschillende niveaus betreft, want dat hebben wij niet. Dat zijn de cijfers voor wat algemene totalen betreft.

De meeste zomerscholen vonden plaats in de loop van de laatste drie volledige weken van de maand augustus, dat was in gans Vlaanderen zo en ook in onze provincie. Vooral, en collega Stevens heeft daar ook in haar tussenkomst op gewezen, scholen waren eigenlijk moe als de zomervakantie begon, en iedereen heeft eigenlijk een adempauze nodig gehad vooraleer opnieuw te kunnen van start gaan met zomerscholen en dat heeft zich ook vertaald in een sterker aanbod in de maand augustus. De meeste zomerscholen hebben veertien dagen gelopen.

Dan vraagt u nog een aantal andere zaken, maar ik wil bovenop die dingen die u vraagt ook nog meegeven dat in die zomerscholen er één medewerker actief was per vijf à zes leerlingen, wat eigenlijk heel mooi is. In Antwerpen is dat cijfer niet sterk afwijkend, was dat zes leerlingen, dus dat is iets hoger. Maar in zijn totaliteit zijn in Vlaanderen 1381 medewerkers actief geweest in de zomerscholen, in onze provincie zijn dat 380 vrijwilligers geweest, die dus de handen uit de mouwen gestoken hebben om dat aanbod te realiseren. Als we nu gaan kijken naar het bereik, dat was vooral ook een grote bekommernis vooraleer dat we van start gingen van gaan we nu echt die kinderen bereiken die we willen bereiken? En daarom moeten we vaststellen dat we echt wel in die

zomerscholen die leerlingen bereikt hebben met leerachterstand. Leerlingen die ook taalarm zijn, leerlingen uit kansarme milieus, dat is echt wel de doelgroep die in de zomerschool aanwezig was. En in die zomerschool hebben we kunnen vaststellen dat één op de vijf zomerschoolleerlingen voordien al schoolse achterstand had opgelopen, los van corona. Dus we hebben echt wel daar bereikt wie we willen bereiken. En dat betekent dus dat we een zeer goede rekrutering hebben kunnen doen.

Dat is te wijten aan het feit dat wij de rekrutering heel sterk hebben kunnen doen via de dagscholen. Via onze scholen die heel goed gekeken hebben naar de leerlingen die nood hebben aan een zomerschool en die ook de nodige inspanningen geleverd hebben om die doorverwijzing te realiseren. 86 procent leerlingen die minstens 80 procent van de zomerscholendagen aanwezig waren, waren dus leerlingen die een achterstand hadden. En het positieve ook is dat die leerlingen die geparticipeerd hebben aan de zomerschool, zijn niet afgehaakt. Het is slechts 4 procent van de kinderen die de volledige periode van de zomerschool niet hebben doorlopen, en alle anderen zijn gestart en zijn dus ook blijven komen terwijl dat het volledig vrijblijvend was. Dat betekent dat leerlingen er ook deugd aan beleefd hebben. We hebben ook kunnen vaststellen dat ouders tevreden waren van het aanbod dat gerealiseerd is. Dat zijn cijfers die we vanuit de evaluatie die Thomas More gedaan heeft voor gans Vlaanderen, die wij voor onze provincie hebben kunnen trekken.

We hebben zelf ook een evaluatie gedaan van het aanbod. En wij hebben dan vooral vragen gesteld met betrekking tot het ondersteuningsaanbod. Daar kan ik vaststellen dat in de bevraging van de mensen die de zomerscholen gerealiseerd hebben, dat daar echt wel naar voren gekomen is dat zij het een geslaagde editie bevonden. Ook de samenwerking met "Schoolmakers" is positief geëvalueerd. Ook de communicatiedienst van de provincie heeft toch wel zijn uiterste best gedaan om alles klaar te hebben, het platform te installeren, ervoor te zorgen dat alle informatie bij iedereen terecht kwam, wat in coronatijd geen vanzelfsprekendheid was. Dus ook daar een dank u wel. Dan ook de mensen van het flankerend onderwijsbeleid, plus onze mensen van DocAtlas hebben daar waar dat zij normaal gezien een zomervakantie hebben, toch de permanentie opgenomen. Ook dat is een heel mooie prestatie die zij hebben neergezet. En dat zijn de globale bevindingen die wij kunnen neerzetten hier bij de eerste zomerscholen.

Uiteraard zijn er een aantal verbeterpunten. Collega Stevens heeft het al aangestipt, het was echt niet vanzelfsprekend om in zo'n korte tijd dit alles klaar te hebben. Dus het is belangrijk om vroeger te beginnen. En om toch, al hebben we iets meer tijd, toch nog altijd voldoende snel te blijven schakelen, want dit zal ook nodig zijn bij plannen, collega Stevens. Want dat was uw belangrijke vraag, wat gaat u in 2021 doen? Wij plannen om in 2021 ook die zomerscholen opnieuw aan te bieden omwille van de toegenomen nood. En wij zullen dus in januari van start gaan met de voorbereiding. Collega Talhaoui, u hebt gevraagd, gaat u in de kerstvakantie al een aanbod realiseren? Nee, we gaan dat niet doen, om twee goede redenen. Eén, het is belangrijk dat we in een schooljaar kinderen, leerlingen en ook leerkrachten af en toe rust geven. Om de hersenen tot rust te laten komen. Dat is belangrijk in de ontwikkeling, om daarna versterkt een aantal nieuwe dingen te kunnen leren. Vandaar dat wij die kerstvakantie als een vakantie inplannen.

Maar wij starten wel in januari met de voorbereiding van de zomervakantie, met dat aanbod. Dat is een langere vakantie, dat is belangrijk dat we die wel kunnen doorbreken

met een aanbod. En om goed voorbereid te zijn en meer gemeenten mee te nemen in het aanbod zullen wij dus vanaf januari al van start gaan. Omdat wij vorig jaar hebben vastgesteld dat een aantal gemeenten echt wel geïnteresseerd waren, want onze eerste webinar was op 19 mei, en daar waren 45 lokale besturen die op dat moment heel duidelijk gezegd hebben, wij willen dat aanbod realiseren. Dus 45 gemeenten hadden echt de intentie om dat waar te maken. Maar we hebben moeten vaststellen dat er toch wel een aantal lokale besturen zijn afgehaakt omdat de tijd veel te beperkt was voor hen om zo snel te kunnen schakelen.

Gelukkig hebben wij wel heel wat lokale besturen gehad en vooral ook heel veel vrijwilligers in die gemeenten die enthousiast waren, die de noodzaak ervan inzagen, die hun schouders er wel hebben onder gezet. Maar willen wij straks meer gemeenten tegen de zomer opnieuw klaar hebben, zullen wij in januari met die voorbereiding moeten beginnen. En daar willen wij op inzetten. Wat wij nog anders willen doen, in vergelijking met het voorbije jaar, is dat wij niet alleen inzetten op remediërend leren maar dat wij ook willen inzetten op spelend leren. Wij stellen vast dat dat een heel mooi concept, wij waren er eigenlijk al van overtuigd dit jaar. Maar de tijd was te kort om dat allemaal ook te realiseren. We hebben dus het voorbije jaar heel sterk ingezet op remediërend leren, naar het volgende jaar toe willen we de beiden combineren, zowel remediërend leren als spelend leren. En dat betekent dat we ook op dat vlak nu al zullen beginnen kijken hoe dat wij ons daarin kunnen laten versterken om op dat vlak ook een goed aanbod te doen.

We hebben vastgesteld dat die ondersteuningsmodules, dat dat echt wel als een grote meerwaarde ervaren werd door de lokale besturen en door de coördinatoren. Collega Stevens heeft er ook al naar verwezen, collega, we gaan dat dus blijven doen. En we gaan dat dus niet enkel alleen doen voor wat het pure remediërend leren betreft, maar wij hebben ook voorgesteld aan de lokale besturen en een aantal actoren het voorbije jaar, om ook op vlak van dat spelelement, om daar initiatieven rond te nemen. En we hebben vastgesteld dat dat echt niet vanzelfsprekend is voor lokale besturen, om dat op eigen kracht waar te maken. Dus wij stellen vast dat die lokale besturen ook op dat terrein ondersteuning vragen. Het is niet of dat ge gewoon zijt om in de vrije tijd met kinderen te spelen, dat ge dat ook een vertaalslag kunt geven naar spelend leren. Want uiteindelijk staat nog altijd het leren centraal, het is de manier waarop dat we dat een invulling gaan geven, dat we daar een verruiming willen doen. En daar zullen wij een bijkomende ondersteuning in aanbieden.

Dan hebben wij ook getracht om samen te werken met de hogescholen. Dat is niet zo goed gelukt, het voorbije jaar. Dus we hebben daar inspanningen gedaan, maar met de hogescholen kwamen we tot de vaststelling dat zij op een heel snel tempo naar alternatieve stages op zoek zijn moeten gaan. En op het moment dat we eigenlijk met een alternatief aanbod kwamen, hadden zij eigenlijk al alternatieven in overweging genomen met hun studenten waardoor dat het heel moeilijk was om daar nog op terug te komen. Voor een aantal studenten zijn we daar wel in geslaagd. Eveneens als we kijken naar het inhoudelijke aanbod. Waar de hogescholen heel veel goesting hadden om ook het inhoudelijk aanbod te stofferen, hebben wij daar vastgesteld dat dat echt niet vanzelfsprekend was om dat waar te maken, voor de hogescholen in coronatijd, in heel die moeilijke situatie. Ook daar hebben wij nu de mogelijkheid om dat tijdiger op te nemen en te bekijken hoe dat we die samenwerking nog beter kunnen. De samenwerking met DocAtlas is wel zeer goed verlopen

en zij hebben drie keer meer aanbod gerealiseerd in vergelijking met andere jaren in de zomerperiode, dus dat is mooi dat zij die ervaring hebben kunnen opdoen.

Dan voor wat de vrijwilligers betreft, hebben wij zelf als provincie, en dat is toch ook niet niks, dus in totaal waren er 430 vrijwilligers actief. Wij hebben er zelf met de provincie, als provincie, 200 vrijwilligers ter beschikking gehad. Dat is ook positief. Wat niet zo vanzelfsprekend was, was de matching tussen vrijwilliger en lokaal bestuur. En ook daar is het belangrijk om te kijken, hoe kunnen we dat volgend jaar nog verbeteren? En we weten hoe dat we dat kunnen doen. Het is belangrijk om eerst uw aanbod van die zomerscholen helder te hebben en dan uw vrijwilligers daaraan te matchen. Probleem was dat we het voorbije jaar eerst onze vrijwilligers in kaart hadden en pas later onze lokale besturen die effectief tot de beslissing over gingen om het te organiseren of niet, wat de matching moeilijker maakte. Wat wel duidelijk tot uiting gekomen is, dat één, wij kunnen als provinciebestuur vrijwilligers rekruteren, maar de lokale besturen kunnen dat nog beter. Zij staan dicht bij de mensen in hun gemeente, en wij zien dus dat zij er goed in lukken om mensen te rekruteren. Waar wij een heel grote meerwaarde hebben kunnen leveren, dat is bij het uitvallen van bepaalde vrijwilligers in die zomerscholen, wat zich ook heeft voorgedaan. En dan was er gelukkig de provincie om vrijwilligers ter beschikking te stellen, zodanig dat de zomerschool niet moest sluiten maar zonder problemen verder kon functioneren omdat wij dus in tweede lijn klaarstonden om dat waar te maken.

Dan hebben wij ook opleidingsmodules en intervisiesessies georganiseerd, dat was ook de overeenkomst met Schoolmakers om dat te doen. Wij hebben gezien dat de opleiding die wij hebben aangeboden voor de start van de zomerscholen, dat die heel veel bijval gekregen heeft. Is heel sterk gevolgd door de vrijwilligers, ook door de coördinatoren. En daar hebben die mensen die de opleiding gevolgd hebben, hebben aangetoond dat zij dat echt wel een bijzondere meerwaarde vonden om van start te gaan. Wij hadden ook voorzien om tijdens de zomervakantie op heel regelmatige basis, wekelijks, en eigenlijk waren we continu stand-by, maar om wekelijks intervisiesessies te organiseren om, indien er problemen waren in het functioneren van de zomerschool, om dan bij te springen. Daar is eigenlijk weinig beroep op gedaan. Dus eenmaal gestart zijn de mensen doorgedaan. Dat is eigenlijk goed gelukt, en ze hebben weinig ondersteuning nodig gehad tijdens de sessie, tijdens de zomerschool zelf. Als wij dat verder bevragen, dan komen wij tot de vaststelling dat daar de communicatie misschien niet goed gebeurd is in die zin dat intervisiesessie nogal een zwaar woord is waarbij dat de mensen gezegd hebben, wij kunnen wel gebruik maken van ondersteuning, want we hebben eigenlijk in die zomerperiode heel veel telefoons gekregen, heel veel vragen gekregen, waar dat we antwoorden moesten op bieden. Maar een intervisiesessie werd dan toch wel op een andere manier geïnterpreteerd waardoor dat wij nu de conclusie trekken dat we dat op een andere manier gaan aanpakken, dat we dat op een andere manier ook gaan aanbieden, zodanig dat daar meer gebruik van gemaakt wordt, want we hebben wel vastgesteld dat er vragen zijn.

Tot slot denk ik dat we kunnen concluderen dat in de moeilijke periode we er wel in geslaagd zijn om een mooi aanbod te realiseren. Wij hebben de jongeren en de kinderen bereikt die we moesten bereiken. Wij hebben heel wat vrijwilligers gehad. Maar, collega's, als we kijken naar de cijfers, en die nemen alleen maar toe, vorig jaar heb ik gesteld dat 100.000 leerlingen risico liepen op leerachterstand, en ik kom tot de vaststelling dat wij vandaag op het cijfer 169.000 zitten. Dat betekent dat de uitdaging gigantisch is, dat de

inspanningen van een zomerschool niet zullen volstaan. Maar dat het wel belangrijk is dat we alle initiatieven nemen die we kunnen nemen om leerachterstand weg te werken. Dus ik denk dat het absoluut nodig is om daar in 2021 mee verder te werken, om te verbeteren daar waar dat we kunnen verbeteren en om zo maximaal mogelijk, vanaf januari, in te zetten op het contact leggen met mogelijke initiatiefnemers voor zomerscholen, zodanig dat we kunnen verbreden en kunnen verdiepen. Want het zal voor vele leerlingen belangrijk zijn dat zij ook in de zomerperiode een aanbod kunnen genieten. Hiermee hoop ik een antwoord gegeven te hebben op de verschillende vragen.

VOORZITTER.- Mevrouw Talhaoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Gedeputeerde Helsen, dank u wel voor deze uitgebreide evaluatie, zal ik maar zeggen. Heel interessante cijfers. Ook aanmoedigend dat we toch ook een steentje hebben bijgedragen in zo'n moeilijke periode en voor zoveel leerlingen. Dat laatste cijfer dat u heeft genoemd is enorm revelerend wat dat betreft. Ik had gewoon nog gewoon voor mijner verduidelijking enkele vragen ook nog. Zijn de provinciale scholen ook opgenomen geweest in uw evaluatiemeters? Waren die anders of niet? Is de vraag in verband met digitale tools, dus pc's enzovoorts, in dit kader ook aan de provincie gesteld? Hebben schoolbesturen of lokale besturen misschien ook hulp gevraagd aan ons daaromtrent? En dan eventjes heel kort ook, die intervisie en de vzw Schoolmakers: ik heb niet goed begrepen wat dat die juist hebben gedaan en hoe dat die te werk zijn gegaan, omdat dat een privéinitiatief is. En wat dat die juist moesten doen eigenlijk, naar scholen toe, besturen, leerkrachten, dat heb ik niet zo goed begrepen.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Dank u wel. Eén, ja uiteraard, alle scholen die een aanbod hebben gedaan in onze provincie hebben wij meegenomen in de evaluatie, dus ook de provinciale instellingen. Twee, op het antwoord op uw vraag, hebt u vanuit de lokale besturen vragen gekregen op het vlak van digitale ondersteuning? In de strikte interpretatie van uw vraag kan ik zeggen, nee, er is vooral een vraag geweest naar ondersteuning inhoudelijk voor wat het aanbod betreft. En dan kom ik tot het derde punt, u vraagt van, Schoolmakers, wat hebben die gedaan? Wel, het is Schoolmakers die verschillende opdrachten heeft opgenomen. Eén, zij hebben dus het digitale platform.

En dan komen we bij dat digitale, we hebben wel digitaal gewerkt, we hebben dat digitale platform geïnstalleerd in mei. Dus Schoolmakers heeft dat volledig, één, ontwikkeld, twee, zij hebben dat ook inhoudelijk gestoffeerd. Zij hebben contacten gelegd met Vlaanderen, met KlasCement, met lerarenopleidingen, met aanbieders die in het verleden reeds aanbod hadden, om dus dat platform te stofferen zodanig dat de mensen die actief waren in die zomerscholen inhoudelijke input hadden. Dat ze wisten van, met welk materiaal kunnen we aan de slag. Wat Schoolmakers ook gedaan heeft, en dat was ook niet onbelangrijk, Schoolmakers heeft dus die lokale besturen die een aanvraag ingediend hebben voor subsidie bij Vlaanderen, ondersteund. Want daar was geen sinecure om die dossiers in te dienen. Dus alle lokale besturen hebben daar informatie over gekregen, meer dan één keer, en daar zijn er verschillende die een persoonlijke begeleiding gekregen hebben om dus hun aanvraag in te dienen. Dus daar is ondersteuning voor aangeboden. Dan hebben zij opleiding gegeven aan de coördinatoren van de zomerscholen, dus ook dat hebben zij op punt gesteld.

Zij hebben hen begeleid. Twee, zij hebben de opleiding van de vrijwilligers gegeven voor de start van de zomerschool. En dan waren zij ook voorbereid om specifieke intervisiesessies te geven, daar is dan heel beperkt gebruik van gemaakt. Maar omdat zij vonden dat ze eigenlijk de overeenkomst met de provincie toch sterk moesten nakomen, hebben zij hun nek uitgestoken om de evaluatie ook mee nog te doen van heel de zomerschool. En om ook dus een kort natraject te realiseren na de zomerschool, zodanig dat ze eigenlijk toch wel gepresteerd hebben datgene wat wij minimaal van hen konden verwachten. Maar dat zijn de verschillende elementen van het aanbod van Schoolmakers.

VOORZITTER.- Goed. Mevrouw Talhaoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Dus dat is intervisie dan, wat dat ze dan op het einde hebben gedaan dan? De evaluatie van de zomerschool. Want ik versta het woord intervisie wel, ik heb een beetje Latijn gedaan, maar hier in deze context, wat houdt dat juist in?

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- De bedoeling van die intervisiesessies was om elke week een sessie te voorzien waarin dat vrijwilligers begeleid werden die vastliepen in het functioneren in die zomerscholen. Dat was de bedoeling van die intervisie, om die mensen samen te zetten, om te bevragen, met welk probleem word je geconfronteerd, wat heb je al gedaan, wat is gelukt, wat is niet gelukt? En om dan met de betrokken vrijwilligers te bekijken van, op welke manier kun je dat aanpakken, zodanig dat uw inspanningen wel leiden tot resultaten. Dat was de bedoeling van intervisie. Wat hebben we vastgesteld, dat de mensen eigenlijk met de opleiding die ze vooraf gekregen hadden, voldoende hadden om dus die zomerschool in de praktijk waar te maken. Dus ze hebben eigenlijk zo goed als geen gebruik gemaakt van dat aanbod van die intervisie.

Waardoor dat Schoolmakers zei van wij willen dan toch wel een prestatie leveren om iets te doen in de plaats van die intervisiesessies. En zij hebben dan gezegd wij willen dan voor jullie zeker en vast de evaluatie doen. Zij hebben met al die coördinatoren contact genomen om te bekijken van, hoe hebben die coördinatoren dat ervaren, waar zijn de moeilijkheden geweest, waar is de ondersteuning vooral nodig? Ze hebben ook met vrijwilligers gesproken om te kunnen oordelen van, hoe is dat gelopen, waar zitten de sterktes, waar zitten de zwaktes?

VOORZITTER.- Goed, ik denk ook maar even aan het programma en het schema, want er staat nog heel wat op het programma. Het zijn allemaal interessante dingen maar sommige dingen zijn natuurlijk ook wel voor in een commissie, antwoorden van cijfers en zo hadden we eigenlijk liever in een commissie. Maar goed we moeten het schema ook een beetje in het oog houden anders zitten we hier morgen om 22:00 uur denk ik ook nog en het zal sowieso al heel laat worden morgen. Goed, ik geef dan toch graag het woord aan mevrouw Van Hauteghem.

Plattelands- en dorpenbeleid

Mevrouw VAN HAUTEGHEM.- Goedemiddag allemaal. Ik zal zeggen, Zwijndrecht is calling. Geachte mevrouw Helsen, een van uw belangrijkste beleidspunten voor de volgende jaren is het beleid rond veerkrachtige dorpen. Met een participatief traject wil u de leefbaarheid van de dorpen verhogen. De eerste trajecten zijn bezig. In fase 1 heeft de provincie een tiental belangrijke items voor de dorpen opgesteld, in een tweede fase worden deze items aan de lokale bevolking voorgelegd, en in een derde fase gebeurt de analyse, en nadien krijgen de gemeentebesturen voorstellen om de leefbaarheid te ontwikkelen.

Mijn vragen aan u, hoe was de belangstelling tot op heden? Bereiken we een representatief deel van de inwoners? In hoeverre zullen de voorstellen ook effectief uitgevoerd worden? Bestaan daar afspraken over met het gemeentebestuur of zijn ze eerder vrijblijvend? En een laatste vraag, het dorpenbeleid wordt voor een groot stuk bepaald door omgevingsvergunningen. Het plattelandsbeleid hangt nauw samen met milieu en landbouw. Zowel voor het dorpenbeleid als het plattelandsbeleid is een samenwerking met andere departementen dus belangrijk. Zijn er afspraken tussen departementen en gedeputeerden, om erover te waken dat de adviezen het provinciaal beleid inzake ruimte, milieu en landbouw volgen?

Ik dank u alvast voor u antwoord.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel. Mijnheer Schoofs? We gaan eerst alle punten af van het platteland- en dorpenbeleid. Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Voorzitter, misschien is het toch gemakkelijker dat ik eerst antwoord op de tussenkomst van collega Van Hauteghem, omdat dat wel over iets totaal anders gaat dan de andere drie volgende vragen. Dus ik heb voor het streekbeleid, voor de drie vraagstellers daarrond een apart antwoord voorbereid. Want dit gaat puur over plattelandsbeleid en ik denk dat het beter is dat ik nu een antwoord geef op de vraag van collega Van Hauteghem, als u daar kan mee akkoord gaan?

VOORZITTER.- Ik ga ermee akkoord dat u het kort houdt.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Voorzitter, ik probeer om te antwoorden op de vele vragen die gesteld worden. Hoe was de belangstelling tot op heden, bereiken we een representatief deel van de inwoners? Collega, ik krijg hier vanuit alle hoeken van de kamer, collega Van Hauteghem, de vraag om kort te zijn. Maar ik ga u toch als raadslid au sérieux nemen en echt wel antwoorden op uw vragen

Mevrouw VAN HAUTEGHEM.- Dank u.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Ik ga dat ook met andere raadsleden doen, want dat hoort zo, denk ik.

Nu, als u vraagt naar de belangstelling dan is dat uiteraard van dorp tot dorp verschillend, en sterk afhankelijk van het draaiend verenigingsleven dat in een dorp is, of dat er een dringend issue is, of dat een gemeentebestuur een heel concreet thema reeds op de agenda plaatst in de communicatie. En daar hangt het een beetje van af, hoe groot dat de

opkomst is. Elk traject starten wij, als het gaat over naar inwoners stappen met een participatietraject, met een startmoment. En op dat startmoment stellen wij vast dat er per dorp gemiddeld tachtig deelnemers op afkomen. Dat zijn de algemene sessies die wij organiseren. Nadien organiseren wij per item dat uit die algemene sessie komt, concrete sessies, om in de diepte te gaan voor een specifiek thema. En dan zien we dus dat het mensen zijn die geïnteresseerd zijn in dat specifieke thema die daarop afkomen. Dat zijn er dan geen tachtig per dorp, maar per sessie, per thema zijn dat ongeveer een twintigtal mensen. Dat is ook goed dat dat twintigtal mensen zijn per thema omdat het de bedoeling is om in de diepte te gaan en dan mag je niet met een te grote groep zijn, want onze methodiek is daar ook niet op aangepast.

Als u vraagt naar wie bereikt u dan? Ik kan u meegeven dat wij toch wel een mix van geëngageerde mensen bereiken. Mensen die in het dorp heel erg betrokken zijn bij het dorpsleven. Maar dat er ook altijd mensen op afkomen die nieuw zijn in het dorp en die dat als een mogelijkheid zien om een verbinding te leggen met dat dorpsleven. Omdat ze zeggen daar wordt nu iets gevraagd aan ons, dat is een eerste keer dat wij naar buiten kunnen komen, dus het zijn de beide groepen die wij bereiken.

Dan vraagt u van die mensen die u bereikt, zijn die representatief? Nu, voor ons is representativiteit van die aard, dat indien dat wij in dat participatietraject de verschillende belangen, de verschillende invalshoeken, de verschillende perspectieven die nodig zijn om in zo'n participatietraject aan bod te laten komen. Als wij die bereiken, dan denken wij dat wij kunnen spreken van representativiteit. Het is niet omdat één organisatie in een dorp met vele leden met een heel specifieke invalshoek rond een problematiek veel volk optrommelt, dat je dan van representativiteit kunt spreken. Het is belangrijk dat je eigenlijk een goede vertegenwoordiging hebt vanuit alle hoeken en dat is hetgeen wat wij goed in het oog houden. Dan is het ook zo dat wij ook bekijken, afhankelijk van de thema's die geselecteerd worden in het participatietraject, met welke specifieke doelgroepen dat wij verder aan de slag moeten gaan om die brede benadering van dat thema te kunnen realiseren, en dat is iets wat ons mensen sowieso in het oog houden.

Wij vragen ook, in overleg met het lokale bestuur en het verenigingsleven, als een specifiek item naar voren komt in een dorp, of dat er specifieke groepen moeten betrokken worden of niet? Als het gaat over kinderen en jongeren vragen wij, is er een jeugdraad, is er een jeugdbeweging. Als het gaat over elementen die te maken hebben met een school, dan vragen wij om die partner ook zeker te betrekken. Dus wij doen op dat vlak inspanningen om te bekijken dat de vertegenwoordiging die nodig is om verder aan de slag te gaan, dat die zeker aanwezig is. Wij letten er ook op dat de methodieken die wij gebruiken, als wij sessies organiseren, dat die één, gevarieerd zijn, maar twee, ook laagdrempelig. Want als we dat niet vooropstellen, dan sluiten we een aantal mensen in het dorp uit. Daar zijn we heel gevoelig voor, dat is niet onze bedoeling. Dus wij spelen daar met onze methodieken op in. Ook met de instrumenten die we gebruiken proberen we daarop in te spelen door niet enkel en alleen te werken met fysieke bijeenkomsten maar ook digitaal te werken. En wij merken dat dat voor jonge ouders met kinderen toch wel interessant is, de participatie van die doelgroep verhoogt als we digitaal werken, omdat ze dan ook veel gemakkelijker kunnen participeren.

Wat wij ook altijd doen vooraleer dat wij met het participatietraject in het dorp en met de eerste sessie aan de slag gaan, is het interviewen van sleutelfiguren in het dorp. En wij streven er telkens naar om acht à tien sleutelfiguren in een dorp te interviewen om zoveel mogelijk informatie te vergaren over dat dorp, wat dat daar leeft, wat dat daar niet leeft, waar dat er knelpunten zitten. En wij bekijken ook dat die groep van sleutelfiguren divers is samengesteld. Wij bekijken dat dat niet alleen mannen zijn of niet alleen vrouwen, dat die leeftijden heel divers zijn. Dat dat ook mensen zijn die al langer in het dorp wonen, maar ook nieuwkomers die in het dorp leven, om daar ook een goede representativiteit te hebben. En om dus die representativiteit echt wel te garanderen in elk traject, zijn wij sinds dit najaar ook aan de slag gegaan met een diversiteitsmatrix, die onze dienst hanteert in het overleg met het lokaal bestuur. En in die matrix worden alle verschillende doelgroepen opgelijst en wordt er gekeken, is er nu een vertegenwoordiging vanuit die verschillende doelgroepen zodanig dat die representativiteit gegarandeerd is? Dat voor wat het antwoord betreft op die vraag.

Als u vraagt van welke trajecten gaat u in 2021 realiseren? Dat is een traject in Achterbroek, een traject in Broechem, eentje in Hulshout, in Houtvenne, in Westmeerbeek, in Koningshooikt, in Mol Gompel, in Mol Sluis en in Mol Centrum. Dan nog een traject in Ranst zelf, eentje in Wechelderzande en eentje in Weelde-Statie. Dat zijn de verschillende trajecten, dus we hebben twaalf dorpen waarin dat wij volgend jaar actief zijn.

Dan hebt u de vraag gesteld, in hoeverre zullen de voorstellen die naar voren komen uit die trajecten ook effectief uitgevoerd worden, en bestaan daar afspraken over met het gemeentebestuur of zijn ze eerder vrijblijvend? Dan denk ik dat wij kunnen stellen dat wij vooraleer dat wij van start gaan met een traject, een heel uitvoerig overleg hebben met het lokale bestuur. Waarin dat wij heel duidelijk afchecken wat de doelstellingen zijn van de provincie, en wat de doelstelling is van het lokaal bestuur, om te kijken of dat dat matcht of niet of dat er verkeerde verwachtingen gesteld worden of niet. Dat wordt heel, heel helder besproken. Ook onze manier van werken wordt heel duidelijk voorgesteld. Wij vragen ook telkens aan de gemeente vooraleer dat wij van start gaan dat het traject dat doorlopen wordt, niet enkel en alleen gekend is binnen een schepencollege, maar dat ook het managementteam geïnformeerd wordt over het traject en de verschillende betrokken diensten bij de gemeente. Daar wordt ook heel duidelijk gevraagd om een ambtenaar aan te stellen die verantwoordelijk is voor de volledige opvolging en coördinatie van het traject. Daar wordt ook gevraagd aan de gemeente om budget vrij te maken, net om tot actie over te gaan.

Dus als u vraagt van is die actie gegarandeerd?

Wij vragen dat vooraleer dat we van start gaan om dat te garanderen en om daar geld voor vrij te maken. En wij vragen ook aan de gemeente om open te staan voor niet enkel en alleen informatie en participatie, maar ook co-creatie. Want dat is nog een verdere stap in het traject, dus dat lichten wij heel duidelijk toe. En wij vragen daar van de gemeente een engagement voordat we beginnen. En wij vragen ook aan de gemeente om te opereren als gelijkwaardige partners. En om ook de acties die voorgesteld worden, om dat heel duidelijk af te toetsen met het Meerjarenplan dat ze hebben opgemaakt. En ook telkens te bekijken, is er een bijsturing van een Meerjarenplan nodig, wenselijk of niet? Dus dat zijn de zaken die wij heel, heel nadrukkelijk opnemen met het lokale bestuur vooraleer dat wij

van start gaan. En wij hebben daar een aparte presentatie voor zelfs om dat allemaal heel duidelijk en helder te maken.

Wij hebben ook op dat vlak, dus in het doorlopen van het traject, vooropgesteld om volgend jaar niet enkel en alleen een analysefase en een visiefase te doorlopen, maar om vanaf volgend jaar ook tot de actiefase over te gaan en daar als provincie een rol in te spelen. En dat biedt hopelijk nog meer garanties dat datgene wat uit een traject komt ook effectief omgezet wordt in concrete acties. En wij starten altijd met een quick-winactie, die naar voren komt uit het traject, omdat die quick-win meestal het gemakkelijkste is om mee te starten, iedereen over de brug krijgt. Dat gaat meestal ook over nog iets beperktere budgetten, en dat creëert een dynamiek in het dorp waar doordat ook verdere stappen kunnen volgen. En dat is ook hetgeen wat wij telkens vooropstellen. En in de trajecten die wij reeds doorlopen hebben, zien we ook dat die quick-wins effectief gerealiseerd zijn. En dat dat ook wel de inwoners van een dorp en aan lokaal bestuur de vraag doet stellen om nog meer te doen.

Wat wij wel vaststellen is dat die lokale besturen echt wel bijkomende ondersteuning nodig hebben na het traject dat we tot nu toe hebben doorlopen. Dus na die quick-win voor de verdere acties is duidelijk dat het belangrijk is om die ondersteuning aan te bieden. En bijvoorbeeld een eerste beslissing die we daar reeds rond genomen hebben, dat was vorige provincieraad. Toen hebben wij hier het project besproken van de landbouwwegen in Retie en de omliggende gemeenten. Dat is een eerste actie die verder uitgerold wordt, die toch wel wat meer inspanning vraagt dan bij een quick-win. En waar dat wij dus ook de vraag gekregen hebben om als provincie dat mee te ondersteunen omdat de gemeente vraagt om die ondersteuning aan te bieden. En meteen hebben we dan gemerkt dat bijvoorbeeld Mol, die ook die dorpen trajecten nu aan het doorlopen is, met dezelfde problematiek geconfronteerd wordt en ook vragende partij is om dat begeleidingstraject ook mee te kunnen doorlopen, en die ondersteuning van die provincie te krijgen. Dus dat betekent dat wij die ondersteuning de volgende jaren ook verder zullen aanbieden. Dat wij ook een aantal randvoorwaarden zullen formuleren om daar verder mee aan de slag te gaan. Zodanig dat het niet enkel en alleen bij praten blijft in een dorp, maar dat er ook effectieve realisaties worden neergezet.

Dan uw laatste vraag, is er voldoende overleg voorzien in het eigen huis? Daar kan ik meegeven dat er verschillend overleg voorzien is. Daar is regelmatig overleg in een werkgroep die opgericht is rond wonen in kernen en in dorpen. En dat is zes keer per jaar dat die groep samenkomt. Vier keer per jaar is er een uitgebreid overleg met de adviseurs van alle diensten waar inhoudelijke linken mee zijn, milieu, ruimtelijke planning, mobiliteit, platteland, toerisme, maar ook gebiedsgericht beleid. Daar is twee keer per jaar een globaal overleg met de adviseur platteland. En daar is ook een overleg met alle adviseurs, als de analyse, de cijfermatige analyse gemaakt wordt door onze Dienst Data-analyse, dan worden alle adviseurs betrokken om daarnaar te kijken en daaruit de juiste conclusies te trekken. En ook rond de open ruimte, en dat zal volgende raad nog aan bod komen, zal er een afstemmingsvergadering zijn met de drie departementen die betrokken zijn, milieu, ruimte en platteland. Dat om weer te geven welk overleg dat er nu is en ook sowieso vanaf volgend jaar voorzien zal zijn.

VOORZITTER.- Goed, dank je wel. Geen vragen meer? Dan kan mijnheer Schoofs zijn tussenkomst doen. Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Voorzitter, ondervoorzitter, deputatie, collega's. Het is goed dat vragen hun tijd krijgen, ons antwoorden. Ik zal het toch bondig proberen te houden. Slagkrachtige streekplatformen ontwikkelen en het gaat bij mij toch zeker om het woord slagkrachtig. En alvorens mijn vragen te stellen, wil ik heel graag refereren naar het deputatiebesluit van 14 mei 2020, waar voor mij toch wel heel interessante gegevens in staan, dat ook heel ambitieus is. Ontnuchterend of nuchter is, dat laat ik in midden. Ik ga een paar dingen daarvan nemen. Want ik denk dat streekplatformen ontwikkelen ontzettend belangrijk is.

Dus de Vlaamse financiering wordt beëindigd hoe dat het nu loopt. Het einde van het werkingsjaar 2020, en in de plaats daarvan is het Vlaams regeerakkoord en een beleidsbrief van Crevits, een piste slimme regionale specialisatie met een provinciale taakstelling geformuleerd, die veel mogelijkheden biedt om het subregionale economisch weefsel te helpen transformeren, dixit de tekst. En dan ga ik naar het deputatiebesluit dacht ik pagina 24, 25, doelstelling 3, regionale specialisatie in streken en provincies. Waar dat dan duidelijk gesteld wordt wat het inhoudt, regionale slimme specialisatie, waarmee we het subregionale, economisch weefsel Vlaams-breed helpen transformeren. Het ontwikkelen van een innovatief economisch weefsel, perifere streken en wij willen daarbij actief, niet onbelangrijk, de braindrain tegengaan. Er zijn vijf prioriteiten, heel kort, structurele investeringen, netwerking, projectwerking, belangrijk want daar komt u uitgebreid op terug, internationalisering en dan ook belangrijk denk ik en moeilijk, branding en arbeidsmarktbeleid. En daar zijn dan een aantal instrumenten geformuleerd, provinciale ontwikkelingsmaatschappijen, belangrijk, kennis en expertisecentra, fabrieken voor de toekomst, dat staat er, proefbedrijven, samenwerkingsovereenkomsten met kennisinstellingen en de eigen expertise. Dan worden er wat partners gerefereerd, ik zal die overslaan, hoe belangrijk dat die ook zijn. Maar ik ga naar de conclusie van dat deputatiebesluit, waar ook in staat: het is dus duidelijk dat we binnen de provincie over verschillende troeven beschikken om hierop in te pikken. Maar we beschikken momenteel over onvoldoende capaciteit om heel actief mee te werken aan deze nog uit te werken strategie. Ik apprecieer die nuchtere eigenlijke analyse. Er wordt ingezet op drie beleidspistes, staat er in dat besluit, inzetten op slimme regionale specialisatie, op regionaal accountmanagement en op projectmatige streekondersteuning.

En dan lees ik dat een belangrijke kanttekening gemaakt wordt dat financiering van streken niet leidt tot het realiseren van de doelstelling, een heel belangrijke conclusie, maar projectfinanciering meer kansen biedt. En daar denk ik zit de grote verandering. Dus er is een nieuwe beleidsvisie, willen wij alle kansen geven vanuit de Groen-fractie en ondersteunen wij. Dit heeft echter een aantal premissen die ik in een aantal vragen zal vertalen. En ik kan me ook vinden als u zegt, ik heb daar nu nog niet zoveel antwoorden op omdat we bij een start staan. Maar dan zal ik mijn vragen volgend jaar opnieuw stellen en dan kunt u daar ook uw terechte tijd voor nemen. Dus mijn vragen of bedenkingen zijn ondersteunend constructief, laat dat duidelijk zijn.

Moet men eerst geen grondige fase opstarten waarnaast de data-inventarisatie de expertise van experts wordt opgezocht, die een bredere kijk kunnen geven op wat de

slimme, regionale specialisatie kan omvatten dan hoe het vandaag wordt ingevuld? Wil men niet in de status-quo landen. Dit geheel moet leiden tot een coherente visie rond wat men beoogt criteria en vooral hoe men innovaties detecteert. Want daar ontbreekt het dikwijls aan, men landt heel dikwijls in de status-quo, terwijl als we innovatief willen zijn, als we de economie willen nemen, dan gaat het om die detectie ervan. Hoe gaat het bestuur dit organiseren, zodat er geen vehikel ontstaat van financiering zoals het in het verleden was? Maar dat men echt gaat naar de innovatie, en dat men nieuwe netwerken opbouwt. Hoe gaat de selectie tot stand komen van de projectkeuze, en hoe worden lokale besturen betrokken? Nogmaals, ik kan me echt wel vinden dat u vandaag op een aantal vragen geen antwoorden hebt.

VOORZITTER.- Goed, dank je wel. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Anciaux.

De heer ANCIAUX.- Voorzitter, ondervoorzitter, griffier, collega's. Tijdens de provincieraad van 26 november hebben we de kredieten goedgekeurd voor de streekplatformen voor dit jaar. Ik heb toen eigenlijk al gezegd aan gedeputeerde Helsen, en aan de collega's natuurlijk, dat de nieuwe werking voor ons misschien toch niet optimaal is. Want de huidige werking van de streekplatformen, en ik noem ze toch wel even op, Streekplatform Kempen, Streekplatform Voorkempen, Streekplatform Rupelstreek Zuidrand en het Versterkt streekbeleid Rivierenland die werken volgens ons vrij goed. De één wat beter als de andere maar dat is altijd zo. In mei van dit jaar, en collega Louis Schoofs heeft er al op gealludeerd, heeft de deputatie een nieuw streekbeleid voor de toekomst goedgekeurd. Dat de provincie een belangrijke rol wil opnemen voor het hernieuwd streekbeleid, dat vind ik zeker niet verkeerd. Dat de provincie als volwaardige partner wil deelnemen aan het streekoverleg en zich wil inzetten op het streekbeleid, stoort onze fractie helemaal niet. Maar wat ons eigenlijk wel stoort, dat die verandering, en men grijpt wel terug naar het Vlaams regeerakkoord, maar dat kan allemaal wel goed en wel zijn. Maar wat voor mij en onze fractie stoort, dat die verandering niet het gevolg is van een diepgaand overleg met de bestaande streekplatformen. Mits wat goede wil kan er in samenwerking met de bestaande streekplatformen gerust gewerkt worden rond innovatie, rond regionaal accountmanagement en op projectmatige streekondersteuning. Doe dat samen, die werken goed, ik heb het nu over twintig jaar streekontwikkeling, want daar zijn heel wat initiatieven genomen, maar op dit moment werkt die vrij goed, probeer samen te werken. Als je kredieten wilt herschikken, dat is allemaal geen probleem. Het gaat over dacht ik een 180.000 EUR, iets meer, dat kan gerust.

Maar mijn vraag is aan de deputatie, hoe wil de deputatie de bestaande streekplatformen verder betrekken bij de nieuwe aanpak streekbeleid? Is de deputatie bereid om in echte dialoog te gaan met de bestaande streekplatformen? En wil de deputatie eventueel de vier voorzitters van de bestaande streekplatformen eens uitnodigen op een commissie? De commissie Platteland, Europa, Flankerend Onderwijs en Arbeidsmarktbeleid, om eigenlijk eens hun werking, die wij mede ondersteund hebben de voorbije jaren, dit jaar nog, om dat eens te komen duidelijk maken. En ook hun resultaten eens te komen toelichten. En dan kan je misschien zeggen, ja goed, we moeten het geweer gedeeltelijk van schouder veranderen. Maar we gaan dat in gezamenlijk overleg doen. Dat is eigenlijk mijn pleidooi.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Anciaux. En dan gaan we terug naar Kalmthout, mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT.- Opnieuw, goedemiddag. Gisteren hebben we het al eventjes gehad over regiovorming en over streekbeleid en ik heb toen ook geleerd dat nationalisten, provincialisten willen zijn. Goed, mensen leren bij. Dat de huidige provinciebesturen ook actief betrokken moeten worden, zoals gisteren is gesuggereerd, bij een eventuele regiovorming. Dat is ook een idee dat we met de sp.a-fractie heel graag onderschrijven. En ik vind ook dat de raad daar als het hoogste orgaan een belangrijke input te leveren heeft. Maar ik denk ook dat we in eigen huis nu wel eens een goede vingeroefening zouden kunnen laten doorgaan. Want toen de provincies destijds verplicht werden om zich terug te trekken uit de intercommunales, dan zijn er constructies opgezet, ik zeg het nu een beetje oneerbiedig, ik bedoel het eigenlijk niet zo, maar om de geit en de kool wat te sparen. De intercommunales die moesten we te vriend houden, en begrijp dat ook, en ik was daar ook voorstander van. Maar de provincies die moesten ook wel een deel van hun centen terug hebben om te kunnen blijven functioneren ook op kerntaken.

Maar als iemand die die ontstaansgeschiedenis van het compromis dus van dichtbij heeft gevolgd, moet ik nu toch wel een paar randbemerkingen plaatsen bij de concrete uitwerking. De bedoeling was destijds dat de intercommunales en provincies elkaar zouden vinden in materie die beiden aanbelangden. Zaken die een provincie toch van plan was te doen, die zouden dan via intercommunales kunnen lopen, en over de verdeling van centen moest in consensus beslist worden. Stel dat er onenigheid zou ontstaan, dan zou het laatste woord wel bij de provincie liggen. En ik vind dat nog altijd al bij al een eerbaar compromis. De kerntaken van de provincie bleven op die manier uitgevoerd worden, intercommunales die hoefden niet failliet te gaan, en de cohabitatie die zou nog in lengte van jaren, zoals je dat in het Duits zegt, 'friede, freude, eierkuchen' opleveren. Voor wie recenter Spaans eerder dan Duits heeft gevolgd, dat betekent dus zoveel als een oppervlakkig zorgeloze samenwerking. Dat die samenwerking slechts oppervlakkig zorgeloos is, dat mag nu wel blijken.

In het kader van het hele lovenswaardige burgemeestersconvenant, betaalt de provincie aan IGEAN om gemeentebesturen te begeleiden naar minder CO₂-uitstoot, 'so far, so good'. Dat was inderdaad ook de geest van het compromis. Medewerkers van de provincie komen daarbij ook workshops geven aan medewerkers van de gemeente. En collega's, we hebben aan de provincie ook wel echt krakken op het vlak van milieu, water, energie, enzovoorts. Eerlijk gezegd tussen neus en lippen, het is mij een beetje minder duidelijk wat de intercommunale in deze materie heel precies aan meerwaarde levert aan de gemeentebesturen, maar 'pass on'.

Maar nu komt het. Om een participatief traject met burgers op te starten, betalen wij aan een opleidingscentrum om namens IGEAN gemeentebesturen te leren hoe ze burgers moeten benaderen. Laat dat nu even bezinken. We betalen dus aan de concurrentie, of toch minstens concullega's van de intercommunale, om nog iemand anders te betalen voor dat wat de provincie zelf heel goed kan, namelijk doelgroepen benaderen, met hen spreken, hen overtuigen en aanzetten tot acties rond klimaatadaptatie. Jarenlange ervaring is hier in huis opgebouwd met MOS, met Bosgroepen, met groepsaankopen energie, met klimaatstrijd, met communicatiecampagnes allerhande voor heel specifieke tot brede

doelgroepen. Daar breekt mijn klomp dus van. En ik weet het wel, het bestuursakkoord zegt, we gaan niet meer met burgers praten, alleen nog maar met besturen. B2B wordt dat dan genoemd. Maar dit, collega's, dat vind ik toch werkelijk te gek voor woorden.

Een ander project, betreft de ondersteuning in duurzame mobiliteit. En opnieuw, dat is helemaal prima, ik onderschrijf dat. Het is helemaal in de geest van wat dat compromis beoogde. Maar centen van de provincie geven aan een intercommunale, opdat die ze dan doorgeeft aan een drietal gemeenten die in de vervoersregio verweesd achterblijven, en die dus netto moeten inleveren op openbaar vervoer, is dat nu de bedoeling van onze streeksamenwerking? Dan denk ik dat de provincie zich toch beter sterk kan maken en het voorzitterschap van de vervoersregio kan opeisen, zoals trouwens al heel vaak gevraagd is door verschillende gemeentebesturen van diverse pluimage. Openbaar vervoer organiseren, collega's, dat is geen kerntaak van lokale besturen.

VOORZITTER.- Mevrouw Verhaert, mag ik vragen stilaan af te ronden, alsjeblieft?

Mevrouw VERHAERT.- Ja, ik ben bijna klaar. Dat is geen kerntaak van lokale besturen, dat is iets voor de Vlaamse overheid. En als de vervoersregio nu doet wat wij allang vrezin, namelijk geld van het platteland naar de stad versassen, dan moet een provincie optreden voor de kleintjes. En niet langs een slinkse weg nog wat geld toestoppen zodat wij in Essen, Kalmthout, Wuustwezel een beetje kunnen gaan bricoleren met een halve busverbinding die niet eens goed maakt wat de vervoersregio ons afneemt. Mijn vraag is dus in deze, in hoeverre vindt u nu dat dit soort projecten nog past in de geest van de streekontwikkeling, van de regiovorming en het eigen bestuursakkoord?

Ik dank u wel.

VOORZITTER.- Dank u wel. Gedeputeerde Helsen heeft het woord.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Dank u wel, voorzitter, collega's. Het was vorige keer in de raad al aangekondigd dat het de bedoeling was om bij het vernieuwd streekbeleid stil te staan. Drie collega's hebben pertinente vragen gesteld en ik zou dan ook toch wel bij enkele elementen willen stilstaan om uitleg te geven bij onze keuze, en om ook toch wel een antwoord te bieden op de verschillende vragen.

En dat begint bij het gegeven dat de keuze die wij met de deputatie gemaakt hebben, niet uit het niets valt maar wel gebaseerd is op een evaluatie die Vlaanderen gemaakt heeft. En die ook in die verschillende streekplatformen op de tafel terecht gekomen is, die daar besproken is en ook hier binnen de provincie is die evaluatie besproken. En in die evaluatie komen toch wel een aantal zaken naar voren, verschillende thema's die belicht zijn, die er ook toe geleid hebben dat wij een aantal keuzes maken. En ik vind het belangrijk om, ik ga proberen om kort te zijn, voorzitter, maar het is toch nodig om een aantal zaken te duiden, zodanig dat de collega's ook wel weten hoe dat het komt dat wij een aantal keuzes maken.

Vlaanderen heeft dus die streekplatformen ten gronde bekeken en een aantal zaken in kaart gebracht. Wat de thema's betreft komen we tot de vaststelling dat die heel ... Dat die streekplatformen met verschillende snelheden werken, verschillende uiteenlopende thema's behandelen, dat er vele thema's behandeld worden in die streekplatformen die niet

meer onze bevoegdheid zijn, niet onbelangrijk. En daar is ook vastgesteld dat eigenlijk qua sociaaleconomische strategie, het streekniveau zoals het nu is vastgelegd, eigenlijk weinig relevant is. En daar is in het verleden nauwelijks actiegerichtheid geweest in die streekplatformen. Die actiegerichtheid is toegenomen, maar is eigenlijk nog veel te beperkt. Om het kort uit de bocht weer te geven, er wordt veel gepraat maar nog veel te weinig gedaan. Als we kijken naar de organisatie van de streekplatformen, dan wordt er ook bij die streekplatformen vastgesteld dat ook daar te weinig capaciteit is, omwille van de te kleine schaal. Dat de partners die nodig zijn om een goede streekwerking te hebben vanuit dat streekplatform, dat die eigenlijk in onze streekplatformen niet aanwezig zijn. Niet om op economisch vlak het verschil te maken, ook niet om op vlak van innovatie het verschil te maken, want dat gebeurt op andere fora. We stellen vast dat er hoge ambities geformuleerd worden, maar dat de resultaten en de effecten eerder beperkt zijn. En dat er ook in andere provincies reeds bewegingen zijn om te evolueren naar andere modellen, een andere benadering. Maar we moeten in onze provincie Antwerpen kijken onze eigen context en bekijken op welke manier dat wij met al de bevindingen die uit die evaluatie naar voren komen, hoe dat wij daar verder mee aan de slag gaan.

Vlaanderen heeft ook gekeken naar de bestuurskracht van die streekplatformen en heeft vastgesteld dat het eigenlijk qua regionaal leiderschap erop achteruitgaat, en dat die streekplatformen eigenlijk te weinig op dat vlak aan daadkracht ontwikkelen. Dat de keuze om lokale besturen in te bedden in die streekplatformen niet de juiste keuze is, omdat zij niet de partners zijn die op regionaal niveau denken en handelen. En dat het vooral de provinciebesturen zijn en de intercommunales, maar ook de gebiedsgerichte Vlaamse initiatieven die de bestuurskracht ontwikkelen. Ook niet onbelangrijk als vaststelling in die evaluatie om mee te nemen. Een ander element is dat Vlaanderen zegt, eigenlijk als je aan streekontwikkeling wil doen, dan is dat wel belangrijk dat er een koppeling is met Vlaanderen. En dat er een bijdrage is van partners die belangrijk zijn om dat waar te maken en we zien dus dat die koppeling met Vlaanderen ontbreekt, terwijl dat die essentieel is. Dat ook het leiderschap bij de partners in die streekplatformen ontbreekt. Dat de kennisinstellingen die een belangrijke bijdrage kunnen leveren, dat zij niet vertegenwoordigd zijn in die streekplatformen. Dat de VDAB bijvoorbeeld als belangrijke organisatie niet vertegenwoordigd is en dat ook de bedrijfswereld niet mee aan tafel zit in die streekplatformen. Terwijl dat duidelijk is ook in modellen vanuit het buitenland, waar dat het hier en daar toch wel goed werkt, dat dat de voorwaarden zijn om te kunnen komen tot goedwerkende streekplatformen.

Daar is ook een evaluatie gebeurd van Vlaanderen van elk streekplatform apart. En dan zie je dat er een aantal positieve elementen in zitten. Maar dat er toch ook wel een aantal pijnpunten in zitten. Als we kijken naar het Streekplatform Kempen dan, en collega Verhaert heeft het daarnet ook al gezegd, de provincie legt de financiële middelen op tafel. Wij zorgen ervoor dat er inzet is van personeel, maar wij kunnen op dit moment in de manier waarop dat het vorm krijgt, veel te beperkt sturing geven vanuit de provincie zelf. De partners die nodig zijn, zitten daar niet allemaal mee aan de tafel. Wat Kempen wel goed doet, is een eigen identiteit opbouwen. Daar is een toekomstpact 2030, daar is heel veel enthousiasme rond. Maar als we dan gaan kijken naar de concrete projecten, dan blijft dat op dit moment nog eerder mager. En daar zijn ook heel wat projecten die geen aansluiting vinden bij de provinciale bevoegdheden.

Wat Rivierenland betreft, daar zijn we als provincie heel weinig bij betrokken maar ook de sociale partners zijn niet betrokken, de bedrijven zijn niet betrokken, de kennisinstellingen zijn niet betrokken. Het is vooral de lokale besturen die daar samen rond de tafel zitten. IGEMO heeft een sterke verbondenheid met het streekplatform. De focus is daar de voorbije jaren gericht op thema's die niet aansluiten bij de provinciale bevoegdheden. En daar is ook, voor wat de provinciale bevoegdheden zelf betreft, weinig contact, toenadering gezocht met onze diensten zelf, waar dat we dan ook weinig zelf sturing kunnen geven.

Voor wat Rupelstreek Zuidrand betreft, dat is nog een heel jonge samenwerking, maar daar worden we vooral geconfronteerd met een bundeling van twee aparte regio's die een dossier hebben ingediend omdat dat de voorwaarde was qua aantal inwoners vanuit Vlaanderen. Er is wel een goede samenwerking geweest met Horeca Vlaanderen, als sociale partner. Daar is een goede focus geweest op projectwerking. Maar er is te weinig afstemming geweest met de gebiedswerking van de Rupel. En dus, zoals ik gezegd heb, het zijn twee aparte regio's die aangeven dat het toch beter is om meer specifiek te werken.

Wat Voorkepen betreft, daar is zeer actiegericht gewerkt, met een beperkte samenwerking met de provincie. Ook weinig gemeenschappelijke thema's die daar aan bod komen, behalve fietsmobiliteit waar dat we vanuit de provincie, vanuit onze dienst, wel een bijdrage willen leveren. Daar zijn ook weinig steekactoren betrokken bij het overleg. En op vlak van sociale economie worden we daar toch wel met een complexiteit geconfronteerd.

Ik ben er nu heel vlug doorgeslagen maar dat zijn toch wel belangrijke elementen die hier bij ons onder ogen gebracht worden, ook bij die streekplatformen. Waarbij dat het belangrijk is om daar toch wel de conclusies te trekken die we daar het best trekken. En Vlaanderen heeft dat in eerste instantie gedaan. Vlaanderen heeft gezegd van, het is niet wenselijk om daar verder op in te zetten, op de streekplatformen. Ze hebben ook de financiering stopgezet. Als provincie Antwerpen hebben wij gezegd, wij willen blijven investeren in een streekbeleid. Wij willen ook niets afdoen van de middelen die we daarvoor voorzien hebben. Maar we willen daar toch als provincie wat meer sturing zelf in hebben. En ook een andere aanpak hanteren. En dat heeft dan geleid tot de aanknopingspunt die we sowieso vanuit de provincie willen maken met datgene wat Vlaanderen wil gaan doen. Collega Schoofs heeft dat al mooi verwoord, wat Vlaanderen vooropstelt, dus ik ga dat niet herhalen. Maar het is wel belangrijk dat we daar vanuit de provincie aansluiting bij vinden. Maar dat we daarnaast ook heel duidelijk bekijken van hoe dat we gebieden, lokale besturen, bepaalde streken kunnen ondersteunen vanuit de provincie met de bevoegdheden die we hebben, met de knowhow die hier aanwezig is. En om daar onze middelen heel sterk op in te zetten, zodanig dat er niet alleen gesproken wordt en overlegd wordt, maar dat er ook op het terrein actie ondernomen wordt.

Dan hebben wij gekozen voor de drie pijlers, inzetten op die slimme regionale specialisatie, inzetten op regionaal accountmanagement en inzetten op een projectmatige streekondersteuning. Voor wat de slimme regionale specialisatie betreft, heeft collega Schoofs daarnet al weergegeven, waar dat het dan precies over gaat. En collega Schoofs, u hebt gezegd van inhoudelijk ondersteunen wij dat wel, maar ik heb toch wel wat vragen van, hoe gaat u dat concreet aanpakken? Nu, op dit moment zijn wij samen met de andere provincies daarover in overleg, samen met Vlaanderen, om te bekijken van, hoe kunnen we

dat doen? Omdat Vlaanderen er ook echt van overtuigd is dat de schaal waarop dat we die innovatie moeten ontwikkelen, een andere schaal is dan die regio's en dat er echt met die provincies moet gewerkt worden. En daar wordt nu bekeken hoe dat de provincie echt een aanspreekpunt kan zijn naar de toekomst toe als het gaat over slimme specialisatie, voor de verschillende actoren die in de provincie aanwezig zijn. Terecht stelt u, ik heb vandaag nog niet alle antwoorden. We zijn aan het begin van het gesprek, maar de gesprekken met Vlaanderen zijn bezig en ook met andere provincies om dat volop voor te bereiden. Wat daar nu op dit moment is afgesproken, dat is dat er in het voorjaar van volgend jaar een inventaris wordt opgemaakt van slimme specialisaties die er vandaag per provincie zijn. Zodanig dat Vlaanderen dat ook kan hanteren als uitgangsbasis om de verdere financiële middelen aan te koppelen als het gaat ook over de Europese programma's die volop in voorbereiding zijn. En waar dat Vlaanderen zich wil op richten en echt wil kijken van, hoe kunnen we daar verder mee aan de slag en hoe kunnen we rekening houden met datgene wat in de verschillende provincies momenteel ontwikkeld wordt?

Een ander element wat voor ons belangrijk is, dat is dat wij als provincie een rol gaan spelen, actief, in het ontwikkelen van innovatieve netwerken. We hebben vandaag bestaande netwerken. Het zou niet wijs zijn om dat allemaal naast ons neer te leggen. Dat is de piste om daar te kijken van, hoe kunnen we die als provincie nog versterken? Dat is een eerste belangrijke benadering. Maar daarnaast gaan we ook bekijken, hoe kunnen we de bestaande netwerken niet alleen verbreden, maar hoe kunnen we nieuwe netwerken ontwikkelen, die dus die slimme specialisatie nog kracht kunnen bijzetten. Daar is het heel belangrijk dat niet enkel en alleen onze kennisinstellingen mee aan de tafel zitten, maar ook toch wel de bedrijven, speerpuntsectoren die een rol kunnen spelen, en onze APB's. We hebben verschillende APB's die daarin een rol kunnen spelen, om het Gouverneur Kinsbergencentrum niet te noemen, ook het Wetenschapspark in Niel is belangrijk voor de farma. Kamp C zal ook op vlak van innovatie voor de bouwsector naar de toekomst toe een rol opnemen. Dat is hetgeen wat momenteel bezig is. En u hebt daar gelijk in, dat het naast het inventariseren van data, dat het belangrijk is om een breed gedragen en ook vooral een coherente visie te ontwikkelen. En dat doen we dus in afstemming met Vlaanderen maar ook in afstemming met de verschillende andere provincies in Vlaanderen. Ik denk dat het heel interessant is om de volgende maanden te bekijken hoe dat dat proces verder vorm krijgt en waartoe dat dat evolueert. Maar de verdere ontwikkeling zal sowieso in partnerschap zijn met de verschillende actoren in onze provincie die actief zijn. En de cofinancieringsmiddelen van Vlaanderen en de provincie zullen dus ook daaraan gekoppeld worden als we kijken naar de verschillende Europese programma's.

U vraagt, hoe zullen de lokale besturen daarbij betrokken worden? Daar is Vlaanderen in zijn analyse eigenlijk vrij duidelijk dat de lokale besturen op zich eigenlijk weinig betrokken zijn in dit traject. Dat het toch wel een grotere schaal is waar we moeten naar kijken. En Vlaanderen zegt, eigenlijk heb je daar de schaal van de provincie nodig en is in hun aanpak het niet zo dat zij zeggen, lokale besturen moeten mee aan de tafel voor het uittekenen van de strategie. Maar indien dat een lokaal bestuur betrokken is zullen wij als provincie sowieso contacten leggen, de lokale besturen informeren, ook bekijken op welke manier dat zij daarnaar kijken. Dat is het element slimme specialisatie.

Dan willen wij ook inzetten op regionaal accountmanagement waar wij wel naar die lokale besturen kijken om te kijken van, welke noden zijn daar aanwezig, moeten wij bepaalde

lokale besturen samen zetten om in een bepaald gebied een aantal noden en behoeften op te pikken? En daar zullen wij binnen de bevoegdheden die wij hebben de acties ontwikkelen en zullen wij al onze knowhow inzetten. Nu, collega Anciaux heeft gezegd van, eigenlijk allemaal geen probleem. Ook geen probleem dat er gekozen wordt ook voor die derde piste om projectmatig aan streekondersteuning te doen. En eigenlijk te bekijken hoe dat we onze middelen kunnen inzetten. Maar kan dat niet in overleg gaan? Nu, wij kiezen er heel bewust voor om de middelen dus niet meer te geven aan die streekplatformen waar dat we zelf te weinig sturing kunnen geven. We willen het echt wel meer vanuit de provincie gaan aansturen, zodanig dat we ook kunnen bijsturen, indien dat dat nodig is. Nu, wij hebben vanuit de deputatie, maar ook vanuit onze diensten, daarover overleg gehad met de streekplatformen. Dus wij hebben met de volledige deputatie de voorzitters van de streekplatformen uitgenodigd. Voordat dat gebeurde was er op niveau van de streekplatformen al een gesprek geweest, vooral over de evaluatie vanuit Vlaanderen, welke elementen dat daar naar voren komen. Wij hebben vanuit de deputatie een eerste overleg gehad met de voorzitters van de streekplatformen. Op dat overleg hebben wij gezegd, dat is de piste waaraan dat wij denken, dat zijn de keuzes die wij willen maken. Wij stellen voor om nu streekplatform per streekplatform verder in dialoog te gaan. Omdat ook gaan te bekijken hoe dat we het een en het ander in die transitie kunnen begeleiden en kunnen aanpakken, wat dan de items zijn in de verschillende streekplatformen naar de toekomst toe. Die gesprekken die zijn bezig.

En ik geef weer waar dat we staan.

Voor wat Voorkepen betreft hebben we al verschillende gesprekken gehad. Daar zijn een aantal nieuwe thema's die naar voren komen, de klimaatuitdagingen, duurzaam bouwen, fietsbeleid, sociale economie. Rupelstreek Zuidrand, daar komt vooral naar voren dat het toch belangrijk is om specifiek op de regio te kunnen werken. Om rond fietsbeleid verder een aanpak te ontwikkelen om meer aansluiting te vinden bij de gebiedsgerichte werking van de Rupel. Dat zijn elementen die daar heel sterk naar voren komen. En een vraag om vanuit de partners daar, dat de provincie daar een rol kan in spelen. Voor wat Rivierenland betreft, daar is dus na het overleg met de deputatie waar niet de voorzitter, maar de directeur van IGEMO aanwezig was, om met ons in dialoog te gaan. Daar heeft dan IGEMO vrij snel aan ons het bericht gelaten dat zij als intercommunale besloten hebben om de streekmanager verder aan te stellen en dat het niet superdringend is. Daar waar dat de andere streekplatformen gesteld hebben dat zij heel spoedig verder in overleg willen gaan. Daarin heeft Rivierenland gezegd, voor ons is het goed om, kortelings een verder overleg te hebben, vooral hoe dat de provincie een rol kan spelen vanuit haar bevoegdheden. Maar op dit moment zijn dat niet de thema's waar Rivierenland op dit moment naar kijkt. Maar zij zegt, wij vinden het wel interessant om een overleg te hebben, om te bekijken rond welke specifieke thema's wij kunnen inzetten. Voor wat Kempen betreft is er ook al meermaals overleg geweest met de medewerkers om te bekijken hoe dat er niet enkel en alleen rond inhoudelijke projecten verder kan gewerkt worden. Maar ook hoe dat de toekomstige structuur kan verder vorm krijgen, omdat er daar een aparte vzw is opgericht en waar dat we bekijken hoe dat daar ook verder mee aan de slag kan gegaan worden.

Dus het is niet zo dat er geen overleg is. Zeker niet. Die gesprekken die zijn volop lopende. En wij bekijken daar hoe dat wij vanuit de vernieuwde visie toch daar een aantal begeleidingen kunnen doen. En ook daar, waar dat er een aantal extra's nodig zijn om die

transitie te begeleiden, hoe dat we dat dan als provincie kunnen opnemen. Dat zijn de verschillende elementen die naar voren komen, en de items die nu leven in de verschillende streekplatformen. Dus wij gaan de volgende weken daar verder mee aan de slag. Het is geen enkel probleem om jullie daar verder van op de hoogte te houden van hoe dat die gesprekken lopen, welke keuzes dat daar gemaakt worden, welke moeilijkheden dat daar zijn. Maar ik wou toch heel duidelijk aangeven waarop dat onze beslissing gebaseerd is. Waarom dat we die keuze maken, dat dat niet uit het niets valt. Het is niet altijd prettig, hetgeen dat we moeten meedelen. Maar het is wel belangrijk dat we durven kiezen voor een vernieuwd streekbeleid, zodanig dat we toch op een aantal vlakken stappen vooruit kunnen zetten.

VOORZITTER.- Goed, dank je wel. Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Kort, bedankt en ik hoop dat er in dit forum nog veel zal gediscussieerd worden over die streekplatformen. Omdat ik denk dat het de provincie er zich alleen maar mee kan bewijzen dat ze een heel belangrijke functie hebben in dat economisch weefsel. En ik vind het soms goed dat, met alle respect voor de werking van vroeger, dat ding, ik zal het heel brutaal zeggen, eens op de schop gaan. Ik zal het eventjes heel brutaal zeggen. Voilà. En door de zending, maar daar zal ik morgen op terug komen, als ik dan kijk naar de detailhandel, daar zal ik morgen ook in tussenkomen, dan snap ik niet waarom dat dit hier geen plek in heeft of vergis ik mij daarin? Maar ik zal daar morgen dan wel op terugkomen.

Dit zijn dan voor mij, dan is het ook gedaan met die discussies, moeten het provincies of regio's zijn. Ik zal zeggen, laat ons maar bewijzen dat we hier een krachtig iets hebben om te scoren.

VOORZITTER.- Ja. Goed. Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT.- Dank u wel, collega Helsen, voor de uiteenzetting. Ik vind dat ik al bij al niet echt antwoord heb gekregen op mijn vragen. Want mijn vragen die gaan over afspraken die nu al lopen. En ik ben het niet helemaal met u eens als u zegt dat we onvoldoende kunnen wegen of onvoldoende kunnen sturen, en dat er thema's worden aanhangig gemaakt die te ver staan van de provincie. Oké, dat wil ik best geloven. Maar in dit geval gaat het nu om duurzame mobiliteit, gaat het om klimaatadaptatie. Net de dingen waar wij heel sterk in zijn. En dus ik ben het niet met u eens als u zegt dat we daar onvoldoende op kunnen sturen, want het is toch een oud principe dat zegt, wie betaalt, bepaalt. Dus als ik dan uw presentatie zie geven en ik zie daar iets als regionaal accountmanagement, dan zou dat minstens een haakje moeten geven voor ons om te zeggen, en nu geven we de leiding. Maar eigenlijk vind ik dat je daar niet op hoeft te wachten. U zit nu aan de tafel met een intercommunale, ik heb het heel specifiek over het werkingsgebied van IGEAN. Daar zou je duidelijk paal en perk moeten kunnen stellen zo van, jongens, voor dit soort activiteiten gaan we dat niet op deze manier doen. Wij hebben zelf mensen die daarvoor kunnen instaan. Je moet er gewoon voor zorgen dat je au sérieux wordt genomen. Want als je straks wil dat men provincies als overbodig ziet, dan moet je vooral met dit soort dingen verdergaan.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Helsen heeft het woord.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Dank u wel, voorzitter. Collega Verhaert, uw repliek verbaast mij wel, want hetgeen wat ik net gezegd heb, is dat we er als provincie van afstappen om gewoon de centen te geven voor de coördinatie. Maar dat we zelf willen sturen, onze mensen die hier inderdaad aan de slag zijn en heel wat expertise hebben, zelf willen inzetten. En dat we de middelen dus op een andere manier willen gebruiken, net om wel meer aan te sturen. En wij hebben de beslissing genomen om de vroegere manier van werken te laten lopen tot 31 december van dit jaar. Maar vanaf 1 januari gaat de vernieuwde werking in en zullen wij de middelen op een andere manier inzetten en zullen wij als provincie veel meer zelf aansturen. Dus ik dacht dat dat de duidelijke boodschap was die ik gebracht had. En ik stel vast dat dat ook het antwoord is dat u verwacht. Daarom wil ik het nog eens verhalen, dat dat inderdaad de nieuwe manier van werken zal zijn. En wij zijn momenteel volop in overleg met de partners binnen IGEAN om dat duidelijk te maken, dat dat een vernieuwde manier van werken zal zijn, een nieuwe manier van aanpak, en dat ze zichzelf daar ook best naar zetten. En die gesprekken die lopen goed, voor alle duidelijkheid.

Mevrouw VERHAERT.- Maar wat dat laatste betreft, laat dat heel duidelijk zijn, daar ben ik het ook volledig met u eens zijn. Daar is geen discussie over. Mijn punt is vooral, we gaan deze raad beslissen over geld dat naar IGEAN gaat voor dingen waarvan ik denk, dat kunnen we zelf doen. Dat is eigenlijk geld over de balk gooien. Dat is mijn punt.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Nee, nee. Ja, maar nee, maar ik herhaal, dat gaan we niet doen vanaf 1 januari. Dat gaan we net niet meer doen.

Mevrouw VERHAERT.- Goed begrepen, maar op deze raad, het is in de commissie behandeld, staan nog een aantal dingen waar we dus geld toezeggen. Het is trouwens ook in de gemeenteraad besproken, er wordt daar gezegd, IGEAN gaat met steun van de provincie ons daarin begeleiden. Dus ik vind dat jammer, want ik vind dat eigenlijk geld over de balk gooien. Niet omdat die projecten niet zinvol zijn, dat is het ook niet. Maar omdat dat eigenlijk ofwel door ons moet gebeuren ofwel door een Vlaamse overheid. Maar niet een beetje gebricoleer en dat is wat nu voorligt.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Maar het is voor mij nu duidelijk, wij hebben twee verschillende elementen in ons beleid. Hier hebben we het item streekbeleid en de middelen van het streekbeleid, en dat is ± 180.000 EUR, daar gaat het over. Daarnaast heb je inderdaad de middelen van het Streekfonds, en dat is inderdaad gekoppeld aan de intercommunales. En daar zijn we inderdaad met de verschillende intercommunales in gesprek om te bekijken op welke manier dat wij die middelen in deze legislatuur kunnen aanwenden en hoe dat kan kaderen binnen het beleid dat wij als provincie voeren. Maar dat is nog een ander debat, dan het debat rond het streekbeleid en de middelen van de +180.000 euro en de coördinatoren die we daarmee tot nu toe hebben aangesteld. Dus dat zijn eigenlijk twee verschillende zaken. En in het overleg met de streekplatformen, en daaraan gekoppeld de intercommunales, kiezen wij ervoor als deputatie om die gesprekken ook uit elkaar te houden, omdat dat voor ons over twee verschillende dingen gaat.

Mevrouw VERHAERT.- Dan zegt u eigenlijk dat wat betreft niet het streekplatform, maar dat andere, dat gaat dan zo blijven lopen, dus dan gaan we op deze manier verder blijven aanmodderen. Moet ik het zo tolken?

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Wat de coördinatoren betreft is er zelfs geen probleem. Maar hier gaat het, collega Verhaert, volgens mij, waar u naar verwijst over de middelen van de Streekfondsen, daar hebben wij gewoon de afspraak dat wij samen met de intercommunales ten gronde bespreken waarvoor dat die middelen kunnen dienen. En die kunnen enkel en alleen dienen voor zaken die volledig kaderen binnen ons provinciaal beleid.

VOORZITTER.- Mijnheer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Heel kort, voorzitter. Toch nog een paar inhoudelijke puntjes ook ondanks het late uur. Dus ja, de streekplatformen inderdaad, wordt er een beetje naar regiovorming verwezen. Nu gewoon heel kort daarover, ik hoef het debat niet te openen, maar de grenzen liggen wel volledig anders. Dus dat is toch wel weer een opvallend gegeven hier van de streken ten opzichte van de regio's zoals ze door Vlaanderen zijn uitgetekend. Maar dus dat wordt sowieso nog een discussiepunt. En ten tweede dan in verband met budget. 600.000 EUR was altijd voor Vlaanderen voorzien, vermeldt u. Maar de stad Antwerpen deed niet mee. Nu is er die 186.000 EUR dacht ik, die we gebruiken. Hoe verhoudt zich die tot die 600.000 EUR, hoe wordt dat eigenlijk georganiseerd?

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Wel, in het verleden was het zo dat Vlaanderen 600.000 euro voor onze provincie vrijmaakte om die streekplatformen te laten werken. Wij als provincie voorzagen 186.000 EUR. En wat wij met die 186.000 EUR deden, dat was eigenlijk de coördinatoren bij die verschillende streekplatformen financieren. Wij betaalden daarmee personeel. En Vlaanderen zorgde ervoor dat er projectontwikkeling mogelijk was. Dat valt nu weg. Vlaanderen zegt stop. 600.000 EUR, stop. Wat er nu overschiet is 186.000 EUR om vier streekplatformen mee te laten werken. Wat wij als provincie meteen gezegd hebben is, we kunnen natuurlijk met die 186.000 EUR niet hetzelfde doen dan de situatie dat er nog eens 600.000 EUR bijligt. Dus dat dwingt ons om die ganse werking te herbekijken. Daarvoor heeft Vlaanderen vooraleer dat ze beslist hebben om die 600.000 EUR te schrappen, hebben die ook een evaluatie gemaakt. Om daartoe te komen tot de vaststelling van, we gaan dat niet verderzetten, dat leidt niet tot wat het moet leiden. Goede bedoelingen, inspanningen, hier en daar, maar eigenlijk onvoldoende om te kunnen spreken van een streekontwikkeling. We moeten dat anders doen.

Dus heeft Vlaanderen gezegd, we moeten inzetten op die slimme specialisaties. Daar willen wij als provincie voluit voor gaan. We zullen daar ook voor zorgen dat daar mankrachten voor ter beschikking is vanuit de provincie. Want ik volg jullie, dat daar is dat wij echt wel een kans krijgen om een rol te spelen als provincie. Maar wij hebben natuurlijk die streekplatformen, die lokale besturen, die ook samen komen, die ook een aantal noden detecteren. En die samen met ons willen bekijken van, hoe kunnen we in die streken toch wel in samenwerking met een aantal gemeenten, projecten realiseren die toch wel belangrijk zijn voor die streek. Dat willen wij blijven ondersteunen. En dat kadert dan in

die projectondersteuning, dat accountmanagement. Waar dat wij zeggen, daar willen wij als provincie ook een rol in blijven spelen, maar dat zal op een andere schaal zijn. Voor ons hoeft dat niet in die vastgelegde regio's te zijn die Vlaanderen straks mogelijk gaat vastleggen. Wij zien dat er andere vragen zijn, wij willen daar toch wel op een heel flexibele manier inspelen op wat nodig is. Vanuit een goede analyse die wij kunnen maken, we hebben een Dienst Data en Analyse met heel wat cijfermateriaal, we hebben wetenschappelijk onderzoek. Dus wij hebben heel veel materiaal in huis om ten aanzien van lokale besturen of streken een mooi aanbod, een mooie ondersteuning te realiseren. En dat willen wij doen. Daar waar dat dat sectoraal kan, zullen we dat sectoraal doen, daar waar dat dat transversaal moet, zullen we dat transversaal doen. En dan hebben we ons gebiedsgerichte werkingen, ook binnen plattelandsbeleid, als het over het platteland gaat zijn er mogelijkheden om dat te doen. Dus wij bekijken echt met de instrumenten die wij hebben, wat dat de mogelijkheden zijn om verspreid in de provincie een aanbod te realiseren. Dat zal de nieuwe manier van werken zijn. En wij willen daar ook de dingen van onderuit laten groeien en een aantal cijfers aanreiken en wijzen op een aantal dingen, op uitdagingen waar we voor staan, maar toch ook wel heel sterk van onderuit een aantal dingen laten groeien.

VOORZITTER.- Mijnheer Anciaux heeft het woord.

De heer ANCIAUX.- Mevrouw, hartelijk dank voor uw uitgebreid antwoord. U spreekt over die evaluaties van de Vlaamse overheid, over die streekplatformen. Kan u die bezorgen alstublieft? Want ik beschik daar niet over. U neemt het engagement of u zegt, indien u interesse hebt, hou ik u op de hoogte van de verdere evolutie. Ik neem aan dat het natuurlijk nog wel regelmatig hier in de raad zal komen, maar dat interesseert me wel dat u ons op de hoogte houdt van de verdere evolutie.

Dank u.

De VOORZITTER schorst de vergadering om 18.00 uur